ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

5 динара

БРОЈ 1266

2.4.1976. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVII

КОМПЛЕТАН СТРИП
ГУРАНСОН МЕЂУ ШКОТИМА (II)

Ripley

Веровали или не!

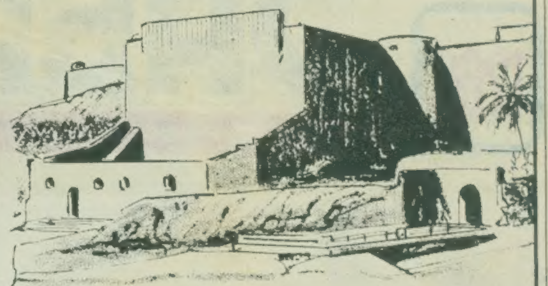

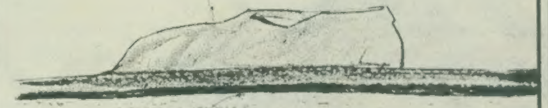
Ова **ЦРКВИЦА** у Гринфелдсхаузену, у Немачкој, саграђена у 12. веку, била је до 1803. године **скоро потпуно затрпана блатом.**

Херберт Баулинг из Оук Рица (САД) може да издише дувански дим **кроз уши.**

ТВРЂАВУ ЖЕЗУС у Момбаси, у Кенији (Африка) подигли су 1593. португалци од **камења које су бродом допремили из Португала.**

НАЈДУЖЕ ИМЕ

Један дечак из Какаудрова, на острву Фиџи, добио је име: **Соломон Квалобулакиванунаиталајвакатаваникованикованаеналувумајватулеле...** у спомен на спасавање свог оца од дављења које у преводу гласи: **„Привремени министар за фиџијанске послове срећно је допливао до обале кад је један брод потонуо у близини Ватулеле.“**

Птица ТУКАН има огроман кљун – често дугачак колико и сама птица – који је тежак **свега 30 грама.**

1266/2

ПЛАНИНА ЦИПЕЛА на једном острву у језеру По-Јанг, у Кини, добила је то име због тога што обликом подсећа на **ципеле какве обично носе кинескиње.**

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● нови аеродром у Монтреалу „Мирабел“ покрио је ове зиме снег дебео око 3 метра. Да би се писте оспособиле за слетање и полетање аеродромске власти су први пут употребиле највеће машине за чишћење снега

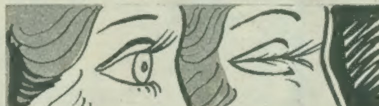

на свету. Ови цинови могу, крећући се брзином од 70 километара на час, да очисте три хиљаде тона снега за један час.

● последњи витешки турнир одржан је у Немачкој 1487. године, а у Француској је последњи дворски турнир одржан 1559. године.

● најпокретљивији мишићи на човечијем телу налазе се код ока: то су мишићи који покрећу трепавице. Ти мишићи су толико покретљиви, да за најкраће време могу око да заштите од опасности.

● зна се да су жирафе веома плашљиве животиње. Када се одмарају у хладу, постављају стражаре. Међутим, мање је познато да су жирафе изванредно јаке, нарочито ако се бране кад их ко нападне. Јачина ударца жирафине ноге може да буде толика да обори и лава.

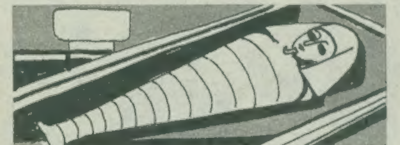
● споменик кнезу Михаилу, који се налази пред Народним позориштем у Београду, израдио је италијански вајар Енрико Паци. Споменик је изливен у бронзи у Минхену.

● најстарија књига коју је Гутенберг штампао потиче из 1445. године. То је један одломак из књиге о Сибили (краљици од Сабе), која је, опет, део једне средњовековне „Песме о страшном суду“.

● реч мумија није египатског порекла, већ долази од персијске речи мум, која значи восак. Ова реч, која је у Египат дошла преко Арапа, стигла је и до нас. Тако су се у неким нашим крајевима свећари и воскари називали мумџијама, а маказе за подрезивање стењака на свећама мума-казе.

● прву трамвајску пругу поставио је у Њујорку 1842. године Француз Лубе.

● први брод који је одржавао редовну службу на линији Европа — Њујорк био је велики поштански брод „Краљица Ана“. Почео је да саобраћа 1710. године.

● ракови нису црвене већ смеђе боје. Поцрвене тек кад се скувају.

WALT DISNEY
Паја

АЛА ЛЕПО ВЕЈЕ! ДИВОТА!

СВА СРЕЋА ШТО САМ КОД СВОЈЕ КУЋИЦЕ!

НЕ ПАМТИМ ОВОЛИКИ СНЕГ!

ПО ОВАКВОЈ НЕПОГОДИ ЧОВЕК НИ НОС ДА НЕ ПОМОЛИ!

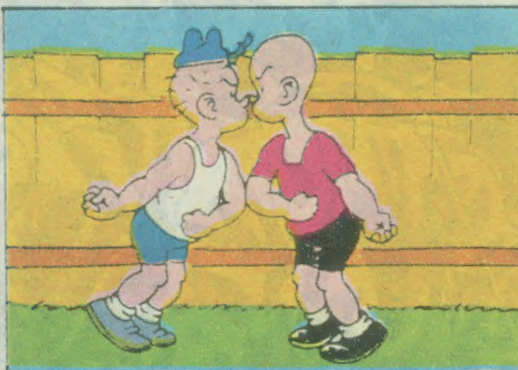

ДАН ЈЕ К'О СТВОРЕН ЗА ОДМОР И УЖИВАЊЕ!

ВАТРИЦА, ШОЉА ТОПЛОГ ЧАЈА И НОВИНЕ...

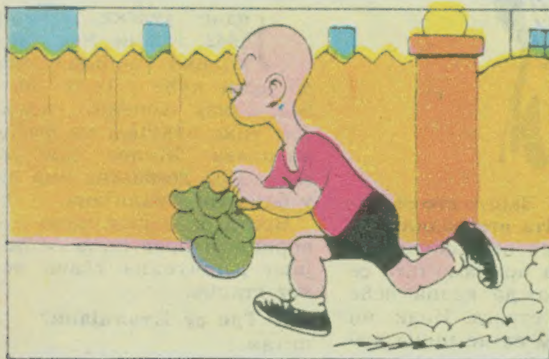

ВЕЛИКА РАСПРОДАЈА
У РОБНОЈ КУЋИ
САМО ДАНАС
ПОПУСТ
ОД 50% ДО 80%

ПОЖУРИ! ПАТА! НАШЛА ЈЕ ДЕДА БАЈУ ПОТПУНО СКОЧАЊЕНОГ ПРЕД РОБНОМ КУЋОМ! ТРЕБА ЈОЈ ПОМОЋ ДА ГА ОДВЕДЕ КУЋИ!

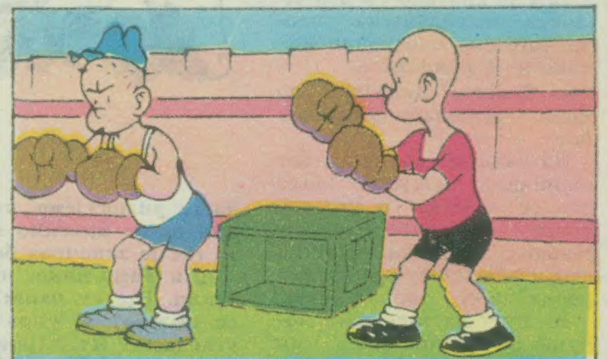

Мали
МИЋА

ОХО! ТАМО К'О ДА СЕ НЕКО МАКЉА!

ТАКО, ДЕЦО! ЛЕПО СЕ ДОГОВОРИТЕ!
DON TRACHTE

БАШ ВОЛИМ КАД ВИДИМ ДА СЕ ЉУДИ ЛЕПО РАЗУМЕЈУ!

ХЕРОЈИ ПРИЧАЈУ

АНДРЕЈ ЦЕТИНСКИ ЛЕВ

Рођен је 30. новембра 1921. године у Бањој Луци крај Кочевја у Словенији. Био је типографски радник. У ослободилачку борбу ступио је већ првих дана рата. У свом батаљону прочуо се као најбољи митраљезац па су му партизани дали име Лев (лав). Ускоро је постао командир чете у Цанкаревој бригади а затим командант батаљона и заменик команданта бригаде.

После рата био је на разним дужностима у Армији а данас је генерал-потпуковник ЈНА у Љубљани и активан друштвено-политични радник.

Хвала, другови!

— ВЕЧЕРАС У ДЕСЕТ БУДИ ИСПОД ОНЕ КРУШКЕ И — НЕМОЈ НИКОМ ГОВОРИТИ — РЕКАО МИ ЈЕ ПОМОЋНИК КОМЕСАРА БАТАЉОНА. БИО САМ СИГУРАН ДА ЋЕ МЕ СТРЕЉАТИ.

И сама помисао на казну била нам је неподношљива. Лепше је поћи у јуриш него слушати како ти командир пред осталима чита „буквицу". **Били смо комунисти — борци, а они који нису били комунисти хтели су то да постану. Грешке се зато ником нису праштале. Понекад је и сасвим мали прекршај, као што је убрана јабука у току марша, могао да има озбиљне последице.**

Тих дана, октобра 1942. године, био сам пушкомитраљезац у Цанкаревој бригади. Борили смо се у Белој крајини која се још зове и Долењска. Недалеко од Метлике два батаљона наше бригаде поставила су заседу: чекали смо Италијане. Моја чета добила је задатак да запоседне леву страну пута.

НАЈГОРЕ ТЕК ДОЛАЗИ

Већ је свитало а италијанска интендантска колона коју смо очекивали никако није наилазила.

— Тишина! Долазе! — до мене је изненада допро шапат.

Из даљине сам зачуо бат војничких цокула. Мало сам се издигао и угледао колону од пет-шест италијанских војника. Пустио сам их да приђу а онда наредих да се отвори ватра.

На путу настаде трка, зачуше се повици. Хтео сам поново да притиснем обарач кад, наједном, запуца и иза наших леђа. **Окренуо сам се и видео како ивицом шуме наступа друга италијанска колона. Налазили смо се у правом procepу.**

Није ми преостало ништа друго него да издам наређење: једни нека пуцају према путу а други према шуми. Ускоро, Италијани иза наших леђа почеше да се повлаче према Метлики. **Појурисмо за њима, али већ кад смо били надомак Метлике, схватих да тако доста ризикујемо, па наредих да се вратимо на место где је започела борба.**

Али, тамо никог нисмо затекли. Где су наши? Шта се десило? И управо тада угледасмо Италијане који су се враћали из Метлике.

— Грабите, другови, оружје, па да бежимо — кажем и први узех једну пушку. Повео сам другове у правцу планинских села јер сам веровао да ћемо тамо наћи наше јединице. Цео тај дан марширали смо без одмора а ваљало је наставити и у току ноћи.

Најгоре је, ипак, тек долазило — **како ћемо оправдати наш изостанак. Ко нам је дозволио да се издвојимо?**

Почео сам да загледам другове, по њиховим лицима схватио сам да се и они боје казне. С таквим црним мислима стигли смо у батаљон тек увече, другог дана. И управо кад смо поседали да се одморимо, стиже међу нас задихан курир.

— Наређено вам је да се одмах јавите у Штаб батаљона — рече.

Полазимо, одмах, без речи али се више вучемо него што идемо.

— Казниће нас! — говори гласно један од другова.

ЗБОГ ПРИМЕРНОГ ВЛАДАЊА

— Где сте? — запита нас командант чим смо стигли у Штаб. **— Зашто сте се одвојили? Шта сте радили?**

Некако се открависмо и почесмо да причамо шта се десило. Можда казна неће бити тако строга. Ипак, видим да нам се не пише добро, поготову мени јер сам носио митраљез и рескирао да га изгубим. **Јер, људи су гинули да бисмо дошли до митраљеза а ја сам, као у шали, трчао с њим за Италијанима.**

— Слободни сте — рече напослетку командант и поче нешто да се сашаптава с осталим друговима из Штаба.

Сигурно ће нас извести на војни суд, мислим. Већ смо се удаљили од Штаба кад нас стиже помоћник комесара батаљона.

— Ви идите у чету. А ти — окрете се мени — **остани, хоћу да разговарамо.**

Поново ме је испитивао о акцији а онда, кад смо већ у ходу стигли до краја села рече:

— Видиш ли ону крушку. Вечерас, у десет сати буди испод ње и немој ником говорити. Разумеш!

Чуо сам затим поздрав. Он је одлазио а ја нисам имао чак ни снаге да се окренем. Све ми је било јасно: стрељаће ме.

Када сам у тачно одређено време стигао под крушку тамо је већ било неколико другова који су ме испитивачки погледали.

— Одлучили смо, друже Лев, да те... да те примимо у Партију — рече ми помоћник комесара батаљона. **— Због твог примерног понашања и храбрости ...**

Обузела ме је неслућена радост, хтео сам да скочим, да вичем, да их грлим, да пуцам из митраљеза, али нисам имао снаге. Само сам тихо шапнуо:

— Хвала, другови!

Аве

Једне јулске вечери 1942. године нас неколико дошли смо до једне куће у селу Мозел, близу Кочевја, и ја сам тихо закуцао на улазна врата. Желео сам да сазнам од домаћина има ли у близини Италијана.

Врата се најзад мало отворише и пред нама се појави рашчупана глава неког старца.

— Где су Италијани? — питам.

— Бежите, несрећници, ево их у оној згради поред моје куће — човек унезверено погледа по дворишту тресући се од страха. **— Има их на стотине.**

Осмотрио сам зграду коју нам је показао, прозори су били зазидани циглама и џаковима између којих су се налазили мали отвори за пушке.

— Чича, ми идемо на твој таван — рекох — **да их мало погледамо одозго.**

До тавана су водиле др-

Командир у бунару

Док смо се приближавали прузи између Карловца и Јастребарског, командант батаљона IV кордунашке бригаде у ходу издаде заповест.

Лев, ти ћеш са својом четом у заседу. Минирај пругу и пошаљи патроле на све стране. Пази да нас непријатељ не изненади.

Била је зима, врашки хладно, али у рату задаци се не бирају. Неколицина нас пошла је насипом, повремено смо застајали и ослушкивали да ли наилази воз. Кад ми се учинило да је време за постављање заседе наредих колони да се заустави.

Поред пруге угледао сам некакву колибу затворену са три стране и покривену циглом. Учинило ми се да је то стражара. Али, био је обичан бунар.

У жељи да се мало одморим, приђох бунару и седох на облу греду на његовој ивици. У једној руци држао сам карабин а другом сам намештао торбицу која ми је спадала с рамена. Наједном, лева нога ми се оклизну и... нисам имао довољно времена да се уплашим како треба, кад бућнух у воду.

Почех тонути али, иако нисам знао да пливам, успео сам некако да се извучем на површину и удахнем ваздух. На моју срећу, зид је био доста разрушен тако да сам успео прстима да се ухватим за пукотине и тако одржим изнад воде. Пипајући наслепо око себе, осетих некакав колац али тада настаде нова мука — нисам знао како да се ухватим за њега. Ако пружим леву руку којом сам се држао за избочине — потонућу, а ако покушам левом — изгубићу пушку коју сам грчевито стезао.

Обузела ме је неойисива йаника: да ли да се убијем или да чекам!

Обузе ме страва јер сам све више малаксавао. **Пошто је бунар био веома узан, одлучио сам да се на једној његовој страни ослоним ногама а на другу леђима и тако издигнем главу изнад воде. Али, како одатле да се извучем. И шта да радим ако наиђу усташе?**

НЕЋЕ МЕ ЗАБОРАВИТИ!

Већ када сам почео да губим наду, изненада, изнад своје главе угледао сам другове који су ми спустили парче дрвета везано за опасач.

— Ухвати се, зајаши — викали су одозго.

Добро сам се намучио док нисам успео то парче дрвета да провучем између ногу. Они почеше опрезно да ме вуку и — управо кад сам се већ обрадовао да ћу ускоро бити на слободи, поново се нађох у води. Сада је то био прави шок.

Обузела ме је неописива паника, нећу се жив одатле извући, размишљао сам. Али, убрзо угледах како се према мени спушта ново спасилачко уже. Поново су ме вукли, а онда — по трећи пут наглавачке сам се сјурио у амбис.

Када сам најзад успео да дигнем главу изнад воде, погледао сам навише али у отвору више није било другова. Тада сам зачуо некакву чудну тутњаву а затим тупи одјек рафала и топова. На небу, високо изнад себе угледао сам блесак, као да су севале муње.

Тренутак сам све то гледао као опчињен а тек потом схватих да је дошао непријатељ. Сада је заиста постојао само један излаз: да се убијем. Али, опет јављао се други глас у мени — не лудуј, неће те другови оставити.

Тада се у отвору бунара појави нека црна прилика. Усташе, помислих, а онда препознах свог друга Ивицу. Дотурио ми је некакву жицу скинуту са телефонских стубова и заједно са осталим борцима извукао ме из бунара.

Тек касније сам сазнао да се непријатељски оклопни воз зауставио подаље од бунара што је омогућило мојим друговима да ме спасу.

ети у белом

Одећа, коса, лице — све на нама било је покривено кречом. Збуњени и уплашени, Италијани су устукнули.

вене мердевине. Чим смо се успентрали, одмах смо поставили митраљез на прозорчић, окренут према кући у којој су се налазили Италијани.

Простор између те две куће био је празан али само закратко: непријатељски војници одједном су почели ужурбано да трче, неки су се препирали, довикивали.

ОПЕТ СУ НАС ОПКОЛИЛИ

Нисам више хтео да чекам, притиснуо сам обарач на митраљезу. Доле, у дворишту, настаде пометња, неки зајаукаше, други су бежали у паници.

Али, убрзо су се прибрали, њихови меци засуше нас као разљућене осице.

— Опкољени смо! — повика неко.

Видео сам то и сам па наредих да искачемо кроз прозор. Потрчасмо преко дворишта а бомбе запрашташе око нас. Јурњава кроз село није дуго трајала, нашли смо се убрзо у неком вoћњаку. А Италијани су нас пратили у стопу.

Изненада угледах једну јаму с гашеним кречом, једини заклон на целом том простору. Сви, као по договору, бацисмо се у њу. Упали смо у житку белу кашу која нас је почела нагризати али нисмо имали времена да размишљамо о таквим „ситницама“. Почели смо да пуцамо на Италијане кад, изненада запрашта и са друге стране, од шуме. Коначно иду наши, помислих и окренух се обрадован. Али, укочих се!

Били су то Италијани који су ишли према нама у стрељачком строју целом ширином поља. Опкољени смо, схватих и би ми криво што су нас надмудрили.

Дигли смо се нагло и као беле авети појурили међу њих, с бомбама у рукама које од узбуђења нисмо бацили. Сећам се само да ми је митраљез који сам носио одједном постао невероватно тежак.

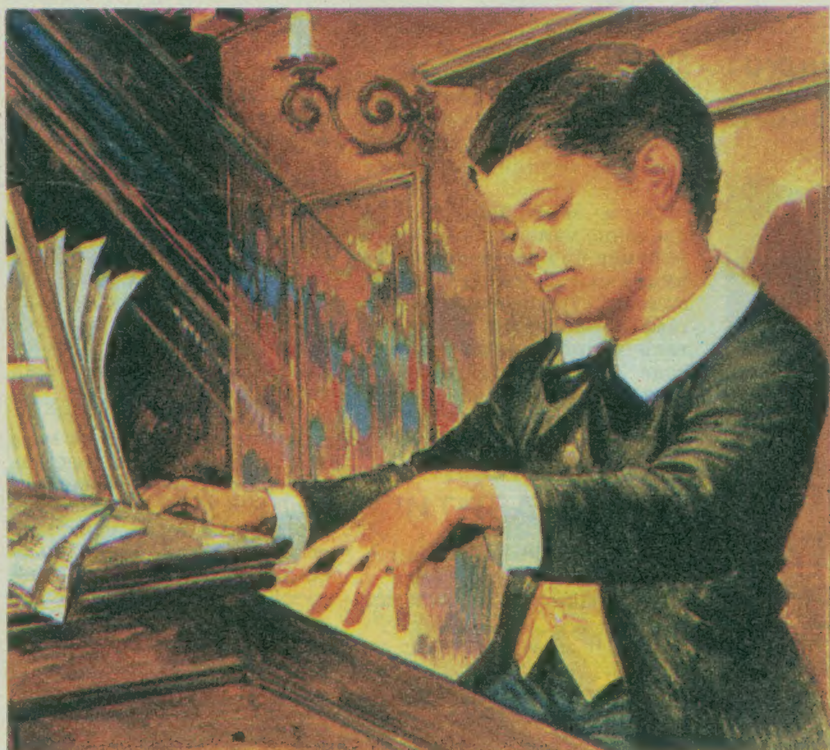

Кад су Италијани угледали како јуримо према њима, онако бели од креча, као по команди — полегали су на земљу и ућутали се. А ми смо их прескакали, једног сам чак и нагазио, и наставили да трчимо према шуми. Тек кад смо у њу зашли стотинак метара, око нас су зафијукали меци.

Италијанима у првом тренутку није било јасно да ли су пред њима партизани или — авети у белом. Док су се они прибрали, било је већ касно.

(ИЗ КЊИГЕ „ЖИВЕ ЛЕГЕНДЕ“ В. ЛУБАРДЕ)

Алберт Швајцер

1 **СТРАХ ОД НЕПОЗНАТОГ** — У француском градићу Кајзербергу у породици месног свештеника Швајцера родио се 14. јануара 1875. године дечак који је добио име Алберт. Живећи у кући у којој се посебна пажња посвећивала музици, дечак је већ у петој години научио да свира клавир, а у осмој оргуље, инструмент који ће постати једна од његових највећих љубави у животу. Временом Алберт је израстао у романтичног дечака. Био је помало плашљив и чудновато знатижељан.

2 **У УЈАКОВИМ ПАНТАЛОНАМА** — У школи Алберт је био тако слаб ђак да су његови родитељи сумњали да ће је икад завршити. Међутим, како је време пролазило, дечак је за њу показивао све више интересовања. На завршним испитима, Алберт се, немајући као остали дечаци свечано одело, појавио у ујаковим панталонама и старом, искрзаном шињелу, што је код његових другова изазвало буду подругљивог смеха. Па ипак, њему то није сметало. Са најбољим оценама положио је све испите.

3 **ЗАЉУБЉЕН У МУЗИКУ** — Понесен дубоким тоновима Бахове и Хендлове музике, Алберт је највећи део времена проводио за оргуљама. Зато нико није био зачуђен што је поред студија филозофије 1894. године уписао и конзерваторијум у Берлину. Шест година касније дипломирао је и теологију на универзитету у Стразбуру и добио катедру професора. На његов даљи живот утицаће случајно прочитана вест у једном париском листу посвећена Габону, држави на западној обали Африке.

4 **ЗАВРШИЋУ МЕДИЦИНУ!** — „Заменићу катедру лекарском ординацијом“, одлучио је Алберт Швајцер дубоко потресен трагедијом народа у далекој земљи у којој су харале маларија, лепра и друге болести и — отишао да студира медицину! Својој вереници Елен Бресло предложио је да заврши школу за медицинске сестре да би могла да му помаже. Осамнаестог априла 1913. из габонске луке Пор Жантил стигао је у Ламбарене бродић.

...ГУЉЕ У ЏУНГЛИ

5 **ОД ЈУТРА ДО ЈУТРА** — Ламбарене је било насеље усред џунгле у којем су царовале врућине, влага и комарци. Пред малом ординацијом доктора Швајцера која је радила под готово немогућим условима стрпљиво су чекале десетине па и стотине болесника. Радило се од јутра до јутра, без одмора, данима, недељама, месецима. Па ипак, Алберт Шајцер није посустао. У ретким тренуцима одмора волео је да се поигра с децом или је свирао на оргуљама од којих се ни овде, у џунгли није одвајао.

6 **СЕЛО ЗА ЛЕПРОЗНЕ** — Четрнаест година по доласку у Ламбарене, Швајцер је на обали реке код места Атадије подигао болницу и читаво село за лепрозне болеснике. Али, ускоро се показало да је за њихово уређење потребно много новца а њега није било. Због тога је „велики бели доктор“, како су Швајцера звали болесници, почео с времена на време да путује у Европу и даје концерте. Сав приход стечен у концертним дворанама улагао је у изградњу амбуланти, лабораторија.

7 **У СЕНЦИ ПАЛМОВОГ ЛИШЋА** — Пуне 52 године провео је Алберт Швајцер у габонској џунгли лечећи оболеле од тешких, понекад неизлечивих болести. С путовања по Европи брзо се враћао: недостајали су му његови болесници, крештави гласови прашумских птица што су га зором будили, плашљиве антилопе и пеликан Оскар који га је неуморно пратио. За свој пожртвовани рад овај велики хуманиста добио је 1948. Орден Легије части, 1952. Нобелову награду за мир и 1955. Орден за заслуге. Умро је 5. септембра 1965. године у Европи, али су његови посмртни остаци пренесени у Ламбарене и тамо сахрањени на месту које је сам одредио, испод високих палми у самом кругу болнице и села за лепрозне. Сваког јутра на малој хумци, са једноставним дрвеним крстом на којем стоје само подаци о годинама рођења и смрти доктора Алберта Швајцера, осване букетић цвећа.

У загрљају медведа

НА НАГОВАРАЊЕ СВОЈЕ КЋЕРИ, ЏОН ЈЕ ОТВОРИО ПРОЗОР АУТОМОБИЛА ИАКО ЈЕ ТО У САФАРИ-ПАРКУ БИЛО ОПАСНО И — ЗАБРАЊЕНО!

Данима је Џон Мек Неир, тридесет двогодишњи службеник осигуравајућег друштва у енглеском граду Бирмингему, обећавао својој јединици Џули да ће је одвести у сафари-парк недалеко од Кидерминстера. Али, увек би у последњем тренутку искрсло нешто непредвиђено и посета је одлагана.

Џули је већ скоро изгубила наду да ће отац одржати обећање кад га је једног раног недељног јутра септембра прошле године чула како телефонира стрицу Џем су и позива га да пође с њима поподне у Мидлендски парк. Наравно, позив је важио и за стрину Клер.

Кад се пред ниском кућом с кровом од црвене опеке у Кингс стриту број 10 зачую продоран звук аутомобилске сирене, Џули истрча напоље и у пролазу добаци мајци која је управо паковала сендвиче:

— Пожури, стигли су!

Пет минута касније уз шкрипу кочница два аутомобила завила су за угао Кингс стрита. У првом су се налазили Џон, његов брат и Џули која је седела позади, а у другом Клер и Мојра Мек Неир.

И ЏЕМС СЕ ОДУШЕВИО

До главног улаза у сафари-парк породица Мек Неирових је стигла око четири часа поподне. **Док је Џон куповао улазнице, Џули га је нестрпљиво пожуривала. Зажарених образа и сјајних очију освртала се лево-десно тражећи погледом те „страшне дивље звери" које је могла да види само на страницама књига.** А онда изненада, само што су изишли из шумарка, угледала је призор који је далеко надмашивао сва њена очекивања: на само стотинак метара од стазе којом су се возили одмарало се неколико слонова а мало даље, лево, две жирафе извијале су своје дуге вретенасте вратове не би ли дохватила лишће с највиших грана неког њој непознатог дрвета.

Џули запљеска рукама и поче да цичи од радости на шта је отац помало зачуђено, па ипак блаконаклоно погледа и помисли у себи: Још је право дете!

— Гле, има и лавова! — узвикну у том тренутку одушевљено Џемс и показа на огромне мачке с десне стране стазе. У том тренутку, као да жели да се прикаже у пуном сјају и лепоти, једна лавица се диже и лењо протегну не обраћајући ни најмању пажњу на посетиоце.

Мало даље налазило се десетак мрких медведа. Док су се једни безбрижно гегали око неког старог обореног стабла, остали су дремали на сунцу. Џемс заустави аутомобил недалеко од њих да би сачекао Клер и Мојру које су хтеле да направе неколико снимака лавова.

УПРКОС ОПОМЕНИ

И тако, док су чекали две жене, Џон наједном осети да је у аутомобилу вруће као у котлу. Пошто је скинуо сако и раскопчао кошуљу, он обриса марамицом знојаво лице.

— Отвори мало прозор, тата — предложи Џули.

Џон се један тренутак колебао да ли да је послуша јер се сетио велике табле на улазу у парк која је опомињала посетиоце да не излазе из аутомобила и не отварају прозоре. Али, како је врућина постајала све већа, он пренебрегну опомену и ипак отвори прозор. Није могао да наслути какву је грешку тиме направио.

Заузети посматрањем слонова с леве стране стазе, људи у аутомобилу нису приметили да се крупан црни медвед придигао са земље и, оњушивши ваздух, почео да се прикрада. Да нешто није у реду први је схватио Џон: учинило му се као да је нека огромна сенка пролетела поред његове главе. Нагло се окренуо и угледао поред самог аутомобила усправљеног медведа који је претећи мумлао. **Само тренутак касније грдосија је свом снагом ударила предњим шапама по шофершајбни. Уз прасак стакло се расуло у парампарчад.** Инстинктивно, Џон трже главу уназад али ипак не довољно брзо. Оштри комадићи стакла заришe му се у лице и он осети топлу, лепљиву течност како се слива низ чело и јагодице.

Да ли због праска сломљеног стакла или због мириса крви која је осетио, тек медвед рикну разјарено и левом шапом поново удари по аутомобилу. Остатак стакла се распршта и Џон се нађе лицем у лице са разјапљеном медвеђом њушком. **Пре него што је стигао да направи и најмањи покрет, медвед провуче шапу и запаравши га оштрим канџама по лицу, зграби га за руку. На задњем седишту Џули је избезумљено вриштала.**

СТРАШАН УРЛИК

Полуонесвешћен од бола Џон поче бесомучно да удара помахниталу звер покушавајући да ослободи руку. Узалуд. Медведа је то још само више разбеснело и сад је изгледало да ће га извући напоље и растргнути.

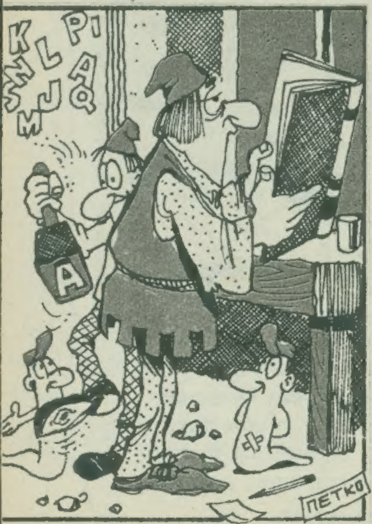
На седишту до њега Џемс је разрогачено зурио у медведа, неспособан да се помери и предузме нешто. Осећао је како му се желудац подиже и тера га на повраћање. У једном тренутку угледао је како им се приближавају и остали медведи. И то га је покренуло: натчовечанским напором окренуо је контактни кључ и до краја притисну папучицу за гас. Аутомобил поскочи и јурну напред.

Џон који се још борио са медведом имао је утисак да му је рука ишчупана из рамена кад се звер одбачена аутомобилом затетурала и пала уназад с урликом од којег се ледила крв у жилама. Иако су му комади коже висили с рањене руке а крв натапала одело, одахнуо је.

О. В.

ШПИЈУНИ ЗА ШТАМПАРСКИМ СТРОЈЕМ

После пропасти Мајнца у којем је Гутенберг 1445. изумео штампање покретним слогом, средиште штампарства постаје Венеција. Међу пионирима тамошње графичке уметности била су и три човека са нашег тла: Андрија Палташић из Котора, Гргур Далматинац чији се завичај тачно не зна и Добрић Добричевић из Ластова, које је припадало Дубровачкој Републици. О првој двојици ништа се поближе не зна, док је живот Добрића Добричевића, који се често потписивао латински као Бонинус де Бонини, прилично расветљен.

Добрић никада није скривао своје дубровачко порекло, што се види из КОЛОФОНА, дела књиге у којем је штампар давао податке о себи. Радио је у Венецији, Бреши и најзад у Лиону као књижар, а по свему судећи био је шпијун Млетачке Републике. Но, оно по чему је Добрић значајан јесу његова дивна издања из времена када је штампарство било у повоју, а нарочито Дантеова „Божанствена комедија", прво дуборезима илустровано издање највећег италијанског песника. Оно се данас чува у Британском музеју у Лондону и спада међу најлепше инкунабуле (прве штампане књиге) на свету. Добрић Добричић је штампао готово 40 издања, на латинском и италијанском језику.

Dik Browne

ХОГАР СТРАШНИ

ЗАВЕРЕНИЦИ »ЗЕЛЕНЕ ЛАМПЕ«

НА ДАН КРУНИСАЊА РУСКОГ ЦАРА НИКОЛАЈА НЕКОЛИКО ХИЉАДА ПОБУЊЕНИКА, ДЕКАБРИСТА, СА СТРЕПЊОМ ЈЕ ОЧЕКИВАЛО ЗНАК ПРИНЦА ТРУБЕЦКОЈА. АЛИ, ЊЕГА НИГДЕ НИЈЕ БИЛО.

На тргу испред Саборне цркве у Ораниенбауму код Петрограда светина се сакупила да дочека победнике Наполеона. У беспрекорном поретку стајала је гарда, а када се цар Александар Павлович појавио, зачуше се поклици и народ поче да се приближава. Један мужик истрча у намери да пољуби земљу испред ногу царевог коња, али тада се зачу свима познат фијук корбача! Руља одмах устукну и све се утиша. Само је продоран звук звона најављивао почетак свечаности.

Нагајка, оковани корбач с више жила, није никога изненадио. Било је то уобичајено средство у рукама руске „правде" и мада је већ почела друга деценија XIX века, у овој великој земљи средњи век као да је увелико још трајао. Ипак, корбач је тог јутра, 1814. године, болно ошинуо „у душу" једну групу људи, официра који су се управо вратили из Париза где су са својим царем стуپали на челу победничке поворке и славили пад Наполеона.

Још исте вечери, уз самовар и вотку, повели су ти млади официри разговор о „мајци Русији" у којој је кмет, додуше, могао да откупи слободу — ако је имао чиме! А више од 50 милиона људи о томе није могло ни да сања...

Тако је у Русији настало тајно друштво — **„Савез спасења". Јакушкин, Александар и Никита Муравјев, Павле Пестељ, то су имена неколицине његових оснивача, руских племића с француским образовањем, опијених Волтеровом филозофијом и револуцијом од 1789.**

ПРОГНАЛИ СУ ПУШКИНА

Једне летње вечери 1816. водила се бурна расправа у којој су Пестељ, Јакушкин и Луњин држали главну реч.

— Власт мора да се заснива на правима човека. Устав, само прави Устав и Република, то је оно што овој земљи треба! — грмео је Пестељ.

— Убити цара, ето шта је потребно Русији — изусти Јакушкин дубоким гласом.

Неколицина запљеска, али глас Никите Муравјева надјача њихово одушевљење и на тренутак завлада тишина.

— Проливање крви је варварство, браћо! Цару треба послати устав и натерати га да абдицира, а онда прогласити републику.

Ово је изазвало нову буру, али сви се на крају сложише да се Александру упути „Зелена књига" — нацрт устава републике Русије.

Зелена боја од тада као да је постала симбол будућих декабриста. Они су основали и свој литерарни кружок — „Зелену лампу", на којем су се читали нецензурисани стихови младог али већ славног Пушкина, најугледнијег члана овог кружока.

Песник слободе убрзо је постао опасан за режим у којем нагајку генерала Аракчејева још ништа није могло да надјача. Пушкин је протеран на југ Русије али његови стихови увелико су се преписивали и кружили међу омладином. На југу родине већ се налазио и Пестељ који је тамо основао нову групу завереника. Петроградска група била је умеренијих погледа, али сарађивала је са јужном.

У јануару 1821. представници са југа долазе у Петроград на састанак. Михаило Грибовски, један од чланова северног дела Савеза, јавља полицији за заверу и она прекида састанак, али не задуго. Напротив, сада и северњацима постаје јасно да ствари неће ићи тако глатко. Они одређују човека који ће водити побуну, па чак и убити цара ако затреба: то је принц Сергеј Трубецкој.

Завереници грозничаво раде. Пестељ ради на првом републиканском уставу Русије, „Руској правди". Број присталица расте.

ЗАКЛЕТВА СЕ ОДЛАЖЕ

Када је већ постојао план за преврат, један догађај потпуно је изменио ствари. У децембру 1825. цар Александар изненада умире!

„Не осећајући у себи талента ни способности а ни снаге који су неопходни једном цару, ја молим Ваше Величанство да наследно право на руски престо пренесе на мог брата Николаја", писао је старији Александров син Константин оцу још 1822. Али, ово писмо задржано је у најстрожој тајности и када је Александар умро, за њега није знао чак ни — Николај!

— Ако и постоји акт којим сам одређен за престолонаследника, ја за њега не знам! — узвикнуо је у Петрограду Николај када је чуо да Константин не жели да допутује из Варшаве где је био када му је отац умро.

Тако је из дана у дан одлагано свечано полагање заклетве новом цару, што је изазвало велику пометњу за све осим за — декабристе! Чим се сазнало да је Николај коначно одлучио да седне на руски престо, они су ступили у акцију.

— Психологија нашег руског војника је једноставна — ватрено је објашњавао Риљејев, вођа петроградске групе. **— Он не мења тако лако своју одлуку. Када се једном закуне на верност цару, не одустаје! А сви знају да је цар Константин. Срушићемо Николаја и онда је све у нашим рукама!**

„У тебе су уперене очи Русије, тебе воле, теби верују, на тебе се угледају. Буди песник и грађанин...", писао је Риљејев Пушкину.

Завера против Николаја који је ускоро требало да буде крунисан за цара увелико је припремана, али је Николај за њу сазнао.

ВЕШАЛА ЗА ПЕТОРИЦУ

Вече уочи полагања заклетве, 13. децембра 1825, завереници су се окупили у дому Конрада Риљејева у Петрограду. Владало је неуобичајено ћутање и као неки умор. Декабристи су рачунали на неких три хиљаде људи. Сутрадан на Сенатском тргу и свакоме је било јасно да то није довољно.

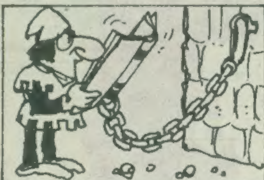
— Осуђени смо на смрт! — узвикну у једном тренутку Риљејев замишљен и забринут.

МОЗАИК

НЕ УЈЕДА!

У средњем веку деци су често давана имена животиња. Феудалци су тако желели да нагласе своју моћ па су се мушка деца звала: Вук, Лав, Медвед па чак и — Пас!

ЗА СВАКИ СЛУЧАЈ

Књиге су у средњем веку представљале велику реткост. Пошто су биле руком писане чували су се у библиотекама — везане ланцима за полицу.

МИНИ КВИЗ

1. **Какав је то смех назван сардоничан?**
2. **Ко су били кондотјери?**
3. **Цереалијама називамо биљке ...?**
4. **Шта су квадриге?**
5. **Шта је то цитометар?**

ОДГОВОРИ:

1) Сардоничан или сардонски смех је смех који је настао без узрока. Тај израз употребио је још Хомер у Одисеји. У медицини се под тим именом подразумева подругљив израз лица који код тетануса настаје због грча у вилици; 2) Кондотјери су били вође најамних трупа у Италији у 14. и 15. веку; 3) Цереалије су биљке чији плодови служе за производњу брашна; 4) Квадриге су биле римске двоколице са 4 коња упрегнута у једном реду; 5) Цитометар је справа за мерење брзине.

— Умрећемо, али славно, и те како славно — одговори му Оболењски.

Те ноћи ни престолонаследник Николај није мирно спавао. У рану зору, после кошмарног сна, он рече свом ађутанту генералу Бекендорфу:

— Можда до вечерас нећемо више бити међу живима...

Када се спремао да изиђе на Сенатски трг где су окупљене трупе у свечаном поретку и ничим не одајући знак побуне чекале да почне свечаност, дотрча генерал Најдгарт, командант царске гарде:

— Московска регимента се побунила, два генерала су убијена и... побуњеници надиру ка Сенату!

— Лепог ли почетка! — узвикну Николај и пожури да изда наређења лојалним трупама.

На другој страни, на великом тргу између зграде Адмиралитета, реке Неве, цркве светог Исака и Сената, побуњеничке трупе чекале су без огртача док је мраз резао и снег почињао опет да пада. Риљејев је трчао тамо-амо као луд јер није било Трубецкоја који је био одређен да пролије царску крв, **ако устреба.** Очигледно, Трубецкој се предомислио...

Чекање се отегло, а несигурност је све више хладила срца побуњеника. У једном тренутку Оболењски насрну на грофа Милорадовича, коњичког генерала, кога су због окрутности сви звали Руски Мурат, и смртно га рани. Ипак, то није покренуло остале побуњенике који су и даље били неодлучни и збуњени.

У том тренутку Николај је наредио коњици да крене у јуриш.

Неодлучност међу побуњеницима претворила се у метеж и панику. Дуго је петроградским улицама, по којима се пролила крв, одјекивао топот коњских копита и бат војничких чизама. Пуцао је лед на Неви у чијој су хладној, црној води многи нашли смрт.

Неколико месеци касније, 13. јула 1826. у три сата ујутру, обављена је церемонија лишавања чина 115 учесника завере. После тога поворка осуђеника кренула је на дуг, мучан пут у Сибир из којег није било повратка. Петорици осуђеника на највишу казну прочитан је акт „изузетне царeве милости" којим их он поштеђује проливања крви. То је значило да уместо черечења имају да буду — обешени!

Први зраци сунца обасјали су, под зидином Петропавловске тврђаве, вешала са пет омчи које су чекале Риљејева, Пестеља, Каховског, Сергеја Муравјевог-Апостола и Бестујева-Рјумина.

Млади Пушкин избегао је смрт само зато што се оног децембарског дана, по којем су побуњеници касније названи декабристи, налазио у Михајловском...

М. К.

НЕОБИЧНА ЗАНИМАЊА

ПЛАЋЕН ЗА ХРАБРОСТ

ЧОВЕК ЈЕ ДУБОКО УДАХНУО ВАЗДУХ И НЕКОЛИКО ПУТА ПОГЛЕДАО СВОЈЕ ШАКЕ, А ОНДА СЕ ЋУТКЕ СПУСТИО У ЈАМУ У КОЈОЈ СЕ НАЛАЗИЛА АВИОНСКА БОМБА ТЕШКА ПРЕКО 900 КГ.

Првој смени радника предузећа „Мостоградња" који су 1. октобра 1974. године на левој обали Саве у Београду побијали гвоздене шипове за бетонски стуб новог моста посао баш није ишао од руке. Око подне шипови су просто запели на једном месту. Сасвим случајно, један радник се нагнуо преко ивице јаме у којој су шипови тешко продирали кроз земљу и погледао на њено дно. Неколико тренутака је стајао као опчињен, а онда узмичући уназад поче панично да виче:

— Доле је нека бомба! Вири из земље!

Вест о бомби се пронела градилиштем. Радници су у страху побегли на удаљеност од неколико стотина метара.

Одмах је о свему обавештена дежурна служба Градског секретаријата унутрашњих послова. Дежурни службеник је позвао телефоном специјално одељење Градског секретаријата за народну одбрану, такозвано одељење цивилне заштите.

За непуних пола часа на означено место стигао је Бранко Кузманић службеник тог одељења. Пред крупним Кузманићем, указала се једна трећина авионске бомбе. Две, преостале, трећине нису се виделе јер су биле у земљи. Бомба је стајала готово усправно, задњим делом окренута нагоре. Иако има челичне живце, Кузманић је задрхтао: бомба је била тешка готово једну тону. Имала је више од 600 килограма најразорнијег експлозива, тротила. Колика је била њена разорна моћ може се схватити тек кад се зна да 200 грама тог експлозива сече железничку шину као од шале!

ОПАСНОСТ ЈЕ УПАЉАЧ

Оно што је даље очекивало Бранка Кузманића био је, у ствари, његов свакодневни посао којим се бави већ двадесет година. Јер, овај човек, родом са острва Брача, има заиста необичну професију: деактивира убојна средства заостала из рата! Он је дужан да на позив било којег грађанина или установе у Београду оде до места где се налази неексплодирано средство и да га онеспособи.

Бранко Кузманић је једини човек у Београду који ради тај посао. Додуше, Градски секретаријат за народну одбрану има још неколицину људи обучених за деактивирање убојних средстава, али их држи „у резерви". Они ускачу у посао само кад је Кузманић болестан или на годишњем одмору.

Шта је навело овог кршног Брачанина да прихвати дружења са смрћу као своје занимање.

— Посао сам почео да обављам сасвим спонтано јер сам до 1950. године био официр — слеже раменима Кузманић. — Не радим ништа изузетно! Да би се схватила сложеност мог посла, треба познавати експлозивна средства. Свакоме ко поседује имало тог знања, ова професија не звучи богзна колико опасна. Тачно је да сваке две године морам да од Републичког секретаријата за народну одбрану, добијем дозволу за обављање посла. Пре тога прегледа ме и до четрнаест лекара!

За последњих пет година уништио сам више од 24.000 убојних средстава. Цела „техника" експлозивних средстава садржи се у упаљачу, на чијем принципу „раде" сви експлозиви. Наиме, активирањем упаљача, активира се и експлозив, а то значи да је експлозивно средство мртво кад се одстрани упаљач. Не што као човек без срца! Међутим, упаљачи су толико осетљива ствар да је свако баратање око њих готова смрт за нестручна лица. Управо зато је мој посао и опасан јер морам или да извадим неке делове упаљача одмах или да га осигурам, па да експлозивно средство касније уништим на полигону. Никад не осећам страх.

ОСТАО ЈЕ САМО КРАТЕР

Бранко тврди да неупућени, нарочито деца, страдају од нађених експлозивних средстава искључиво зато што ударају по упаљачу не знајући да су неки од њих толико осетљиви да активирају експлозив и при најобичнијем додиру руком или неким предметом.

Са неком чудном мирноћом, својственом само њему, Кузманић се враћа на причу о авионској бомби на радилишту новог савског моста.

— Иако је две трећине бомбе било у земљи, знао сам њену величину. Те бомбе су бацили Американци из „летећих тврђава" у другом светском рату. Свака је имала по два упаљача: један на предњем и други на задњем врху. Биле су напуњене са по 600 килограма експлозива. Приликом експлозије таквих бомби створени ваздушни притисак убијао је све живо у пречнику од 300 метара! Када сам сишао у јаму, руке су ми се ознојиле. На своје запрепашћење утврдио сам да су радници забадали шипове у упаљач јер је од силине удараца био искривљен и изгребен. Но, имали су фантастичну срећу: шипови су ударали у упаљач са стране! Да су скренули само који сантиметар лево, или десно, погодили би чело упаљача и цело градилиште би одлетело у ваздух!

Од тренутка уласка у јаму Кузманић је почео битку са сопственим нервима. Дуго је чучао на дну јаме, осматрао бомбу и размишљао. Знао је да мора радити полако и пажљиво. Задњи упаљач је био искривљен ударцима шипова, али је тако искривљен истовремено био и осигуран од активирања. Опасност је представљао предњи упаљач, онај у земљи. Све до вечери Кузманић је откопавао земљу око бомбе, а онда ју је дизалица помоћу челичних сајли извукла на површину земље.

Радови су прекинути због мрака. Кузманић је био потпуно исцрпљен. Оставио је милицију да чува бомбу и отишао кући да легне. Узалуд: целе ноћи сан му није долазио на очи. Већ у зору био је на градилишту. На осигуравању другог упаљача провео је веома много времена. У подне је бомба као боца нитроглицерина пажљиво пребачена на речни понтон и у пратњи милицијских патролних чамаца пренета на Турску аду на Дунаву, недалеко од Панчева. Стављена је у удубљене у земљи и активирана. Од експлозије створио се кратер широк 25 и дубок 14 метара!

М. Тодоровић

ЧУВЕНИ ВЛАДАРИ

Карло Велики

НЕПИСМЕНИ ПРОСВЕТИТЕЉ

На рушевинама Западног римског царства никле су многе државе. Тако је **када су у V и VI веку Франци протерали Гале преко Пиринеја у Шпанију**, на територији Галије настала Франачка. Иако су Римљани те новонастале државе називали варварским, јер по њима оне нису имале своју традицију у култури, уметности и праву, оне су незадрживо јачале. **Франачка је убрзо постала најмоћнија од свих. Када је 768. године на њен престо дошао Карло, син Пипина Малог, нарочито је ојачала. Због славних похода који су томе допринели историчари су овог владара називали Великим.**

Карло је прво заузео Ломбардију, а затим повео рат са германским племенима која су харала по Европи. Борбе са њима трајале су пуних 15 година и Карло је најзад извојевао победу. Највише муке задали су му Саксонци, тек 785. успео је да покори њиховог вођу Виткинда. Две године касније покорио је и Баварце и заузео Аугзбург. **Већ тада имао је пуну подршку римског папе Хадријана I, а касније Лава III.**

Највећу опасност представљали су Мавари који су долазили преко Шпаније, са Балеарских острва и Сицилије, да би напали и опустошили Италију и Галију. Карло је не само одбио све њихове нападе, него је вешто искористио тренутак када су се арапски вођи завадили око власти и са својом војском упао дубоко у Шпанију. Том приликом погинуо је у кланцу Ронсево његов нећак и миљеник Ролан чији су подвизи опевани у епу о Ролану.

Ширећи свуда хришћанство, милом или силом, много је допринео да римска црква ојача и изван граница Италије. Зато га је папа Лав III позвао 800. године у Рим и у жељи да се обнови царство које је пре 3 века пропало, крунисао за императора Западног римског царства. **Да би натерао царицу Источног, византијског царства да призна ново, Карло се повезао са њеним љутим непријатељем, багдадским калифом Харуном-ал-Рашидом.**

Посвећујући значајну пажњу и унутрашњем уређењу земље, Карло је поделио царство на области којима су управљали његови витезови. Пошто су положили заклетву на верност, добили су титуле грофова и маркиза. За сваки случај император је поставио и надзорнике који су строго **пазили да се свуда његова воља спроводи. Карло Велики се залагао и за просвећивање: по црквама је отварао школе за децу из народа.**

„Сваки отац мора да пошаље сина у школу и да га држи у њој све док не стекне добро образовање“, гласила је његова наредба, изненађујућа за оно време, поготову када се зна да је и сам Карло био — неписмен! Он је на свом двору окупљао научнике, песнике и уметнике. Основао је и академију чији су чланови носили звучна имена из грчке и римске прошлости. У његово време уметност почиње да цвета.

Тако је Карлов двор у Екс-ла-Шапелу (данашњи Ахен) постао жариште средњовековне културе. Ту је створено и једно од најлепших писама, названо „каролина“ по великом владару који сам — није знао да пише! **Карло је умро у 71. години, 28. јуна 814. Овај чврсти војсковођа и владар, чудноватан просветитељ и човек, постао је јунак многих средњовековних епова у којима се легенда преплиће са историјом.**

УХВАТИО САМ ШПИЈУНА

На моје велико изненађење, приметио сам Белгијанца како халапљиво једе.

ДЕЈВИД КЕЛИ ДАНАС ИМА 56 ГОДИНА И РАДИ У ЧЕЛИЧАНИ У КИЛБИРНИЈУ У ЕНГЛЕСКОЈ. ЊЕГОВА ЖЕНА МАРГАРЕТ НОСИ ПРСТЕН ОД ЦИРКОНА, ДАР ПОГУБЉЕНОГ НЕМАЧКОГ ШПИЈУНА.

Укрцао сам се у теретњак „Емпајер Конрад" у Глазгову пред полазак за Гибралтар. Носили смо у то доба опасан терет — 50 спитфајера и за то добили шест торпедних чамаца као пратњу. Ужасно смо се плашили Немаца, а још више њихових подморница. Срећом, стигли смо у Гибралтар без икаквих сметњи, што је било право чудо јер се то дешавало 1942. године, за време другог светског рата.

Затим смо у једној шпанској луци укрцали гвоздену руду, успут свратили у Лисабон да покупимо педесетак избеглица, и најзад се вратили у Гибралтар да заузмемо своје место у конвоју који се спремао да заплови назад у Енглеску.

МРЗИМ КУПУС!

Ја сам у то време био бродски стјуард и често сам се налазио у друштву наших путника који су успели да побегну испред Немаца. Све сам их добро упознао када је, најзад, кренуо наш конвој састављен од 21 брода и једног разарача који је требало да нас штити. Опет ми није било лако при души, јер смо знали да су немачке подморнице примећене у водама испред Гибралтара.

Али прави страх ми се увукао у кости тек када смо у близини рта Свети Винсент приметили швапски извиђачки авион. Одмах смо уз помоћ катапулта лансирали у небо наш спитфајер који се налазио на предњој палуби и служио за пресретање непријатељских извиђача. Нисмо, наиме, смели да допустимо немачком пилоту да радијом обавести базу о нашем положају. Оба авиона су се изгубила међу облацима и мало касније зачули смо митраљеску паљбу.

Стегнутог срца очекивали смо исход ваздушног двобоја, када се, у једном тренутку, облаци размакоше и наш спитфајер се појавио изнад конвоја. Био је сав изрешетан и три пута пролетео дуж конвоја док није најзад пао у море у близини разарача са кога су одмах послали чамац и извукли пилота пре но што се нагутао морске воде.

Када се опоравио, пилот је потврдио да је успео да обори Швабу али та мала радост није успела да одагна сумњу — Немац је имао довољно времена да извести подморничку базу о нашем положају.

Те ноћи, док се теспкоба увлачила у душе, један од избеглица, пријатан и мио човек, дође у моју кабину с боцом џина у руци. Био је Белгијанац и успео је пред носем Немаца да побегне у Шпанију. Тамо је шест месеци провео у затвору, на црном хлебу и трулом кусту од циркона, прилично ретког метала.

НАПАД ТАЧНО У ПОНОЋ

Два дана после појаве немачког извиђачког авиона, тачно у поноћ, две немачке подморнице пресреле су

— Дејвиде питам се како су нас открилe немачке подморнице, вероватно случајно. А можда су угледале

пусу. Када смо се куцнули, Белгијанац рече:

— Мрзим Немце, али још више мрзим купус. Никад га више у животу нећу јести!

Не знам зашто, али та реченица ми се урезала у памћење. Звонила ми је у ушима и кад је изашао из кабине оставивши ми, у знак сећања, мали поклон — пр-

наш конвој. Те страшне ноћи седам бродова отишло је на дно! Никад нећу моћи да заборавим крике за помоћ утопљеника док смо их скупљали по пучини.

Ујутро је конвој наставио пут. Док сам делио доручак, нека млада Францускиња једна од избеглица које смо превозили у Енглеску, одведе ме у страну и рече:

жар цигарете на нашем броду. Била сам у поноћ на палуби и приметила Белгијанца како пуши наслоњен на ограду.

То је значило да мој познаник није поштовао бродска правила. Било је строго забрањено пушење на палуби на иначе потпуно замраченом броду јер се жар цигарете могао да угледа у мрклој ноћи с велике даљине.

Пренео сам капетану сваки детаљ овог разговора. Он ме је са занимањем саслушао, али ништа није рекао.

Када смо стигли у Енглеску, капетан је приредио избеглицама опроштајну вечеру у великом салону брода. Послуживао сам као и обично и у једном тренутку, на моје велико изненађење, приметио Белгијанца како халапљиво једе. Чак је остатком хлеба омазао тањир, као што то имају обичај да раде морнари или војници.

А тањир је до врха био пун — куваног купуса! То добро знам јер другог јела није било, а осим тога ја сам послужио Белгијанца.

Опет сам отишао до капетана и све му испричао помонувши при том наш разговор у мојој кабини. Стари се само намрштио, али ништа није рекао.

Сутрадан ујутро, пре искрцавања избеглица, до брода је дошловио патролни чамац. Неки људи у цивилу одвели су Белгијанца на обалу. Мој пријатељ није изгледао баш много срећан.

САМ ЈЕ КРИВ

Пролазили су дани и месеци и ја сам убрзо заборавио на овај догађај. Пловио сам неколико пута до Америке и натраг, стално у страху од немачких подморница. У јануару 1943. године стигли смо у Александрију. Једног јутра, док сам „старом" сервирао доручак у кабини и једним ухом слушао радио-станицу Би-Би-Си, спикер је рекао:

— Рано јутрос стрељан је тринаести немачки шпијун.

Капетан је подигао главу, погледао ме и запитао:

— Знаш ли ко је то погубљен? — одмахнуо сам немо главом с чуђењем. — **Твој пријатељ Белгијанац,** одговорио је „стари".

Тада сам сазнао да се Белгијанац у ствари звао Франсискус Винтер, да је био немачки агент и да је намерно убачен на наш конвој. У његовом пртљагу пронађен је чудесно мали одашиљач којим је достављао подморницама положај нашег брода. Оне ноћи, када је седам наших бродова било потопљено и када сам умирао од страха чекајући да и на нас дође ред, мој познаник Белгијанац је мирно пушио на палуби жаром своје цигарете дајући подморницама знак на коме се броду налази.

Није требало да се плашим, јер поред немачког шпијуна били смо сасвим сигурни.

А изгледао је тако диван и мирољубив човек! Још и данас, док о њему причам са својом женом Маргарет, која се не растаје од поклоњеног прстена, не могу да поверујем у то. А још мање да сам ја, обичан стјуард на броду, допринео хватању овог шпијуна.

Уосталом, сам је крив: зашто је, дођавола, помињао купус?

ИЗ НАШЕ ПРОШЛОСТИ

МАРАМА ОД ЦВЕТОВА

Славонија је у 16. и 17. веку била под Турцима, који су са собом донели и нешто од источњачке културе и навика. Део турског начина облачења биле су и мараме „зејтињаче", зване још и „мумлије". Биле су необичне по томе што су се на тамној подлози истицале шаре живих боја. са мотивима цвета и листа. Тканина, већ обојена светлом бојом, шарана је растопљеним воском а затим замакана у другу боју која није могла захватити шару под воском. Поступак се могао и поновити новим шарањем и бојењем у некој трећој боји. Ова у свету ретка, стара техника украшавања тканине позната је под јаванским изразом „батик". Сем у Индонезији, честа је и у Индији, одакле је изгледа и потекла, и у Судану. Код нас су овим начином шарана ускршња јаја. Зејтињаче су рађене и у Босни, међу муслиманским становништвом.

ПРЕПОТОПКО

ЗДРАВО, ПИКАСО! ЈЕСИ Л' РАСПОЛОЖЕН ЗА ШЕТЊУ!
НЕМАМ ВРЕМЕНА! УРЕЂУЈЕМ КУЋУ!

НИСИ ГЛЕД'О ТЕЛЕВИЗИЈУ! У ТОКУ ЈЕ НЕДЕЉА „УРЕДИМО НАШЕ ПЕЋИНЕ"!
БОЉЕ ДА СУ ПРОНАШЛИ УСИСИВАЧ!

УХ! ШТО ЈЕ ДОСАДНО! СВИ МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ ДАЛИ СЕ НА ПОС'О!

КУПИТЕ НОВИНЕ! ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ!
ДАЈ МИ...

ЕВО ТИ ЈЕДАН ПРИМЕРАК!
КРРАК!

КАД ЋЕШ НАУЧИТИ ДА ДЕЛИШ НОВИНЕ КАКО ТРЕБА?
КАД ЋЕШ ТИ НАУЧИТИ ДА НА ВРЕМЕ СКЛОНИШ ГЛАВУ! ХА! ХА!

ОВО ЈЕ ЗАНИМЉИВО! ПИШЕ ДА ЈЕ САВЕТ МУДРИХ РЕШИО ДА СЕ ПРИКЉУЧИ АКЦИЈИ!

ВЛАСНИК НАЈУРЕЂЕНИЈЕ ПЕЋИНЕ ДОБИЈА НАГРАДУ!

ХМ! ПРИВЛАЧНО, НЕМА ШТА!

НЕМАМ ВРЕМЕНА ЗА ГУБЉЕЊЕ!
ПАЗИ, СИНЕ! ДВОНОШЦИ НИКАД НЕ ПОШТУЈУ ПРАВО ПРВЕНСТВА НА ПРЕЛАЗИМА!

ОВУ ПРИЛИКУ НЕ ТРЕБА ПРОПУСТИТИ! ХА! ХА!

ХУ! ВИШЕ НИЈЕ ОСТАО НИ КАМИЧАК!

ЈОШ САМО ДА ОДУВАМ ПРАШИНУ И НАГРАДА ЈЕ МОЈА!

ЈОШ ДА ЗАКУЦАМ ПЛОЧУ ДА СЛУЧАЈНО НЕ ПОГРЕШЕ...
ВИЛА ПРЕПОТОПКО

КРАКК
?

БРУУМ!

ОВО НИЈЕ ЧИШЋЕНО СТО ГОДИНА!
КАКВА НЕКУЛТУРА!
КАКВА ПРЉАВШТИНА! У ЖИВОТУ ТАКВУ НИСАМ ВИДЕО!
СРАМОТА!
ГРРР! ОДЕ МОЈА НАГРАДА!
ВИЛА ПРЕПОТОПКО

„АНЂЕО СМРТИ" ИЗАЗИВА ПРАВДУ

— ДА САМ ОСТАО У НЕМАЧКОЈ, ОДЛЕЖАО БИХ НЕКОЛИКО ГОДИНА КАО И ОСТАЛИ, А ОНДА НАСТАВИО СВОЈ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД СА БЛИЗАНЦИМА — ИЗЈАВИО ЈЕ ЈОЗЕФ МЕНГЕЛЕ, НАЈГОРИ МЕЂУ НАЦИСТИМА КОЈИ СУ ЈОШ ЖИВИ И — СЛОБОДНИ!

Пре равно 25 година доктор Менгеле оптужен је за монструозне опите са људским заморчићима у логору Аушвиц, у Пољској. За њим је издата потерница, али права потрага још дуго није започела. Немци су се годинама оглушивали о вест да се он налази у Парагавају и истрагу усмерили на Аргентину.

У априлу 1959. упутили су аргентинском Министарству иностраних послова захтев за изручење Менгела. Девет месеци касније „Случај Менгеле" предат је у руке аргентинском савезном судији, Хорхеу Лукеу, човеку који, је ужаснут Менгеловим злочинима, решио да покрене „живо и мртво" како би га пронашао и предао у руке правди.

ВЕРЕНИЦА »ЛЕПОГ ДОКТОРА«

Немци су дали судији Лукеу неколико адреса у Аргентини на којима би Менгеле могао да се нађе и судија је одмах послао своје људе у Оливос, улицу Вертис 968. Међутим, од Менгела није било ни трага ни на тој ни на другим адресама.

После неколико месеци безуспешног трагања Лукеови људи су најзад пронашли „праву" адресу.

Када су инспектори зазвонили на вратима куће 1969 у Улици Монстерио у Висенте Лопесу, нашли су се лицем у лице с једним четрдесетогодишњим Немцем који се представио као Хајнрих Кастен. Он је тврдио да Менгеле никада није ту становао, али је признао да га познаје и послао полицајце у Улицу 5. јула број 1074.

Био је то приватни пансион који је држала извесна госпођа Бергилде Јурман и у којем је у своје време, наводно, Борман сместио Ајхмана! Сада није било сумње да је истрага на добром путу, мада је власница пансиона упорно тврдила да доктор Менгеле никада није био на списку њених гостију. Она је, ипак, познавала госпођу Менгеле и шеснаестогодишњег Карла Хајнца, њиховог сина. Није знала где они сада живе...

Након дуже истраге пронађена је госпођа Менгеле која о свом бившем мужу није знала ништа да каже. После овог неуспеха полиција је кратко обавестила судију Лукеа, да је „сита истраге"!

У марту 1961. из најстаријег аргентинског града Сантјаго дел Естеро стиже једно сензационално обавештење од неке Силвије Кабаљеро да Коста Јозеф: Менгеле тамо живи под лажним именом, верен с једном богатом девојком.

У јуну исте године инспектори су се појавили пред вратима куће у Авенији Алвеар, у којој је „вереница" становала. Била је то једна средовечна, полуписмена жена и — нимало богата! Она никада није чула за „лепог доктора", како су у Аушвицу звали Менгела, али је знала да у њеном граду живи један богати трговац чија је кћерка верена за неког Немца.

Трговац се звао Мануел Тевес и показало се да је дубоко повређен што је његова лепа Алисја заљубила у неког старијег лекара Немца и тајно се верила с њим. Због тога је прихватио сарадњу с полицијом.

Убрзо су Лукеови људи успели да ухапсе толико траженог лекара али било је већ на први поглед јасно да то није Менгеле! Не само да је Алисјин вереник био лажни лекар, него је био и много старији од Менгела, а црте његовог лица ни издалека нису подсећале на бившег нацисту!

Тако је Менгелов досије поново затворен.

ТЕЛЕФОН НИЈЕ ЗАЗВОНИО

Луке се ускоро обратио Интерполу.

Три године касније 19. маја 1964, од шефа Интерпола у Буенос Аиресу добио је обавештење: **Доктор Менгеле није у Бразилу!**

Бесан, Луке је сместа послао одговор да њему не треба податак где се Менгеле не налази, него где се налази. Знао је, међутим, да од Интерпола може да „дигне руке".

Протекла је још једна година. Око случаја Менгеле ништа се ново није догађало. Прошло је већ 14 година откако је осуђен, а истрага није кренула с мртве тачке.

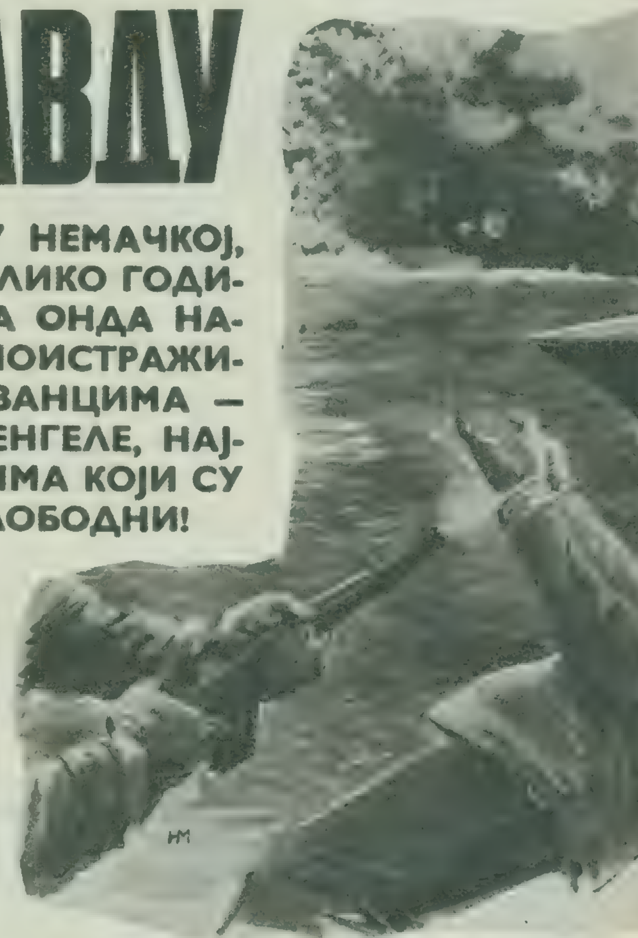
А онда је, у лето 1965. вео ћутања опет пробијен. Група младих Јевреја окупила се у Порто Манресу, граду на бразилској обали реке Паране, у намери да пређу у Парагвај и отму Менгела. Направили су план и једне вечери двојица из групе прешла су реку. Убрзо после тога, доплoвили су натраг њихови лешеви.

Изгледи да Менгеле падне у руке правде били су све мањи, мада се поуздано знало да живи у Парагвају. Луке ипак није посустајао: разаслао је Менгелове фотографије свуда по Аргентини, заједно са отисцима прстију. Свим полицијским испоставама дао је отворен налог за хапшење и свуда објавио свој број телефона, како би онај ко ишта сазна о нацисти могао да га позове у било које доба дана и ноћи.

И — нико се није јавио!

У лето 1968. тајни агент Ерих Ердштајн, Аустријанац који је радио у бразилској полицији, решио је да по сваку цену ухвати Менгела. Израдио је савршен план и чинило се да његову замку Менгеле неће моћи да избегне.

Ерик је знао да Менгеле често долази у Бразил и одседа код једног пријатеља у близини места Рио до Сул. Од једног бившег нацисте који је бразилској полицији продавао информације Ерик је сазнао да је тај пријатељ лекар Александар Ленард, познат у целом Бразилу по томе што је на једном телевизијском квизу освојио велику суму

ВЕЗИР ТРАЖИ Г

После пропасти првог српског устанка Сулејман-паша Скопљак немилосрдно се обрачунавао са народним првацима. Једног дана наумио је да ухвати и Станоја Главаша.

Турци су се без милости светили Србима због њиховог учешћа у првом српском устанку. Зулум је био неподношљив. Народ је трпео док је могао, а онда се у Пожешкој, Крагујевачкој и Јагодинској нахији крајем септембра 1814. године подигао на устанак под Хаџи-Проданом Глигоријевићем.

ПОРТА НЕ ЗАБОРАВЉА

Хаџи-Проданова буна није успела. Угушена је брзо, али је београдског везира Сулејман-пашу Скопљака разбеснела. Терор против Срба претворио се у безумље. Нарочито су страдали виђени људи. Сваки нови дан или недеља односили су главу неког угледног Србина.

Једног дана, фебруара 1815. године Сулејман-паша Скопљак седео је дубоко замишљен на свом омиљеном дивану. На послугу, која би понекад ушла није обраћао пажњу. Само за тренутак поглед би му одлутао кроз прозор и задржао се на крупним пахуљама које су засипале Београд.

Паша се борио с мислима, рекло би се с буром у души, а онда као да се у њему нешто преломило, тргао се и позвао слуге. Наредио је да доведу неколико његових најбољих војника, а кад су се ови нашли пред њим, погледао их је оштро.

— Ви знате Станоја Главаша, српског војводу из Паланке? — упитао је.

Турци климнуше главом потврдно.

— Порта му никако не може заборавити кад је у нападу на Београд са 2000 војника заузео Видин-капију, или кад нам оно на Делиграду зађе за леђа! Много је, вала, посекао турских глава тај хајдук. Сад је дошло време да и његова падне! Зло ће бити ако због тога раја дигне буну, ал' шта је ту је!

Сулејман-паша застаде, замишљено одмери Турке пред собом, па настави:

— Идите муселиму у Паланку и договорите се с њим како ћете ухватити тог хајдука. Доведите ми га живог, таквог га хоћу! Не буде ли тако — платићете ми својим главама!

новца. С њим се Менгеле упознао преко извесне Натали Клајн, управнице Ленардовог пансиона „Доња Ема“, која је била болничарка у Аушвицу.

Клупко је почело да се одмотава: Ерик је схватио да је довољно мотрити на Менгелов долазак у Бразил, а затим у исто време појавити се на обе адресе!

Поставио је своје агенте дуж аргентинске границе, све до горњег тока Паране, где је била тромеђа. Менгела је требало отети и хитно пребацити у најближе место на аргентинској територији, у Порто Игуасу.

Ерик није дуго чекао. Ускоро му је јављено да се између Рондона у Парагвају и Порто Мандеса у Бразилу догађа нешто сумњиво. Примећен је и глисер који је стигао из Аргентине, без сумње да би њиме Менгеле прешао Парану.

КОБНА ГРЕШКА

Ерик је смести кренуо у Порто Мандес заједно са својим најмлађим сином и два најбоља агента. Њихова мала али брза „симка“ јурила је према тромеђи и Ерик је ускоро имао прилике да се увери како је Менгеле заиста намеравао да пређе Парану.

У ноћи између 12. и 13. септембра 1968. три човека покушала су да пређу реку, али Ерик и његови људи су их изненадили. Ставили су им лисице и убацили их у кола. Како је Ерик касније потврдио, били су то Менгеле, неки Валтер Бернхард и — бивши шеф Гестапоа Хајнрих Милер! Према плану, требало је да се чамцем који их је чекао нешто даље узводно пребаце у Аргентину. **Ерик је био задовољан: плен је био крупнији него што је очекивао!**

Изненада, наишао је један парагвајски патролни чамац и отворио ватру на њих. Ерик и млади Хорхе одмах су посегли за својим пиштољима. Менгеле је пао, смртно погођен у груди са два метка, а рањени Милер и Бернхард су се докопали парагвајског чамца који се одмах затим изгубио у правцу Рондона. **Очигледно, била је у питању издаја!**

Пре него што је пошао у акцију, Ерик је поверио свој план доктору Увеу Кастнеру, аташеу немачке амбасаде, који је био задужен да прати кретање бивших нациста. Када је наишао парагвајски брод, Ерик је у магновењу схватио — а то се касније потврдило — да је доктор Кастнер, у ствари, нацистички шпијун!

Овај догађај претио је да се претвори у озбиљан међудржавни скандал — тим пре што су ускоро почели да круже гласови како је доктор Менгеле преживео! У ствари, он уопште није био рањен и на видело је изашла кобна заблуда. Менгеле је заиста био у Бразилу и то у „Доња Еми“. Све је ишло по Ериковом плану, док Менгела није, како је Ерик претпоставио, Кастнер обавестио о замки и злочинац је истог часа сео у кола и дао се у бег, али не краћим путем према северу, него према западу и тако заварао гониоце. Ерик је у својој „симки“ пратио погрешне људе: три радника који су у Парагвај ишли по дрвену грађу!

То је био крај Ерикове полицијске каријере и последњи покушај да се нацистички злочинац ухвати. Касније истраге које су водили Немци, Пољаци и Јевреји само су допринеле да се „досије Менгеле“ повећа. Утврђена је његова тачна адреса: **Менгеле живи у парагвајском граду Педру Хуану Кабаљеру, у близини бразилске границе, под лажним именом Надиг.** Сви знају ко је он, у ствари, а у бразилском градићу Асунсион у који он често навраћа постоје чак и два сведока: то су Естер Абрамович и Соња Таубер, које су као младе девојке неким чудом избегле гасну комору у Аушвицу. Сваки пут кад угледају лице „лепог доктора“ он претрну — док он несметано шета и ручава увек у истом, немачком ресторану.

Немци су још једном, 1973. покушали да се на лицу места распитају о Менгелу и судија Гопел отпутовао је у Бразил. Као вешт дипломата, он је околишао док није нашао погодан моменат да открије прави циљ посете бразилском министру правосуђа.

— Менгеле? — збунио се министар, мало променио боју лица, а онда одлучно рекао: — Никада нисам чуо за то име!

☆

Јозеф Менгеле имао је два брата. Они су умрли и оставили му позамашно наслеђе у Немачкој. Лекар из Аушвица сигурно никада неће доћи по њега, али — није му ни потребно! Он сасвим лепо живи и можда ће и сам умрети природном смрћу, жалећи што није остао у својој домовини...

М. К.

РЕЦЕПТ ЗА ВЛАДАВИНУ

У једној нашој народној песми каже се да је турски султан, кад је уништио српску царевину, требало да посече све шљиве, гусле и гусларе. Јер, Срби воле да се напију ракије, а гуслари им тада певају о јунаштву. Охрабрени, они тада ударају на турску војску и најзад ће отерати Турке и уништити њихову царевину.

Народне песме уз гусле подизале су морал и често покретале народ у борбу против непријатеља. Зато се говорило **„да није било певања и гуслања, народ би онепамтио“** у време кад није било књига и библиотека. Скоро да није било куће без тог инструмента а зна се да их је и Његош имао јер је волео да слуша јуначке песме.

ЛАВУ

Турци се у чуду погледаше. Никако им није било јасно како ће то извести јер су о Главашу свашта чули. Знали су где га могу наћи (после пропасти првог српског устанка он је остао да живи у Србији пошто му је Порта опростила учешће у устанку) али није било лако ухватити некадашњег хајдучког харамбашу. Главаш је Главаш, с њим није било шале.

НЕ ДАМ ОРУЖЈЕ!

Кад је чуо шта београдски везир тражи од њега, паланачки муселим се забрину. Ни њему није ишло у главу како да ухапси Станоја Главаша, нарочито није видео ваљаног разлога за то. Откако је устанак завршен, Главаш је поштено чувао Цариградски друм од хајдука и тиме часно испуњавао своју обавезу коју је дао београдском везиру у замену за лични мир. Муселим је то најбоље знао јер је Главаш живео у околини Паланке.

— Једино да га дирнем у понос, а Србину, то се зна, највећи понос је оружје! — рече муселим везировим људима и заповеди слугама да позову Станоја Главаша.

Око подне Главаш пристиже са своја два човека пред муселима. Поздравио је све присутне, а онда упитао муселима зашто га је звао.

— Звах те, Станоје — рече муселим — да предаш пиштоље што их сада носе твоји пандури! То је више него што су имали оног дана кад си се обавезао да чуваш царски друм!

—Ја сам их, честити муселиме, купио и поштено платио! — одговори му Станоје Главаш. — Оружје ти нећу дати јер не могу голорук друм чувати! А ако га баш хоћеш, онда ме ослободи везирове обавезе!

Муселим га је подозриво гледао. Оно јесте да су око њега били везирови људи, али са Главашем се никад не зна. Ипак, одважи се и настави:

— Нећу те ослободити обавезе, а оружје ћеш, вала, дати!

— Ни за живу главу! — плану Главаш, окрену се и изађе са својим момцима. Био је сигуран да му Турци неће пуцати у леђа.

Муселим слегну раменима и рече везировим људима:

— Ето вам Станоја Главаша! Ја нити му што смем, нити му што могу, а ви гледајте што ћете учинити!

Везирови људи видеше да ће бити муке, али у Београд без Станоја Главаша нису смели ни за живу главу. Објаснили су муселиму да се Главаш не нада турском нападу и да га са четрдесетак људи могу изненадити у његовој кући. Муселим пристаде да им да људе, али није хтео ни да мрдне из Паланке.

ТУРЦИМА НИЈЕ ВЕРОВАТИ

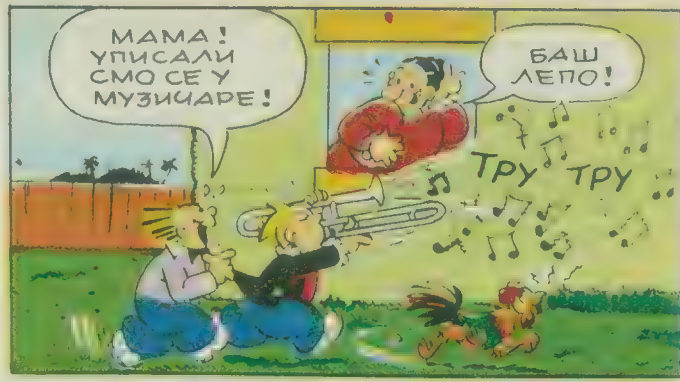
Станоје Главаш није могао или није хтео да верује да ће се Турци усудити да га нападну. Међутим, увече тог дана, 25. фебруара 1815. године, док је вечерао до њега допреше споља пригушени гласови. У два скока Главаш је био код прозора.

— Турци! — довикну момцима и нареди да беже кроз стражња врата. — Пожурите, ја ћу их задржати пушчаном ватром!

Иако је био мрак, убио је неколико Турака, али је морао да изађе у двориште кад су Турци запалили кућу. Јурнуо је на њих са исуканим јатаганом и пао дочекан плотуном пушака из заседе. Већ сутрадан његова глава осванула је на коцу пред Сулејман-пашиним конаком у Београду.

М. С.

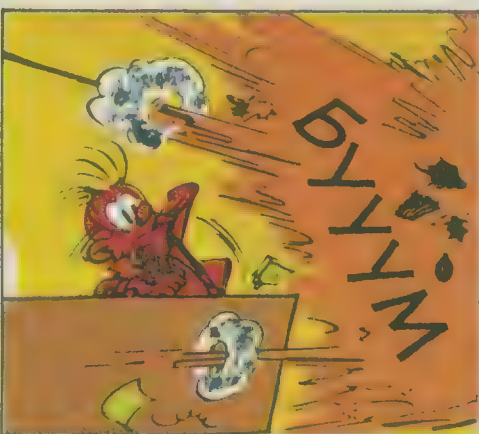
Приправник Пеца

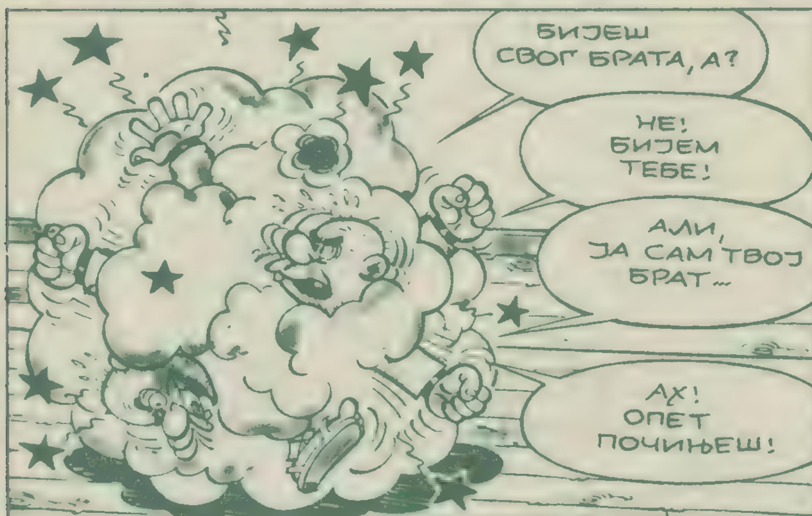

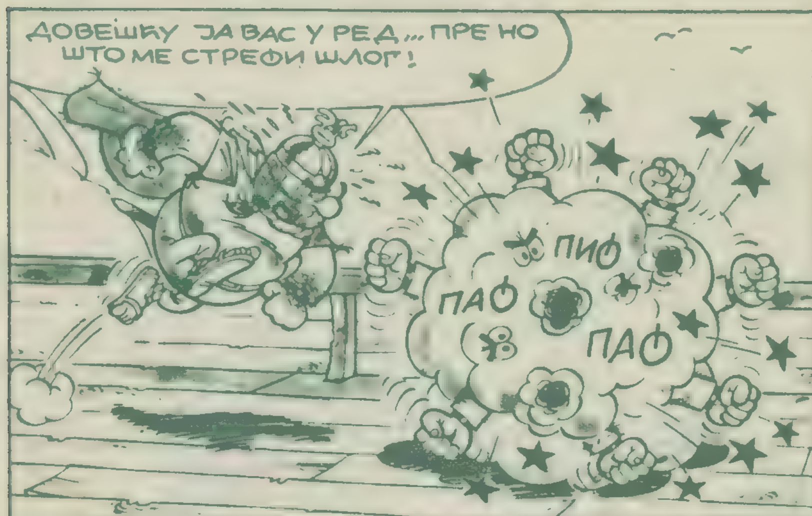
ГУРАНСОН МЕЂУ ШКОТИМА II

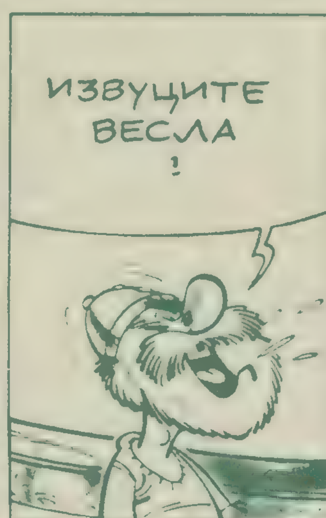

МОРАЋЕМО САМИ ДА ДИГНЕМО ЈЕДРО, О ГОСПОДАРУ!
ПА... КАД СЕ МОРА! АЛ' ПРВО ЧВРСТО ВЕЖИ ОВУ ТРОЈИЦУ!

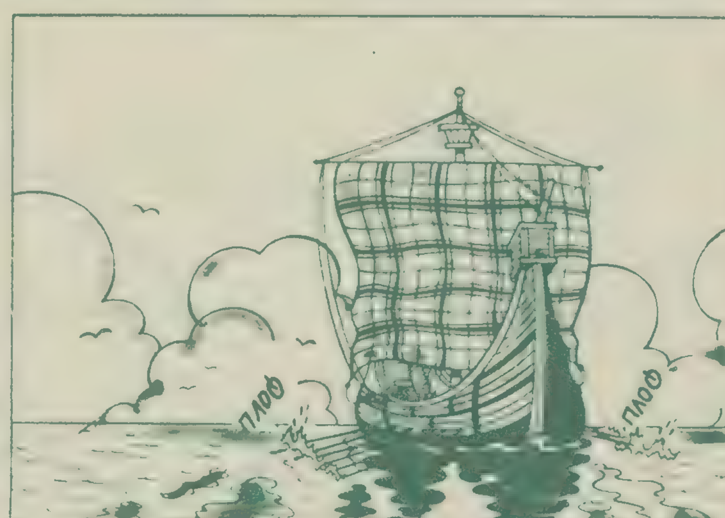

И ДА ИХ НИСИ ОДРЕШИО ДОК НАМ ЗАИСТА БУДУ НЕОПХОДНИ! ЈАСНО?

НАЈЗАД СУ ГУРАНСОН И ПОЛТРОНСОН УСПЕЛИ ДА ИСПЛОВЕ И КРЕНУ У ЛОВ НА ШКОТСКИ БРОД НА КОМЕ ЈЕ...

... ВЕРНИСОН, САВЕТНИК И ПРОВОДАЏИЈА КРАЉА ХАРАЛДА...
ИЗГЛЕДА ДА ЋЕ ВЕТАР ДА СТАНЕ, КАПЕТАНЕ!

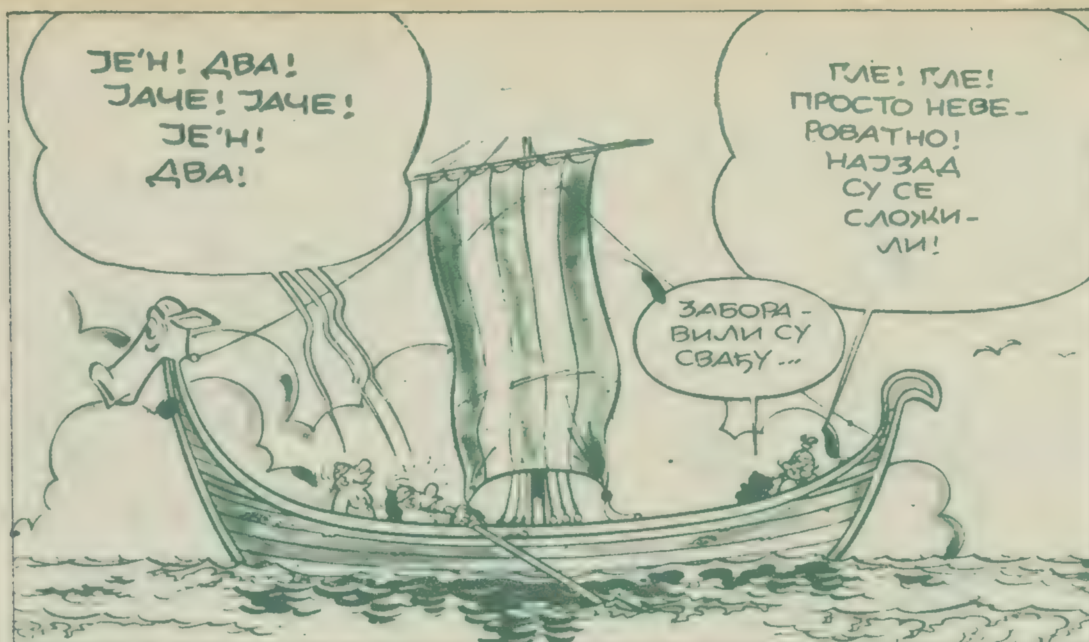

ГАДНОГ ЛИ ВРЕМЕНА!
У ПРАВУ СИ, ПЛЕМЕНИТИ! ВЕЋ ЈЕ СТАО!

ИЗВУЦИТЕ ВЕСЛА!

ПЛОФ
ПЛОФ

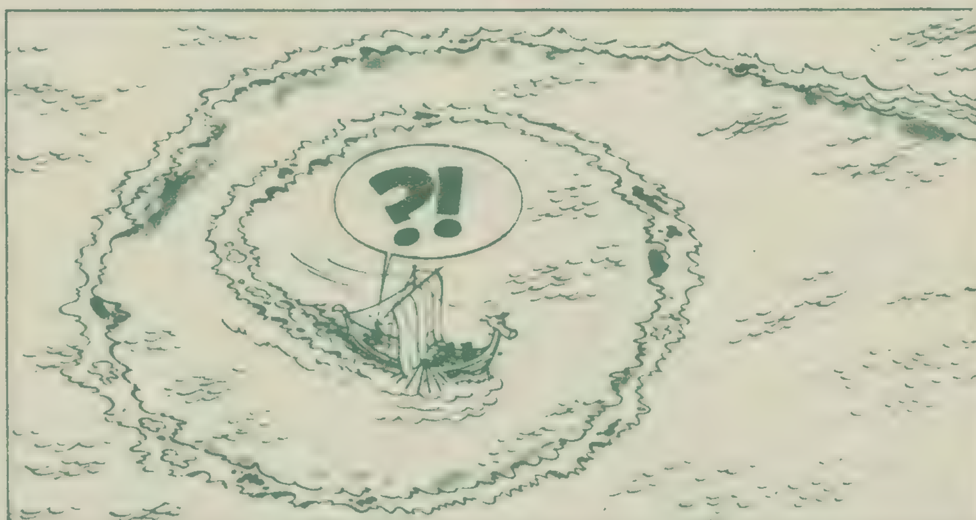

НЕКОЛИКО МИЉА ОДАТЛЕ...
ДОБРО! ОДВЕЖИ ИХ... ПОШТО ЈЕ ТО ЈЕДИНИ НАЧИН ДА СЕ ОВО КОРИТО КРЕЋЕ!
ЗЗЗ
ЗЗЗ
ЗЗЗ

НАВАЛИМО, БРАЋО! НА МОЈУ ЗАПОВЕСТ, ДОБРО ЗАПНИТЕ!

ЈЕ'Н! ДВА! ЈАЧЕ! ЈАЧЕ! ЈЕ'Н! ДВА!
ГЛЕ! ГЛЕ! ПРОСТО НЕВЕРОВАТНО! НАЈЗАД СУ СЕ СЛОЖИЛИ!
ЗАБОРАВИЛИ СУ СВАЂУ...

ЧИНИ МИ СЕ... НЕКАКО МЛИТАВО ВЕСЛАШ!
ЈА? МЛИТАВО? ПА ЈА МОГУ ДА ВЕСЛАМ ДВА ПУТА БРЖЕ ОД ЊЕГА!
БЕЗ СВАЂЕ!

КОМЕ ТИ ТО? ЗАР ЈЕ ОВО МЛИТАВО ВЕСЛАЊЕ?

?!

ОПЕТ СУ ПОЧЕЛИ! ПРЕРАНО САМ СЕ ОБРАДОВАО!

ПА, БРАТИЋУ, ШТА ЧЕКАШ?
ЧЕКАЈ САМО ДОК ЈА ПРИОНЕМ...
ПЉАС
ПЉУС
ПЉАС

САД САМ ЈА БРЖИ И ЖУСТРИЈИ!
НИЈЕ МАЈКА РОДИЛА ВЕСЛАЧА К'О ШТО САМ ЈА!
ЗАБРАЊУЈЕМ ТИ ДА УЗИМАШ У УСТА МОЈУ МАЈКУ, ДЕБЕЛИ!

КАЖИ ИМ ДА ПРЕСТАНУ! ПОЛУДЕЋУ!
БУМ
БУМ

ТИ МЕНИ, ДЕБЕЉКО? ПАЗИ ШТА ГОВОРИШ ИЛИ ЋУ ТЕ...

ОХ! НЕ! НЕ!
ПА... ШТА НА ОВО КАЖЕШ, БРАТЕ?
НИСАМ ТИ ВИШЕ БРАТ!
ЗАР СЕ РОЂЕНОГ БРАТА ОДРИЧЕШ?

УЖАС! ПОЛОМИШЕ ВЕСЛА УДАРАЈУЋИ СЕ ПО ТИКВАМА! КАКО ЋЕМО САД ПЛОВИМО?

НИКАД НЕЋЕМО СТИЋИ ВЕРНИСОНА! ЗБОГОМ, СНОВИ МОЈИ! ВИШЕ НЕЋУ МОЋИ ДА ПЉАЧКАМ ШКОТСКУ! УМРЕЋУ ОД ДОСАДЕ! УАААА УАААА УААА!!!

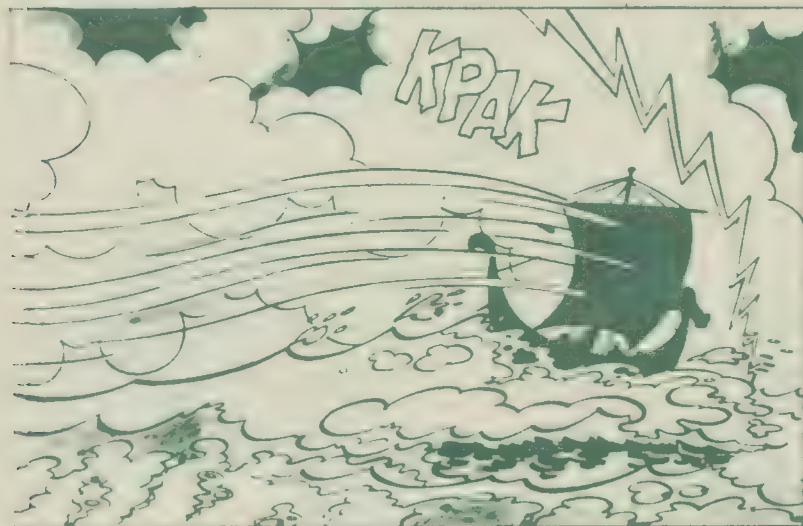

НЕ ОЧАЈАВАЈ, О ГОСПОДАРУ! ИМАМ ОДЛИЧНУ ИДЕЈУ! ОНИ СУ ЈАКИ... МОГУ ДА ПЛИВАЈУ И ДА ВУКУ БРОД!
!

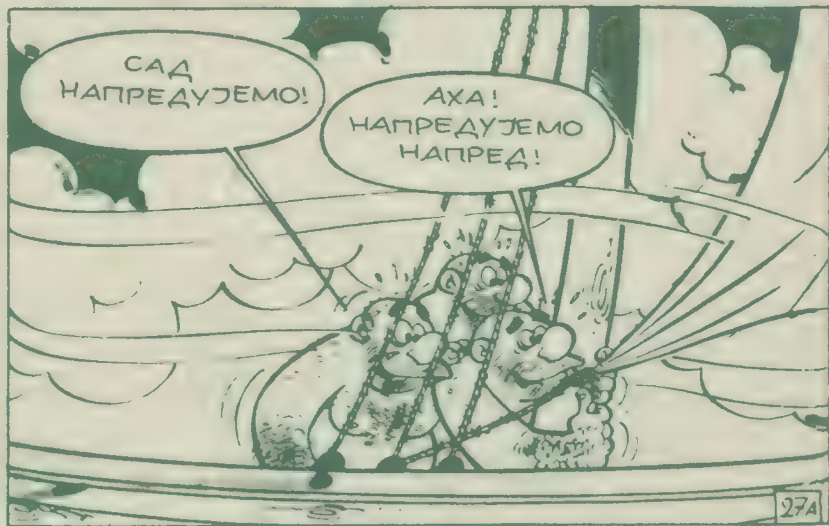

НЕ ЖЕЛИМ ДА ОНИ ИКАД ВИШЕ ДОДИРНУ ОВАЈ БРОД!!!

О, ТОРЕ! О, ОДИНЕ! О, СВИ БОГОВИ РЕДОМ! НЕКА СЕ ДИГНЕ ВЕТАР И НАДУВА ЈЕДРО ПРЕ НО ШТО МИ ОВА ТРИ ДЕМОНА ПОТПУНО УНИШТЕ БРОД!

И БОГОВИ СУ УСЛИШИЛИ ГУРАНСОНОВУ МОЛБУ...
ВЕТАР! ХВАЛА ТИ, ТОРЕ! ХВАЛА ТИ, ОДИНЕ!

...ЧАК И ПРЕКО ОЧЕКИВА-ЊА.
ХЕЈ! ЈА САМ МОЛИО ЗА ВЕТАР... НЕ ЗА УРАГАН!

КРАК

САД НАПРЕДУЈЕМО!
АХА! НАПРЕДУЈЕМО НАПРЕД!
27A

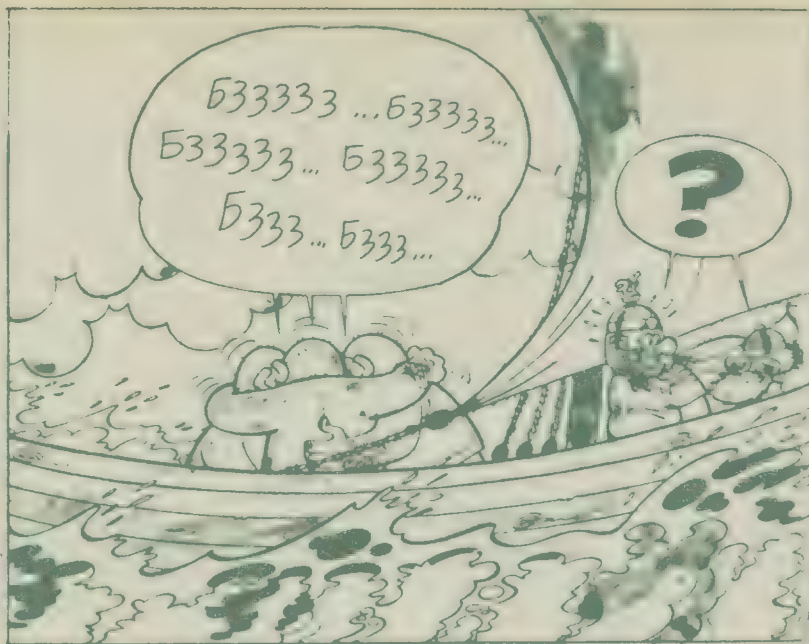

!!!

ЈЕСИ Л' МИ ТО ТИ ПЉУСНУО ВОДУ У ЛИЦЕ?
ЈОК ЈА! ОН ЈЕ!

ЈА? ПА ЈА ПРЕ-ЗИРЕМ ВОДУ!
СИГУРНО СИ ТИ! ТИ СИ ДОВОЉ-НО ГЛУП И ЗАО ДА БИ...

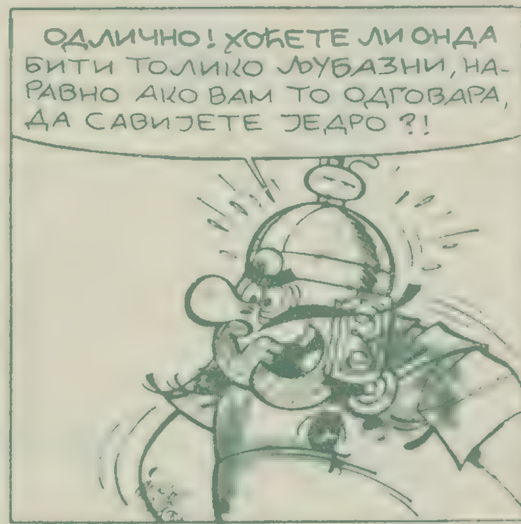

ДОСТА! ЈА САМ ГЛУПЉИ И ПОГАНИЈИ ОД ЊЕГА! ЈА САМ МОГ'О ТО ДА УЧИНИМ!
А ШТО ТО НЕ БИХ БИО ЈА САМ? НИСИ ВАЉДА ТИ ГЛУПЉИ И ПОГА-НИЈИ ОД МЕНЕ?

ДА МИ НИСТЕ ПОНОВО ПОЧИЊАЛИ! СКУПИТЕ ЈЕДРО ДА ГА БУРА НЕ ОТКИНЕ!
ТРЕНУТАК САМО!

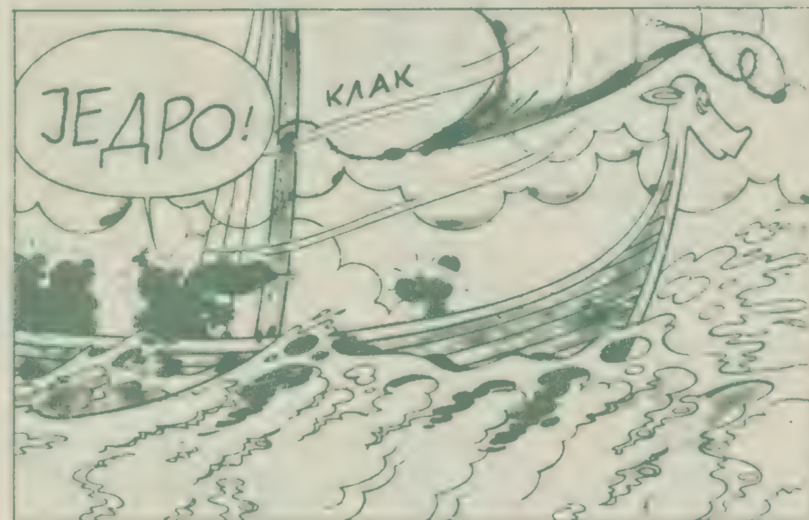

БЗЗЗЗЗ ...БЗЗЗЗЗ... БЗЗЗЗЗ... БЗЗЗЗЗ... БЗЗЗ... БЗЗЗ...
?

МОЈА БРАЋА И ЈА ОДЛУЧИЛИ СМО ДА НИШТА НЕ ДИРНЕМО НА ОВОМ БРОДУ! ВИ НИКАД НИЧИМ НИСТЕ ЗАДОВОЉНИ...
ЈЕ Л' ТО ПОБУНА?

И ОНДАК... ВИ СТАЛНО ВИЧЕТЕ А НАС ТО БОЛИ!

ОДЛИЧНО! ХОЋЕТЕ ЛИ ОНДА БИТИ ТОЛИКО ЉУБАЗНИ, НАРАВНО АКО ВАМ ТО ОДГОВАРА, ДА САВИЈЕТЕ ЈЕДРО?!

ТИМЕ БИСТЕ МЕ ЗАДУЖИЛИ!
РЕЦИТЕ ТО ЈОШ ЈЕДНОМ! С НАМА ОВАКО ЈОШ НИКО НИЈЕ РАЗГОВАРАО!
ШТО СТЕ ЉУБАЗНИ!
КАД МЕ ОВАКО НЕКО ЗАМОЛИ, ЈА БИХ СЕ ПОКЛОНИО...

ЈЕДРО!
КЛАК

А ГДЕ ЈЕ ЈЕДРО?
НЕМА ГА ВИШЕ! А ЈЕДРО КОЈЕГ НЕМА НЕ МОЖЕ СЕ САВИТИ!
А ТАКО НАС ЈЕ ЛЕПО МОЛИО...

НЕ МОГУ ВИШЕ НИ ЗА ТРЕНУТАК ДА ВАС ПОДНОСИМ! ОДЛАЗИТЕ!

НЕ МОЖЕ СЕ ОТИЋИ С БРОДА КОЈИ ЈЕ НА ПУЧИНИ!
НАРОЧИТО ПО ОВАКВОМ ВРЕМЕНУ!
ОДЛАЗИТЕ!

СТИШАЈ СВОЈ ПРАВЕДНИ ГНЕВ, О УЗВИШЕНИ!
НИ ВЕСАЛА, НИ ЈЕДАРА...

ПОСТАЛИ СМО ИГРАЧКА УЗАВРЕЛОГ МОРА! НИКАД НЕЋЕМО СТИЋИ ШКОТСКИ БРОД!

ПОЗНАЈЕМ ЈА СВОЈЕ МОМКЕ! АКО НЕ МОГУ ДА ВЕСЛАЈУ, МОГУ ДА ПЛИВАЈУ...
?

ДА ПЛИВАЈУ?
ДА! И СВЕ ТВОЈЕ БРИГЕ НЕСТАЋЕ КАД ИХ БУДЕШ ВИДЕО КАКО ПЛИВАЈУЋИ ВУКУ БРОД!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ВЕТАР КАО ДА ВАС ЈЕ РАСПОЛОЖИО, КАПЕТАНЕ!

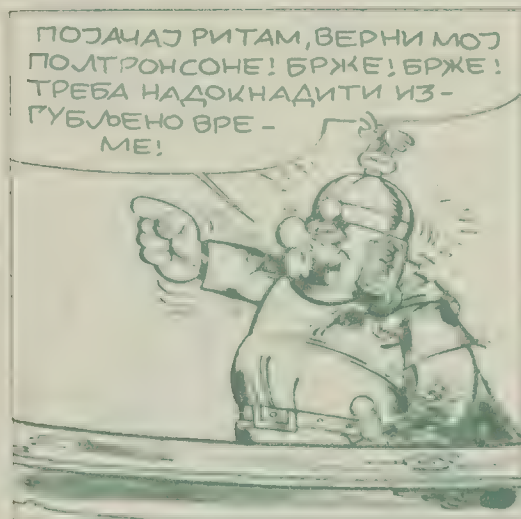
НЕГО! ОМОГУЋИО НАМ ЈЕ ДА БРЗО ПЛОВИМО И ДА ПРИШТЕДИМО СВОЈЕ СНАГЕ... А ШКОТ КОЈИ НА НЕЧЕМ УШТЕДИ УВЕК ЈЕ ДОБРО РАСПОЛОЖЕН!

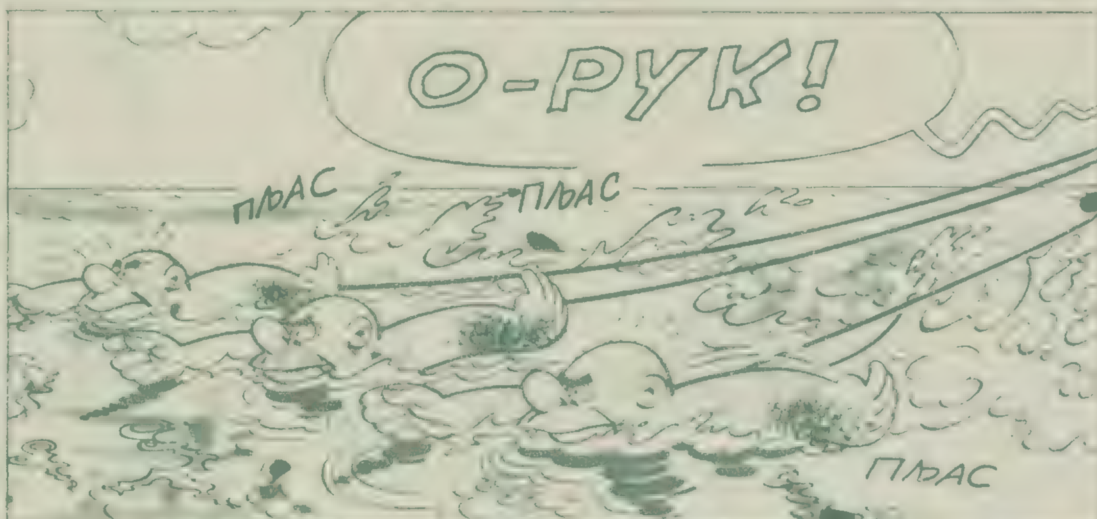
МИСЛИМ ДА УСКОРО ЋЕЋЕМО ВИДЕТИ ОБАЛЕ ШКОТСКЕ!
НЕЋЕМО ВИДЕТИ!

ШКОТСКА ЈЕ ЗЕМЉА МАГЛЕ... И КАД ВИШЕ НИШТА НЕ ВИДИШ, ЗНАЧИ ДА ЈЕ НА ВИДИКУ!
АХА! ВИДИМ!

БУРА СЕ СТИШАЛА, МОРЕ ЈЕ ОПЕТ МИРНО И...
ПЛОВИМО! КРЕЋЕМО СЕ!

...И ПЛИВАЈТЕ ПРАВО! НИ ЗА ПЕДАЉ ДА НИСТЕ СКРЕНУЛИ!
КАКВЕ МИШИЦЕ! КАКВА СНАГА! КАКАВ РИТАМ! НАДА МИ СЕ ВРАЋА...

ПОЈАЧАЈ РИТАМ, ВЕРНИ МОЈ ПОЛТРОНСОНЕ! БРЖЕ! БРЖЕ! ТРЕБА НАДОКНАДИТИ ИЗГУБЉЕНО ВРЕ-МЕ!

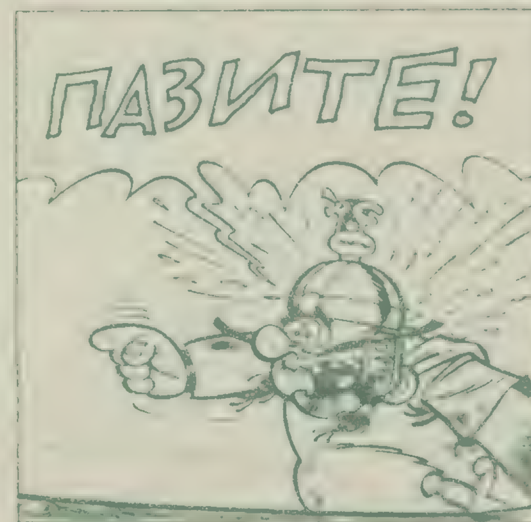

О-РУК!
ПЉАС
ПЉАС
ПЉАС

О-РУК!
ПЉАС
ПЉАС
ПЉАС
ПЉАС
ПЉАС

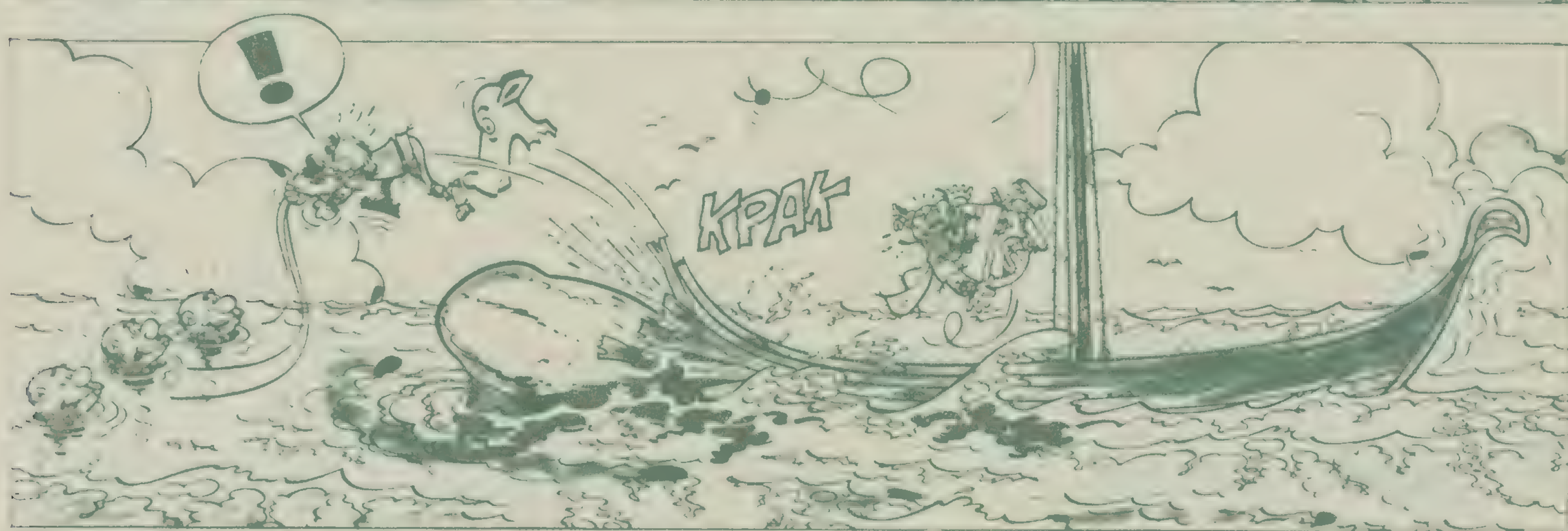

ШТО ЈЕ ОВО ЛЕПО! ПРОСТО БОЖАНСТВЕ-НО!

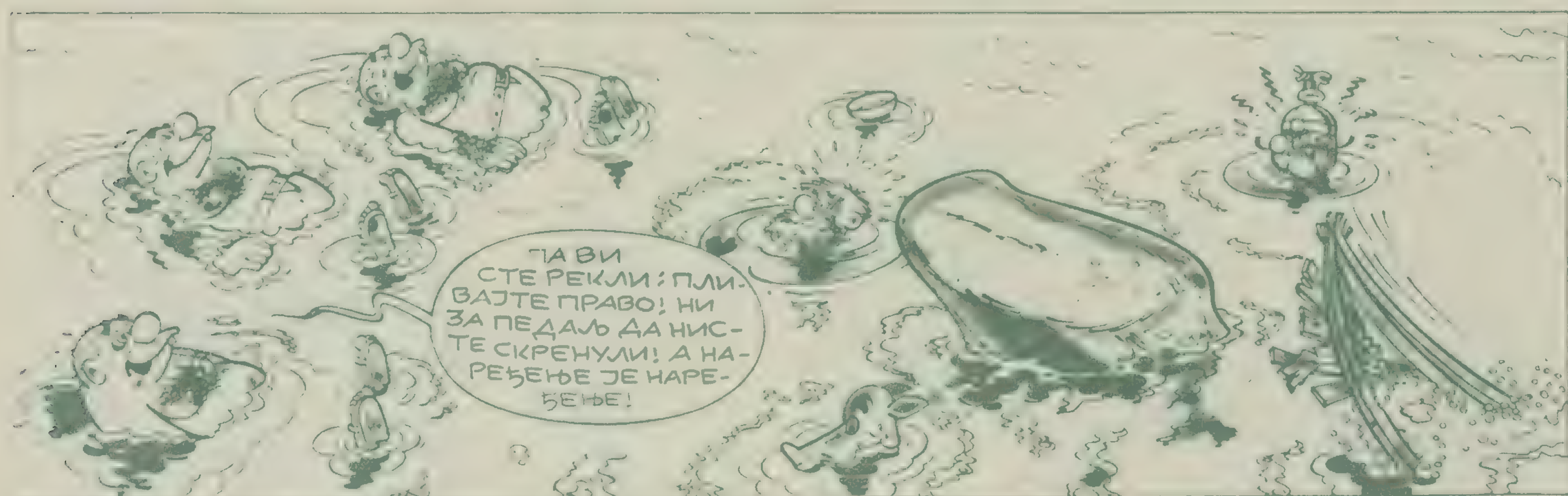

ПА МИ ЋЕМО ОВА-КО...

ООООО...ОХ!

ПАЗИТЕ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ ШКОТСКИ БРОД ЈЕ УЛАЗИО У ЛУКУ КИДОРДИН, ПРЕСТОНИЦУ КРАЉА МАК ОКОТА. ТРУБАЧ ЈЕ ОГЛАСИО ДОЛАЗАК ИЗАСЛАНИКА КРАЉА ХАРАЛДА ЛЕПОКОСОГ...

БАШ ИМАТЕ СРЕЋЕ! ДАНАС УОПШТЕ НЕМА ПРАВЕ МАГЛЕ! ОБИЧНО СЕ НИШТА НЕ ВИДИ...

НА ДЕСНОЈ СТРАНИ МОГЛИ БИСТЕ ДА ВИДИТЕ ЛУЧКУ КАПЕТАНИЈУ...

ДА ЈЕ ВРЕМЕ ЛЕПШЕ?

НЕ! НЕГО ДА ЈЕ САГРАЂЕНА! АЛИ ПОШТО БИ СЕ ОД МАГЛЕ РЕТКО ВИДЕЛА, ОДЛУЧИЛИ СМО ДА ПРИШТЕДИМО...
И УОПШТЕ ЈЕ НЕ САГРАДИМО!
ЈАСНО!

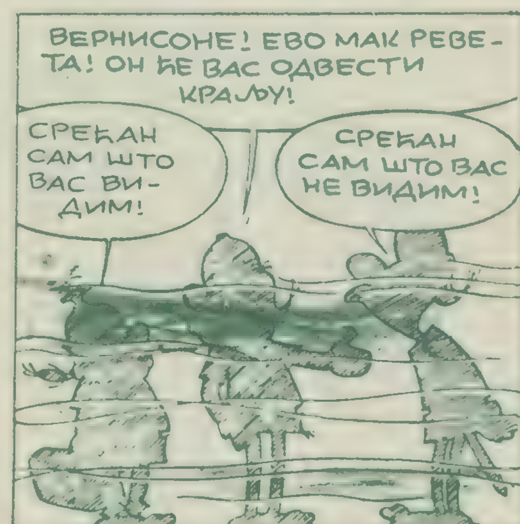

ПРИСТАЈАЊЕ ЈЕ ЗАВРШЕНО! ХОЋЕТЕ ЛИ ДА СЕ ИСКРЦАТЕ?
СА ЗАДОВОЉСТВОМ!
ПА...
НЕ НА ТУ СТРАНУ! ТАМО ЈЕ МОРЕ!

ЧЕКА ВАС КРАЉЕВ ИЗАСЛАНИК... ДА ВАС ОДВЕДЕ У ДВОР...
А ЈЕ Л' ДВОР САГРАЂЕН?
У ТО МОГУ ДА ВАС УВЕРИМ! ЛИЧНО САМ ГА ВИДЕО 15. МАРТА 845!

СРДАЧАН СУСРЕТ МОРНАРА И ЊИХОВИХ НАЈДРАЖИХ ТЕШКО ЈЕ ОПИСАТИ...
МАРГАРЕТА! ЉУБАВИ МОЈА! ОПЕТ СМО ЗАЈЕДНО!
ЈА САМ ХАРИЈЕТА! ГДЕ ЈЕ ХОЦ?
ДЕБОРА! ПУСТИ ДА ПОМИЛУЈЕМ ТВОЈУ РУСУ КОСУ!
ВРАТИ МИ МЕТЛУ, ДРУГАР!
РОБИНЕ! ТО СИ ТИ! ТА ТВРДА ГЛАВА МОЖЕ БИТИ САМО ТВОЈА!
ВОЈНИЧЕ МАК РАВИШЕ, ПА ВИ СТЕ ГОЛИ!
ДА, КАПЕТАНЕ...

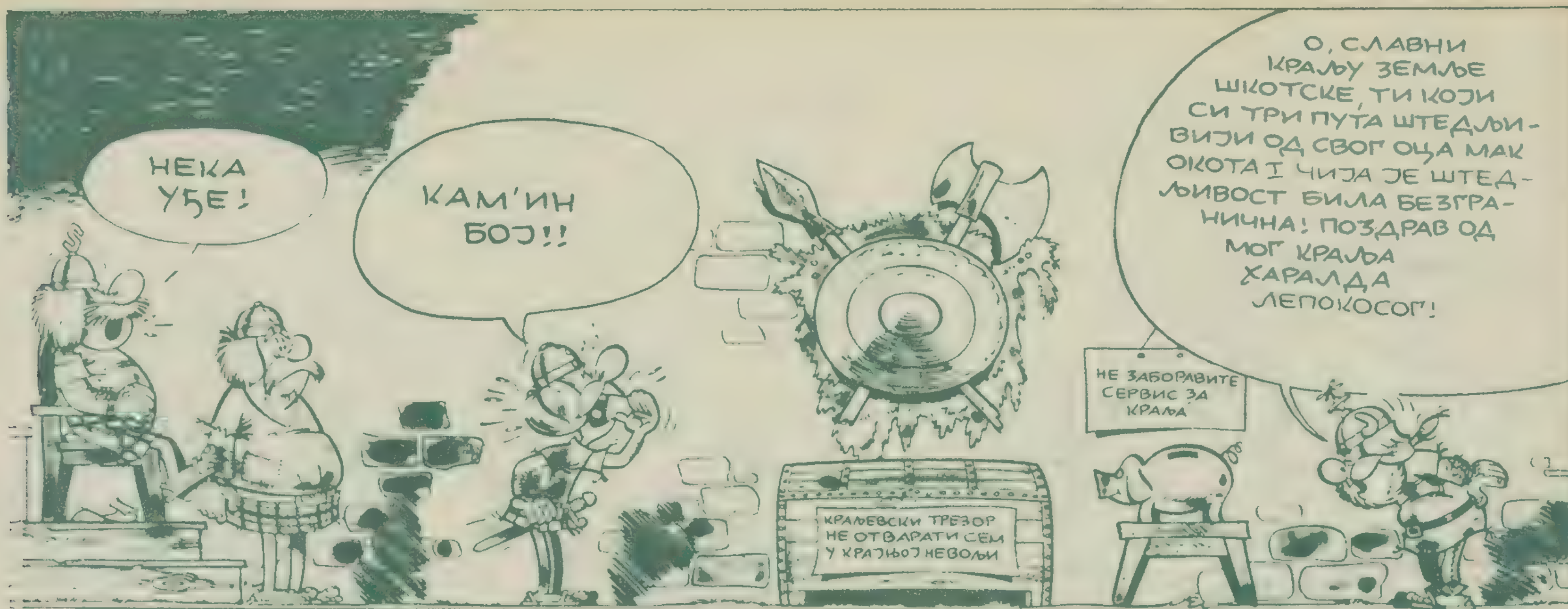

ПОШТО СЕ НИШТА НЕ ВИДИ, ПОМИСЛИХ ДА БИХ МОГ'О ДА ПРИШТЕДИМ ОДЕЛО...
ИЗВРСНО!

ТИМЕ СТЕ СЕ ИСКУПИЛИ ЗА СВЕ РАНИЈЕ ГРЕШКЕ! ПРЕДЛОЖИЋУ ВАС ЗА ВЕЛИКИ ОРДЕН ШТЕДЊЕ! ОТАЏБИНА ЋЕ ВАМ УВЕК БИТИ ЗАХВАЛНА!
ОХ! ХВАЛА, КАПЕТАНЕ!

ВЕРНИСОНЕ! ЕВО МАК РЕВЕТА! ОН ЋЕ ВАС ОДВЕСТИ КРАЉУ!
СРЕЋАН САМ ШТО ВАС ВИДИМ!
СРЕЋАН САМ ШТО ВАС НЕ ВИДИМ!

У СВОМ ДВОРУ КРАЉ ПРЕДСЕДАВА МИНИСТАРСКОМ САВЕТУ... ОД ЈЕДНОГ ЧЛАНА! ДВА БИ БИЛА ВЕЛИКИ ТРОШАК...
ПОЛА ПЕНИЈА ЗА САПУН МОЈЕ ЋЕРИ! ПА ТИ ЋЕШ МЕ ДОВЕСТИ ДО ПРОСЈАЧКОГ ШТАПА!
АЛИ... ЦУРА МОРА БИТИ УМИВЕНА... ПРЕД ПРОСЦИМА!

НЕ БУДИ СМЕШАН! НИ УМИВЕНА НЕЋЕ БИТИ ЛЕПША! УОСТАЛОМ, ЈА И НЕ НАМЕРАВАМ ДА ЈЕ ПОКАЖЕМ ХАРАЛДОВОМ ИЗАСЛАНИКУ... ДА НЕ ПЛАШИМ ЧОВЕКА!
ИЗАСЛАНИК КРАЉА ХАРАЛДА!

НЕКА УЂЕ!
КАМ'ИН БОЈ!!
О, СЛАВНИ КРАЉУ ЗЕМЉЕ ШКОТСКЕ, ТИ КОЈИ СИ ТРИ ПУТА ШТЕДЉИВИЈИ ОД СВОГ ОЦА МАК ОКОТА I И ЧИЈА ЈЕ ШТЕДЉИВОСТ БИЛА БЕЗГРАНИЧНА! ПОЗДРАВ ОД МОГ КРАЉА ХАРАЛДА ЛЕПОКОСОГ!
НЕ ЗАБОРАВИТЕ СЕРВИС ЗА КРАЉА
КРАЉЕВСКИ ТРЕЗОР НЕ ОТВАРАТИ СЕМ У КРАЈЊОЈ НЕВОЉИ

ПРАВИ ЈЕ ЏЕНТЛМЕН! КАКО ЛЕПО ГОВОРИ!
ВИДИ СЕ ОБРАЗОВАН ЧОВЕК!

КРАЉ ХАРАЛД, ПОЧАШЋЕН ТВОЈОМ ПОНУДОМ, ШАЉЕ МЕ ДА ПРЕГОВАРАМ О ЊЕГОВОМ БРАКУ С ТВОЈОМ ШТЕДЉИВОМ И ЛЕПОМ КЋЕРКОМ ГВЕНДОЛАЈН!

ЛЕПА! ОХ-ХАХА! ХОХАХА!

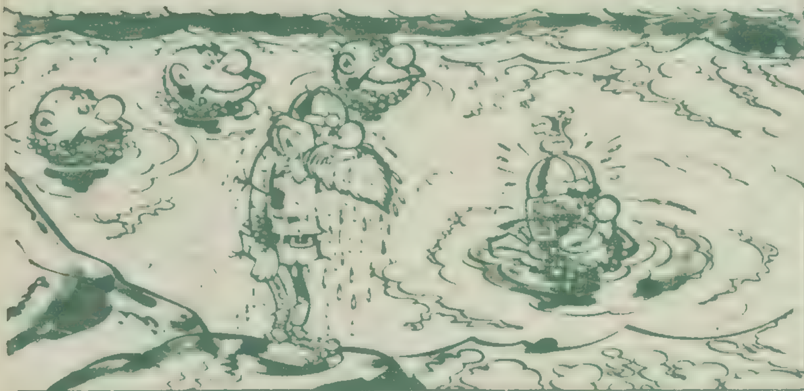

НЕШТО ТИ НИЈЕ ДОБРО?
ОПРОСТИТЕ, КРАЉУ! ИЗМАКЛО МИ СЕ!

ИЗАСЛАНИЧЕ КРАЉА ХАРАЛДА, НАДАМ СЕ ДА ЋЕ СЕ ТИ ПРЕГОВОРИ ЗАВРШИТИ НА ОБОСТРАНО ЗАДОВОЉСТВО, И ТО НА ГОЗБИ КОЈУ ВЕЧЕРАС ПРИРЕЂУЈЕМ У ВАШУ ЧАСТ! А ДОТЛЕ, ОДМОРИТЕ СЕ!
КАКО ВИ НАРЕДИТЕ, О КРАЉУ!

А ТИ МЕ ЧУЈ! ЗИНЕШ ЛИ ОВАКО ЈОШ ЈЕДНОМ... НОВЧАНО ЋУ ТЕ КАЗНИТИ!

НЕ, ГОСПОДАРУ! БАЦИ МЕ У ТАМНИЦУ, ОКУЈ МЕ, ГЛАВУ МИ ОДСЕЦИ... САМО МЕ НЕ КАЖЊАВАЈ НОВЧАНО!

ЗАБРЉАШ ЛИ ПОНОВО, ТО ТЕ ЧЕКА! УМАЛО НИСИ СВЕ УПРОПАСТИО!

ЗА ТО ВРЕМЕ ПЕТОРИЦА ХРАБРИХ ПЛИВАЧА СТИГЛА СУ ДО ОБАЛЕ..

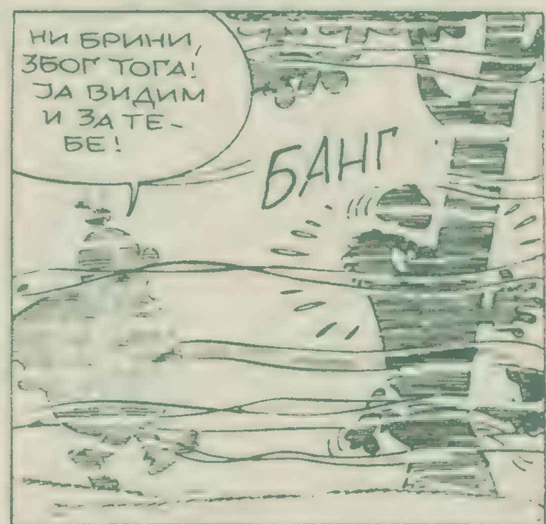

А ВИ... ВРАЋАЈТЕ СЕ КУЋИ! ДОСТА САМ ВАС ГЛЕДАО! ОВО ЈЕ НАРЕЂЕЊЕ!

ЗАШТО НАС ЈЕ ОНДА ДОВОДИО ОВАМО!
НЕ ЗНА НИ САМ ШТА ХОЋЕ!
ДА СЕ ТРКАМО! КО ПОСЛЕДЊИ СТИГНЕ ДО СКАНДИНАВИЈЕ, ПЛАЋА ПИВО!

А САД..ПРАВАЦ КРАЉЕВСКА ПАЛАТА! АКО ЖЕЛИМ ДА ОСУЈЕТИМ ТАЈ БРАК, КРАЈЊЕ ЈЕ ВРЕМЕ ДА СЕ УМЕШАМ!

КАКВА МАГЛА! ИЗГУБИЋЕМО СЕ, ГОСПОДАРУ!
ПОЗНАЈЕМ ОВУ ЗЕМЉУ К'О СВОЈ ЏЕП! ТИ ПРВИ ПОЂИ!

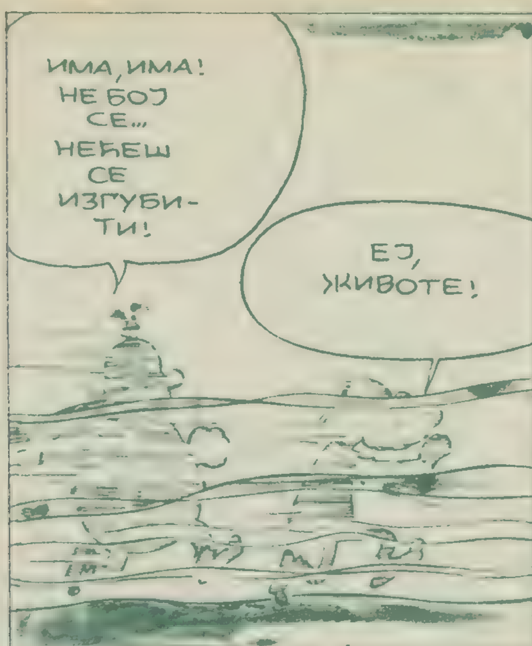

А САД, ТРКОМ! У ПИТАЊУ СУ, МОЖДА, МИНУТИ!
НИШТА НЕ ВИДИМ, ГОСПОДАРУ!

НИ БРИНИ, ЗБОГ ТОГА! ЈА ВИДИМ И ЗА ТЕБЕ!
БАНГ

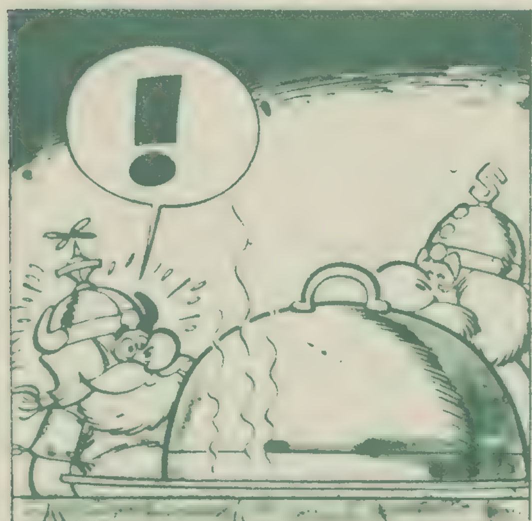

КАКВО ЈЕ БИЛО ДРВО? ТВРДО?
ДА... СТРАШНО ТВРДО!

ОДЛИЧНО! ЗНАЧИ НА ПРАВОМ СМО ПУТУ! КАД УДАРИШ У СЛЕДЕЋЕ, СКРЕНИ УЛЕВО!

... А КАД ОДМАХ ЗАТИМ НАЛЕТИШ НА ТРЊЕ, СКРЕНУЋЕШ ДЕСНО!
ИМА Л' ЈОШ МНОГО ТАКВИХ ПУТОКАЗА?

ИМА, ИМА! НЕ БОЈ СЕ... НЕЋЕШ СЕ ИЗГУБИ-ТИ!
ЕЈ, ЖИВОТЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ВЕЛИКИ ЈЕ ОВО ДАН, ГРОФЕ!
И МНОГО КОШТА, БАРО-НЕ!
ДАВНО НИЈЕ БИЛО ОВАКВЕ ГОЗБЕ!
ЈА САМ ОНДА ЈОШ БИО МА-ЛИ!
ХОЋЕ ЛИ БИТИ И ГРАШКА?
ОНОГ НАЈСИ-ТНИЈЕГ, ДА...

!

ПОСУЂЕ ВАМ ЈЕ, ЗАИСТА, КРА-ЉЕВСКО!
СЛУЖИТЕ СЕ, СЛУЖИТЕ!

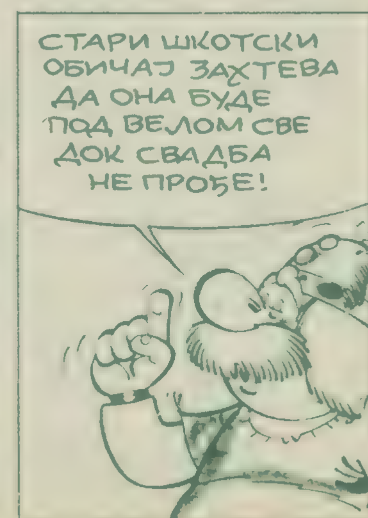

БАТАЧИЋ ЈЕ ИЗ-ВРСТАН!

ОН ЈЕДЕ И КОСТИ! ЗАИСТА ЈЕ ЏЕНТЛМЕН!
ПРЕФИЊЕ-НО ВАСПИТА-ЊЕ!

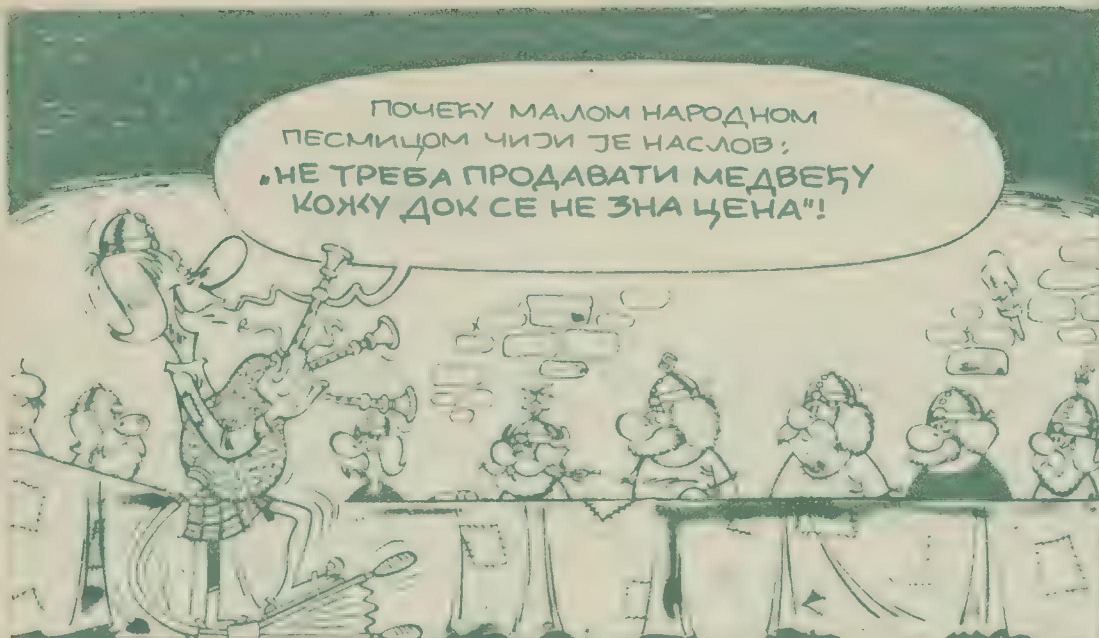

ЈА ОБИЧНО ЈЕДЕМ И ПЕРЈЕ! АЛИ, ПОШ-ТО МИ ГА НИСТЕ ИЗВОЛЕЛИ ПОС-ЛУЖИТИ!

ЗАИСТА ЈЕ ИЗУЗЕТАН!
ЗАСЛУЖУЈЕ ДА БУДЕ ШКОТ-ЛАНЂАНИН!
ОД ЊЕГА СЕ ТРЕБА УЧИТИ!

РЕЦИ МИ, О КРАЉУ КАД ЋЕМО ВИДЕТИ ВАШУ КЋЕР?
АВАЈ! НЕЋЕШ ЈЕ ВИДЕТИ!

СТАРИ ШКОТСКИ ОБИЧАЈ ЗАХТЕВА ДА ОНА БУДЕ ПОД ВЕЛОМ СВЕ ДОК СВАДБА НЕ ПРОЂЕ!

АЛИ, ТА СИТНИЦА НИЈЕ НИ ВАЖНА! ЈЕДИ И ПИЈ И СЛУШАЈ НАШЕГ БАР-ДА КОЈИ ЋЕ НАМ РЕЦИТОВАТИ ШКОТСКЕ БАЛА-ДЕ!
СИТНИЦА, СИТНИЦА! ИПАК БИХ МОРАО ДА ЈЕ ВИДИМ!

ПОЧЕЋУ МАЛОМ НАРОДНОМ ПЕСМИЦОМ ЧИЈИ ЈЕ НАСЛОВ: „НЕ ТРЕБА ПРОДАВАТИ МЕДВЕЂУ КОЖУ ДОК СЕ НЕ ЗНА ЦЕНА"!

ПУСТИТЕ МЕ ДА УЂЕМ!
КО НАС ТО ОМЕТА У ЧАСУ ПОСВЕЋЕНОМ МУЗАМА!

ТО САМ ЈА, КРАЉУ!
НИЈЕДНОМ НИСАМ ПОГРЕШНО СКРЕНУО! КРАЉ САМ ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ!

ГУРАНСОН!
ГУРАНСОН! ПЉАЧКАШ ПО ЗЕМЉИ ШКОТСКОЈ! УХВАТИТЕ ГА!
СМИРИТЕ СЕ, О КРАЉУ! ХАПШЕЊЕ ЈЕДНОГ ВИКИНГА МОЖЕ ОМЕСТИ НАШЕ ПЛАНОВЕ О МИРУ!

МАК ОКОТЕ! ВЕЋ ДВАДЕСЕТ ГОДИНА ЧИНИМ ТИ ЧАСТ ПЉАЧКАЈУЋИ ТВОЈУ ЗЕМЉУ! А ТИ МИ САДА ЗАХВАЉУЈЕШ УДАЈУЋИ КЋЕРКУ ЗА ДРУГОГА! ГДЕ ЈЕ ТУ ПРАВДА?
ДА! ДА!

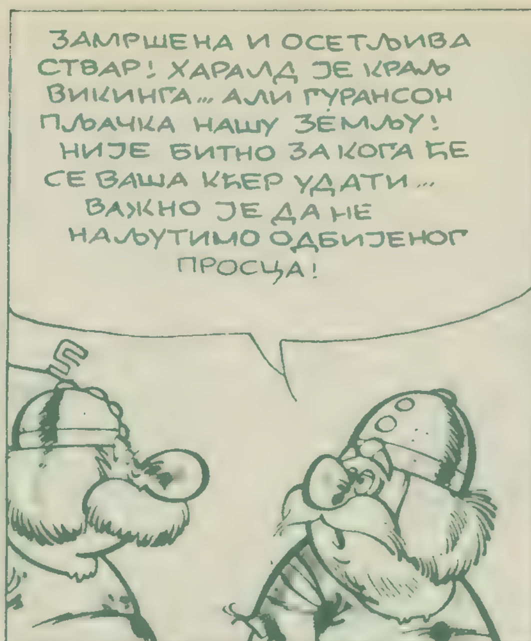

КРАЉУ! ДОШАО САМ ДА ТРАЖИМ РУКУ КЋЕРИ ТВОЈЕ!
!
!

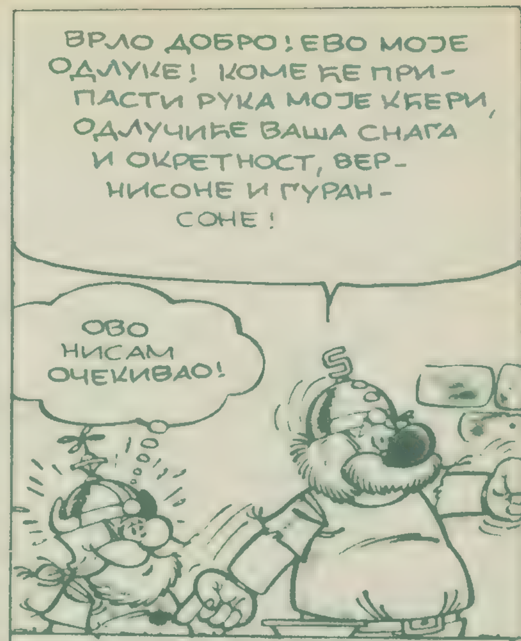

А САД ЋУ ВАМ ИЗДЕКЛЕМОВАТИ ЈЕДНУ ПЕСМИЦУ О...
ЧЕКАМ ТВОЈ ОДГОВОР!

УМУКНИ! НИКО ТЕ НЕ СЛУША!
!?
ПОФФ

'АЈДЕ, САД ПОКАЖИ СВОЈУ МУДРОСТ, КРАЉЕВСКИ САВЕТНИЧЕ!

САВЕТНИК? ПА ЈА ЈОШ НИСАМ ДОБИО РЕШЕЊЕ О ПОСТАВЉЕЊУ!
НЕ БУДИ ФОРМАЛИСТА! ДОБИЋЕШ ГА!

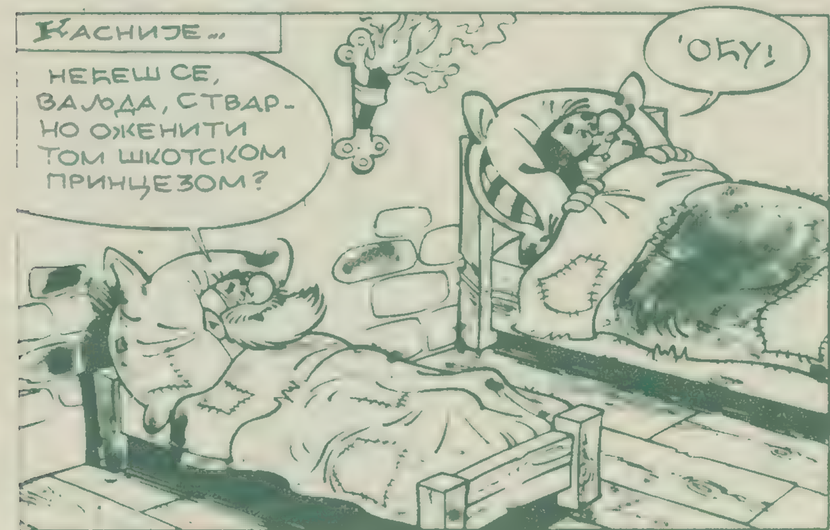

ЗАМРШЕНА И ОСЕТЉИВА СТВАР! ХАРАЛД ЈЕ КРАЉ ВИКИНГА... АЛИ ГУРАНСОН ПЉАЧКА НАШУ ЗЕМЉУ! НИЈЕ БИТНО ЗА КОГА ЋЕ СЕ ВАША КЋЕР УДАТИ... ВАЖНО ЈЕ ДА НЕ НАЉУТИМО ОДБИЈЕНОГ ПРОСЦА!

ВРЛО ДОБРО! ЕВО МОЈЕ ОДЛУКЕ! КОМЕ ЋЕ ПРИПАСТИ РУКА МОЈЕ КЋЕРИ, ОДЛУЧИЋЕ ВАША СНАГА И ОКРЕТНОСТ, ВЕРНИСОНЕ И ГУРАНСОНЕ!
ОВО НИСАМ ОЧЕКИВАО!

АКО МЕ ПАМЋЕЊЕ ДОБРО СЛУЖИ, НЕДАЛЕКО ОД КУЛЕ МОЈЕ КЋЕРИ РАСТЕ ЈЕДАН ЦВЕТИЋ! КО УСПЕ ДА ГА УБЕРЕ И ЊОЈ ГА ПОДАРИ, БИЋЕ ИЗАБРАНИК! СЛАЖЕТЕ СЕ?

КАКВО ПОНИЖЕЊЕ! АЛИ, НЕ СМЕМ СЕ ПОВУЋИ... ТО БИ ЗНАЧИЛО ИЗДАТИ КРАЉА!
ЈА ПРИХВАТАМ!

ЧИНИ МИ СЕ ДА ЈЕ ОВО ПРАВИЧНО! ПРИХВАТАМ И ЈА!
ОВО ЋЕ СЕ ЛОШЕ ЗАВРШИТИ!

КАСНИЈЕ...
НЕЋЕШ СЕ, ВАЉДА, СТВАРНО ОЖЕНИТИ ТОМ ШКОТСКОМ ПРИНЦЕЗОМ?
'ОЋУ!

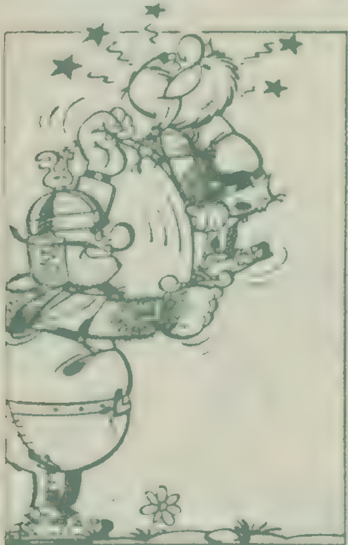

КАД ОНА ПОСТАНЕ МОЈА ЖЕНА... НЕЋЕ МОЋИ ДА БУДЕ ХАРАЛДОВА! ЈАСНО? ПОСЛЕ ЋУ ЈЕ ВЕЋ КУРТАЛИСАТИ И НАСТАВИТИ ДА ПЉАЧКАМ ЗЕМЉУ ШКОТСКУ! ЈАСНО? ЛАКУ НОЋ!
ЈАСНО... АЛ' ТО МЕ БАШ И БРИНЕ!

СУТРАДАН СЕ МАГЛА ДИГЛА, ДРУГИ ПУТ ЗА ПОСЛЕДЊИХ ПЕДЕСЕТ ГОДИНА. СВИ СУ ТО ПРОТУМАЧИЛИ КАО СРЕЋАН ПРЕДЗНАК. ИЗА ДВОРЦА, ДВА СУПАРНИКА ЧЕКАЈУ ЗНАК...
РОК ВАМ ЈЕ ДО ЗАЛАСКА СУНЦА! А САД, НЕКА СЕ СВАКИ ОД ВАС УДАЉИ ПЕДЕСЕТ КОРАКА И... НЕКА БОЉИ ПОБЕДИ!

СПРЕМНИ?
САД!!!

ЛАКОНОГ САМ И...

МОЈ ЈЕ!

МИСЛИШ ДА СИ БРЖИ ОД МЕНЕ, МАЛЕЦ-КИ?
ЦАП

ЦААНГ

УБРАТИ ЈЕДАН ЦВЕ-ТИЋ... ПА ТО ЈЕ ПРА-ВА ИГРА!
38

МИСЛИМ ДА ЈЕ ВРЕМЕ ДА НАУЧИМ ПАМЕТИ ТОГ ХВАЛИСАВЦА!

И ДА ИСКОРИСТИМ ЧАРОБНЕ ДАРОВЕ СТА-РЕ ЖИВАТИЖИВА-ТИЈЕ!

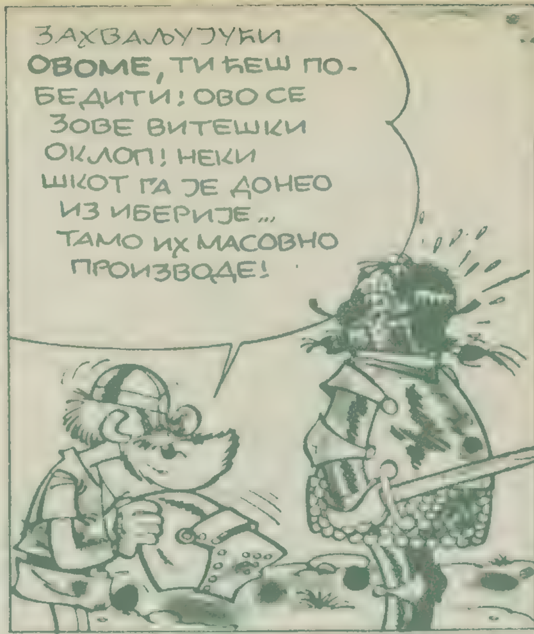

МОЈ СИ!
16

ПШШШШШШ
ЗАЛОГО...

... МОЈИХ БУДУЋИХ ПЉАЧКИ!

БУУМ

??

ЗАХВАЉУЈУЋИ ОВОМЕ, ТИ ЋЕШ ПОБЕДИТИ! ОВО СЕ ЗОВЕ ВИТЕШКИ ОКЛОП! НЕКИ ШКОТ ГА ЈЕ ДОНЕО ИЗ ИБЕРИЈЕ... ТАМО ИХ МАСОВНО ПРОИЗВОДЕ!

ОДИНА МИ! ПА И ОН ГА ИМА!
ПШШШШ

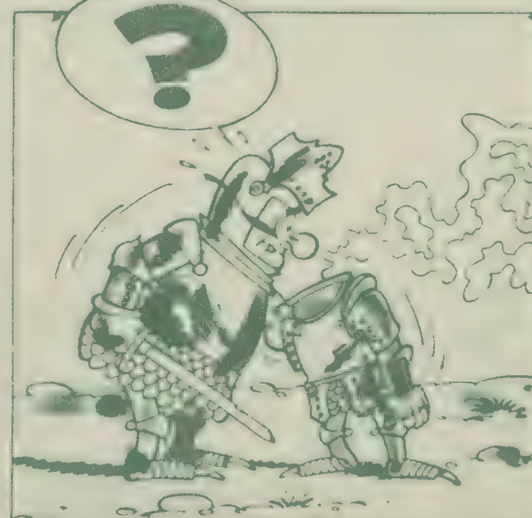

ОВАМО ТУ ЂАВОЛСКУ НАПРАВУ КОЈА ЕКСПЛОДИРА!
ЦАП

ГОТОВ СИ!
ПОК

ЛИКВИДИРАН!
ПШШШ

ЦВЕТ ЈЕ МОЈ!
ПШШШШШ

ГЛЕ... ТРЕБАЛО ЈЕ ДА НАПРАВИ БУМ...
ПШШШ

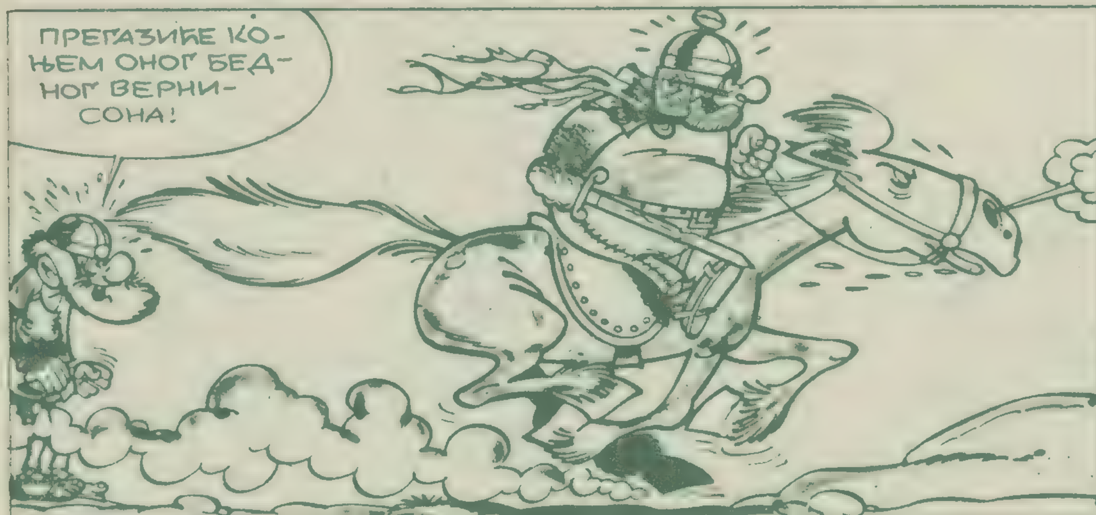

?

БУУМ

И НАПРАВИЛО ЈЕ!

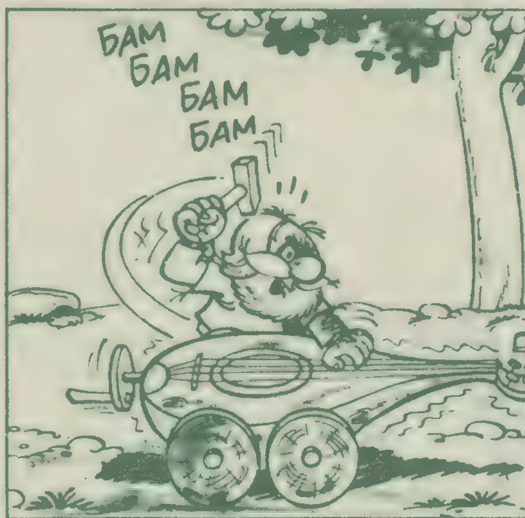

ШТО БИХ СЕ ЈА ЗНОЈИО У ОКЛОПУ? ЗАХВАЉУЈУЋИ ЧАРОБНОМ КАМЕНУ МОГУ ДА ПОСТИГНЕМ СВЕ ШТО ХОЋУ!

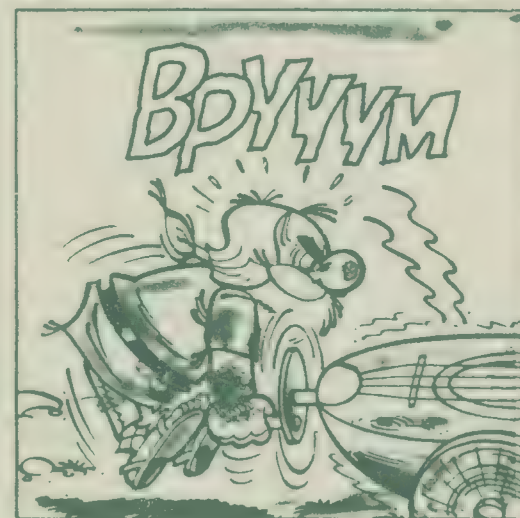

ТОРА МИ! МОЈ ГОСПОДАР ЈЕ РЂАВО ПРОШ'О! МОРАМ МУ ПОМОЋИ!

ПРЕГАЗИЋЕ КОЊЕМ ОНОГ БЕДНОГ ВЕРНИСОНА!

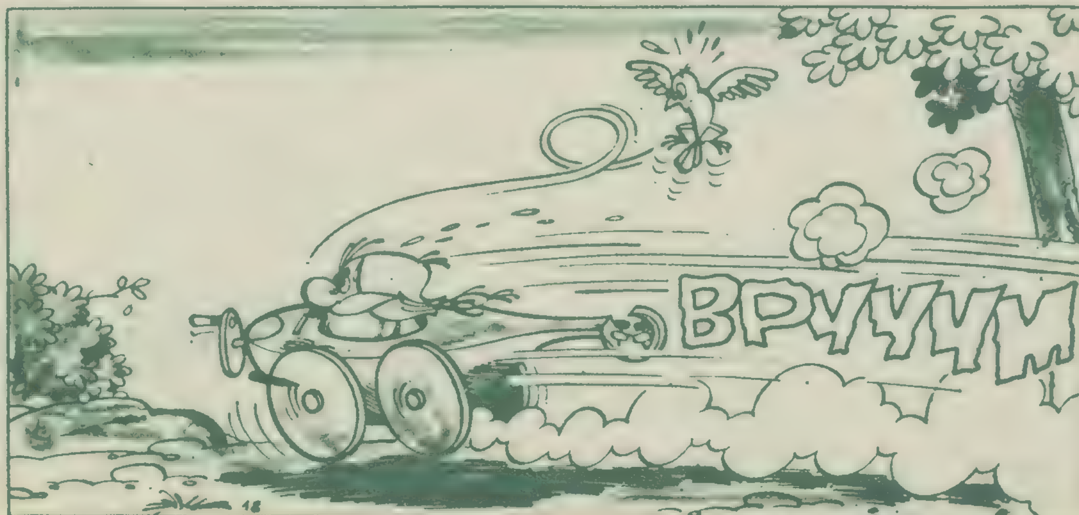

ОЛА!

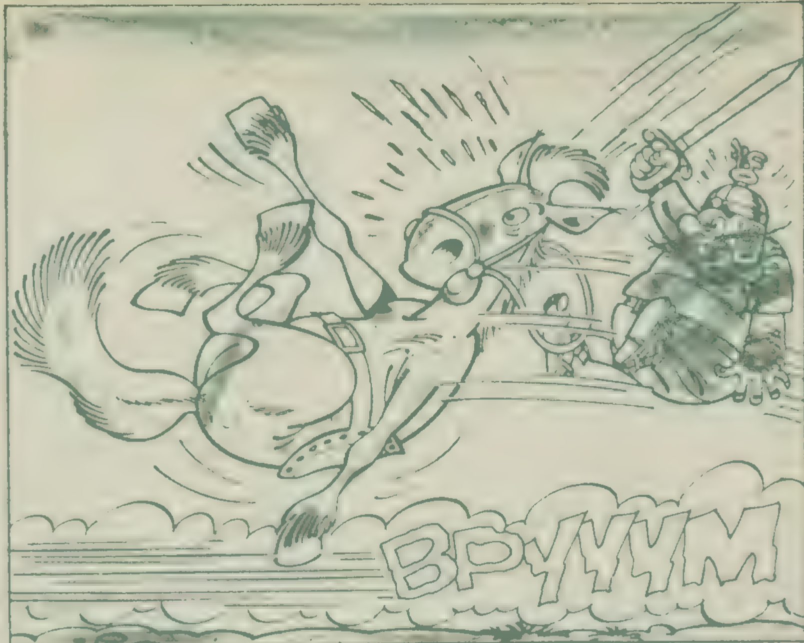
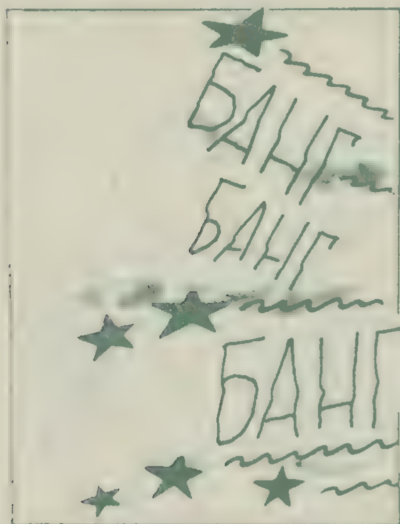

ПОК
ПОК
ПОК
ПОК
ПОК

БАМ
БАМ
БАМ
БАМ

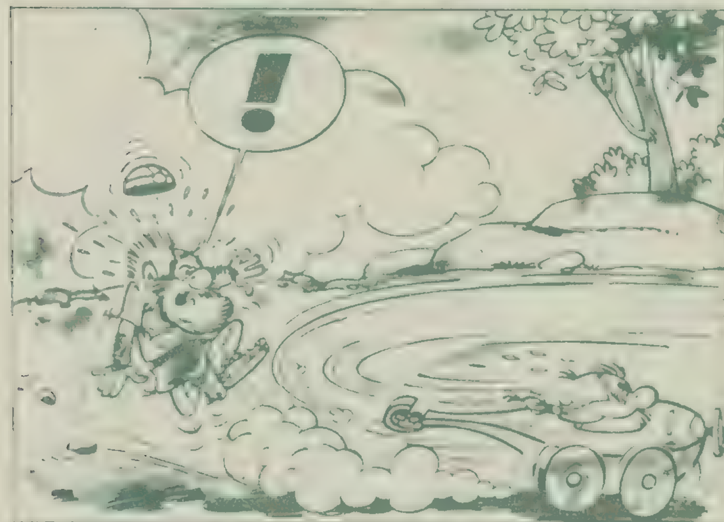

ВРУУУМ

ВРУУУМ

?!

ВРУУУМ

БАНГ
БАНГ
БАНГ

?

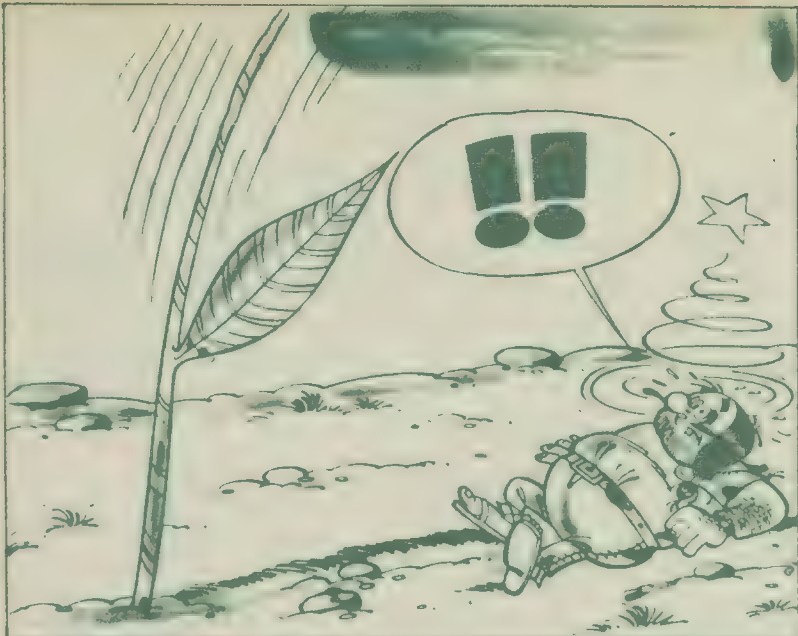
ОДИНА МИ, ЈОШ ЈА НИСАМ ПОБЕЂЕН! ОСТАЛО МИ ЈЕ ЈОШ ТОЛИКО СНАГЕ ДА ДОБАУЉАМ ДО ОНОГ ПРОКЛЕТОГ ЦВЕТА!

!

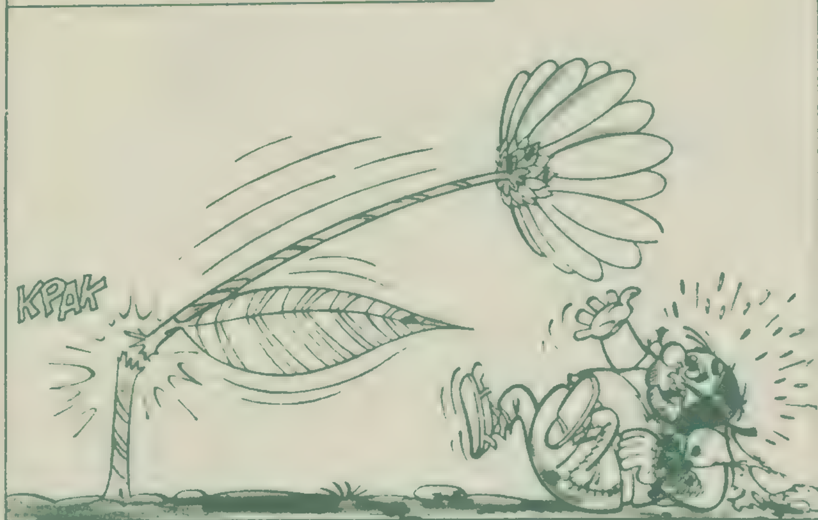
ЈОШ ЋЕШ МИ БИТИ ПОТРЕБАН ЧАРОБНИ КАМЕНУ!

БИЋЕ МОЈ! БИЋЕ МОЈ!

МОЈ ЈЕ!
МОЈ ЈЕ!

ААААААХ!
БАФ

!!

ПОД ТЕЖИНОМ ЦВЕТА СТАБЉИКА СЕ ПОЛОМИЛА...
КРАК

УРА ЗА ГУРАНСО-НА!
ОН ЈЕ УБРАО ЦВЕТ!
УРА!
ГУРАНСОН ЈЕ ПОБЕДНИК!

МОЈ ГОСПОДАР ЈЕ ПОБЕДИО! УРА!

СУДБИНА ЈЕ ОДЛУЧИЛА! МОЈА КЋИ УДАЋЕ СЕ ЗА ГУРАНСОНА! НЕКА СЕ СВЕ СПРЕМИ ЗА ВЕНЧАЊЕ!

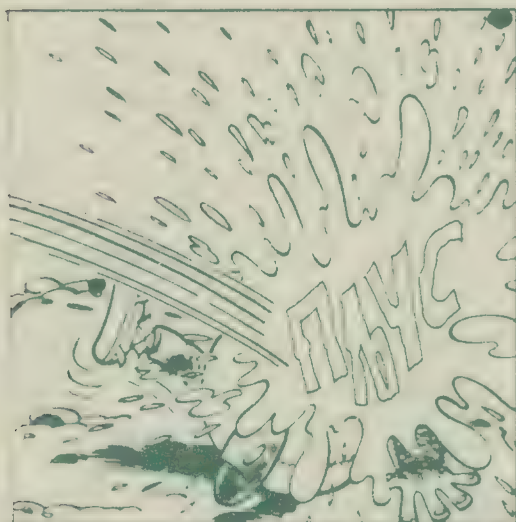

ПЛЕМИЋИ МОЈИ, ЈЕДАН ПОЗДРАВ ЗА ХРАБРОГ ГУРАНСОНА!
С ДВА МАЛА ХИП... ШТЕДЊЕ РА-ДИ... И ЈЕДНИМ ВЕ-ЛИКИМ УРА!

ХИП! ХИП!
УРААА!

ВАЉАНИ ВЕРНИСОНЕ, БРАНИО СИ СЕ ХРАБРО КАО АНТИЧКИ ХЕРОЈИ... АЛИ СУДБИНА ЈЕ ХТЕЛА ДРУГАЧИЈЕ! ПРИХВА-ТИ С РАДОШЋУ СВОЈ ПОРАЗ...
НЕ ГОВОРИ-МО ВИШЕ О ТОМЕ!

АЛИ, БЕЗ ОБЗИРА КО ЈЕ ИСПАО ПОБЕДНИК, МЕЂУ НАШИМ НАРОДИМА ЗАВЛАДАЋЕ МИР!
БРАВО!

НИШТА ОЗБИЉНО, ГОСПОДАРУ! МАЛО СЕ ОНЕСВЕСТИО! ДВА - ТРИ ГУТЉАЈА МОГ НАПИТКА ВРАТИЋЕ ГА СВЕСТИ!
ПА?

ПЉУС

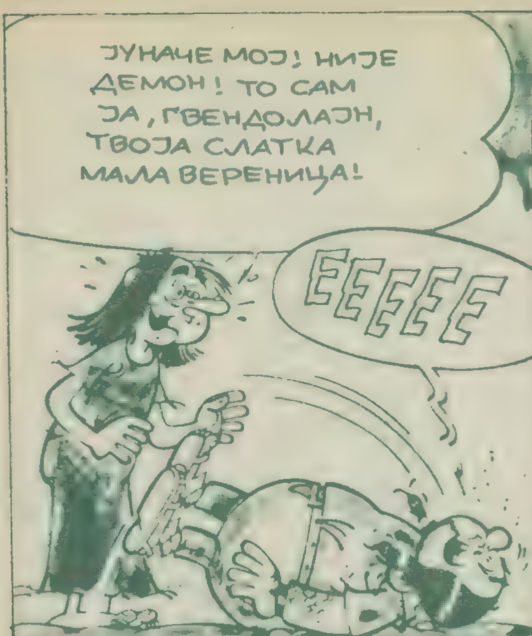

ЈУНАЧЕ МОЈ! ЖЕЛИМ ДА ПОЗДРАВИМ СВОГ ЈУНАКА!

ДОЂИ МИ У ЗАГРЉАЈ!

СТИЖЕМ, ХЕРОЈУ МОЈ! СТИЖЕ ТВОЈА СЛАТКА ВЕРЕНИЦА!
КОЈИ ЈЕ ТО ИДИОТ ПУСТИО МОЈУ КЋЕР?
АЛИ... ГДЕ САМ ТО ЈА?

ОЛА - ЛА! САД РАЗУМЕМ ЗАШТО КРАЉ ШКОТСКЕ ЧАК И МИРАЗ ДАЈЕ!
ХРАБРИ МОЈ И НЕУСТРАШИВИ! С ПРОЗОРА САМ ПРАТИЛА БОРБУ ТВОЈУ О РУКУ МОЈУ! ТВОЈА ХРАБРОСТ ЈЕ НАГРАЂЕНА!
ГВЕНДОЛАЈН, ВРАЋАЈ СЕ У СВОЈУ СОБУ!
ЗАР МИ НИКО НЕЋЕ РЕЋИ ГДЕ САМ?

У ПАКЛУ! ЈА САМ У ПАКЛУ! ВИДИМ ДЕМОНА!

ЈУНАЧЕ МОЈ! НИЈЕ ДЕМОН! ТО САМ ЈА, ГВЕНДОЛАЈН, ТВОЈА СЛАТКА МАЛА ВЕРЕНИЦА!
ЕЕЕЕЕ

МИСЛИМ ДА ЈЕ ТВОЈ ГОСПОДАР НАПРАВИО ДОБАР ПОСАО!
СИРОТИ МОЈ ЈУНАК! ОНЕСВЕСТИО СЕ ОД СРЕЋЕ!
ОВОГ ПУТА ЈЕ ОЗБИЉНО, ГОСПОДАРУ! ЈЕДВА ДИШЕ!
ОСВЕСТИ ГА!

ГДЕ САМ?

НЕЋУ СЕ ЊОМЕ ОЖЕНИТИ... НИКАД! НИКАД!

ШТА? ДА ТИ ТО СЛУЧАЈНО НЕ ОДБИЈАШ РУКУ КЋЕРИ МОЈЕ!
ЈА... ЈА ТО РЕК'О? НИСТЕ МЕ ДОБРО ЧУЛИ! ПА ТО ДЕТЕ ЈЕ БАЈНО! ЗАШТО БИХ ОДБИО?

НАЈЗАД... НИЈЕ, ДОДУШЕ, ЛЕПА АЛ' СИГУРАН САМ ДА ИМА ДОБРУ ДУШУ! ТОЛИКО МИ ЈЕ ЛЕПИХ РЕЧИ ИЗРЕКЛА...

ПОСЛЕ ИЗВЕСНОГ ВРЕМЕНА...
ПА, КАКО ТИ СЕ СВИЂАЈУ БРАЧНИ ОКОВИ?
САД КАД СМО ВЕНЧАНИ, НЕМА ВИШЕ ЦИЛЕ-ЛАЛЕ! 'ОЋУ ДА ДО ПЕТ УЈУТРУ СУДОВИ БУДУ ОПРАНИ!
А ЈА ЧАК И НИСАМ С ЊОМ У БРАКУ!
БЕДНОГ ЛИ КРАЈА ЗА ЈЕДНОГ ВИКИНГА! КЕЦЕЉА И ОКОВИ УМЕСТО МАЧА И СЛОБОДНОГ МОРА!
КРАЈ

У КРУГУ ПОРОДИЦЕ

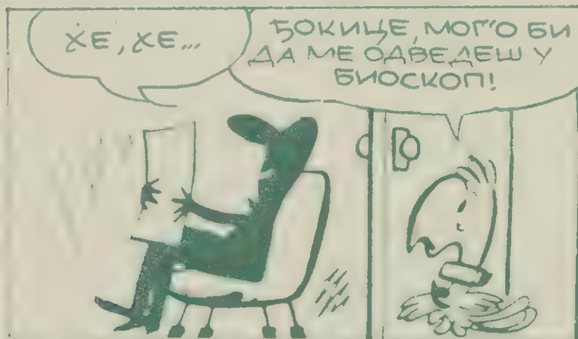

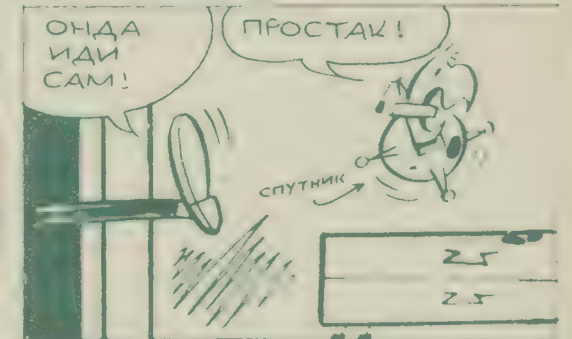

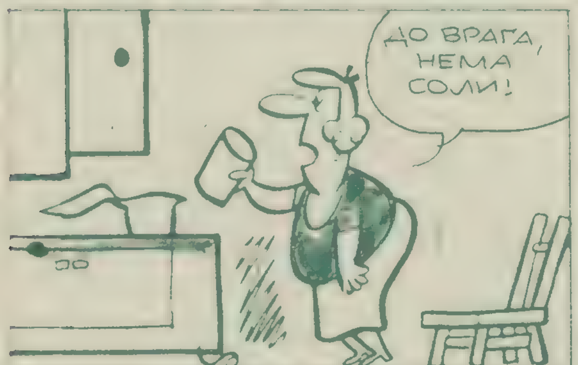

КАСНИЈЕ, КАДА СЕ ЂОКИЦА ВРАТИО КУЋИ...
СЛАТКИ МОЈ ДОМЕ!
ДЕДА! АЛАРМНИ УРЕЂАЈИ ИЗГЛЕДА НЕ РАДЕ!
НЕВЕРОВАТНО! НИ РЕЧ НИЈЕ ПРОГОВОРИО!
ЗАМИСЛИ, ЂОКИЦЕ! ДЕДА ЦЕО ДАН ЋУТИ!
ЗНАМ...
МОЖДА ЈЕ И ЊЕМУ ДОСАДИЛО ДА ПРИЧА О БИТКАМА!
НЕМОГУЋЕ!
ПОРАЗГОВАРАЋУ С ДАНИЦОМ...
ДА НИЈЕ ДЕДА БОЛЕСТАН?
КОЛИКО ЗНАМ НИЈЕ!
ШТО ГА НЕ ПИТАТЕ ШТА МУ ЈЕ?
МИШКО ЈЕ У ПРАВУ! ПОРАЗГОВАРАЋУ С ДЕДИЦОМ!
ХОЋЕШ ЛИ ДА МИ ПРИЧАШ КАКО СИ СЕ БОРИО 1892.?
БИХ РАДО...
...АЛИ, ДВАНАЕСТ НОЋИ НИСАМ СПАВАО!
ШТААА?
ТО МОРА ДА ЈЕ НЕКА ОПАСНА БОЛЕСТ! НЕ МРДАЈ!
И ЈА САМ ЗАБРИНУТ!
ДОЂИТЕ ОДМАХ, ДОКТОРЕ! ХИТНО ЈЕ!
НИКО НЕ СМЕ ДА УЗНЕМИРАВА ДЕДИЦУ!
ШТА МУ ЈЕ?
ЗАР НЕ СМЕМ НИ У БУБАЊ ДА УДАРАМ?
УЂИТЕ, ДОКТОРЕ! ДЕДА ЈЕ У СВОЈОЈ СОБИ!
ПА НИЈЕ ВАЉДА У МОЈОЈ!
ДА ВИДИМО ЗАШТО НОЋУ НЕ СПАВАТЕ?
ЈА МИСЛИМ ДА ЈЕ ТО ЗАТО ШТО...
...ПО ЦЕО ДАН СПАВАМ ПА ОНДА НОЋУ НЕМАМ СНА!
ЗНАЧИ, МОГУ ДА УДАРАМ У БУБАЊ, ЗАР НЕ?
ОНЕСВЕСТИЋУ СЕ!
КРАЈ

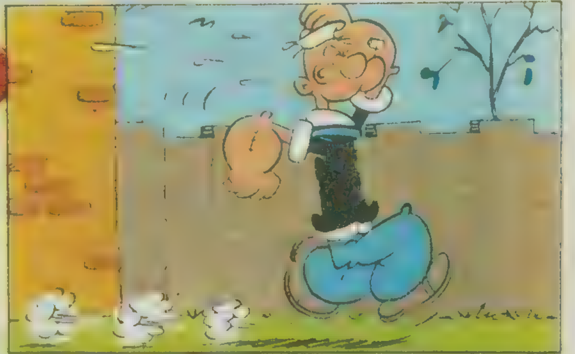

ПОПАЈ
BUD SAGENDORF

ОХО! АЛА СЕ ПЕРА РАСПРИЧ'О СА ОЛИВОМ!
ИЛ' БОЉЕ РЕЋИ ОЛИВА С ПЕРОМ!

... И НЕМА ЗАМЕНЕ ЗА ТО!
Ц! Ц!
?

КРИЗА ЕНЕРГИЈЕ ЈЕ СТРАШНА!
У ПРАВУ СТЕ! ГОРИВО ЈЕ НА ИЗМАКУ!
?
?
?

ЕНЕРГЕТСКА КРИЗА?
НЕСТАШИЦА ГОРИВА?
ОХ!
?

ПУФ!

ХУ! КАКВО ОЛАКШАЊЕ! ИПАК ЈЕ СВЕ У РЕДУ!

А ЈА ПОМИСЛИО ДА ОНИ РАЗГОВАРАЈУ О СПАНАЋУ!!
НАЈВЕЋА ФАРМА СПАНАЋА НА СВЕТУ
ДЕСЕТ МИЛИОНА ЈУТАРА ПРВОКЛАСНОГ СПАНАЋА

КРАЉЕВИЋ МАРКО
И ЊЕГОВА ДРУЖИНА

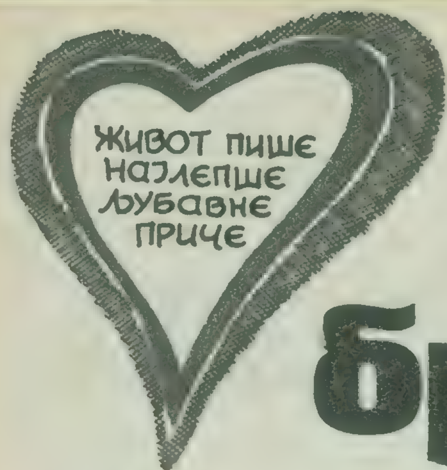

А МОЈ ШАРАЦ НИЈЕ САМО КОЊ!

КАСНИЈЕ, МНОГО КАСНИЈЕ...

БАШ ФИНО! СНЕГ ПРЕСТАЈЕ ДА ПАДА, А ВЕРОВАТНО СМО ВЕЋ И БЛИЗУ КУЋЕ!

АУУ! ГДЕ ЛИ СИ ТИ ТО МЕНЕ ДОВЕО?!

ПОВЛАЧИМ СВЕ ОНО ШТО САМ О ТЕБИ РАНИЈЕ ГОВОРИО!
3км →

Венчање после бродолома

ЈАХТА ЈЕ ОТИШЛА НА ДНО А ПУТНИЦИ СУ ЈЕДВА ИЗВУКЛИ ЖИВЕ ГЛАВЕ. ПА ИПАК, СРЕЋНИ СУ И НЕ ЖАЛЕ ШТО СУ СЕ ИЗЛОЖИЛИ ОПАСНОСТИ.

На палуби мале јахте било их је само двоје, Џон Ентони Пајк из Сингапура, иначе страсни морепловац и Робин Ферфакс Роуз аустралијска манекенка. Њих двоје упознали су се у Хонгконгу почетком 1975. године и одлучили да на Тонијевој јахти „Циганин" крену на пут око света. Запловили су 30. априла за Мајами у Флориди, али када су стигли до Девичанских острва, променили су правац и упутили се према Аустралији.

ИЗГУБЉЕНЕ НАДЕ

Тада су почеле прве неприлике. **Док су помагали некој лађици у невољи, јак ветар занео је јахту и бацио је свом снагом о бок бродића. Морали су да пожуре до најближег копна и оправе „Циганина" пре но што оде на дно, јер је вода продирала кроз пукотине на кориту. Али док су пловили према Хаитију, изненада се ветар претворио у јаку буру.**

Пумпе нису могле да избацују сву воду која се скупљала у кориту. Најзад је она доспела до генератора и овај је стао. Више није било могућно пунити моћне акумулаторе и електричне пумпе су престале да црпу воду, Тони и Робин су имали само толико времена да надувају гумени чамац за спасавање и да га баце у воду пре но што је јахта потонула.

Бура је настављала да дува свом жестином и баца тамо-амо гумени чамац у коме су се, испод шатора од непромочивог платна, тискала два бродоломника. Тони је, предвиђајући најгоре, на време спремио канту питке воде, мало чоколаде и бисквита — и ништа више, из страха да не претовари малени чамац.

Сутрадан, када је бура престала и грануло сунце, двоје у чамцу заборавило је страх и бриге. Чинило им се као да се налазе на пикнику. И да треба само сачекати прву лађу која ће их покупити. Али дани су пролазили и са бродова које би угледали у даљини нико није примећивао ракете које је Тони испаљивао.

Тек тада су схватили да нико и не слути да су у невољи и да ће можда проћи месеци пре но што почне потрага за „Циганином". А онда ће они већ одавно бити на дну мора или у трбусима ајкула!

Како су дани пролазили, оно мало хране и воде које су понели са собом постепено је нестајало. Тони је веслом успео да убије два галеба и да тиме мало попуни мршаве оброке. Понекад би упецао и покоју рибу на удицу начињену од укоснице. Месо су, наравно, јели живо. У почетку Робин се мрштила, али је најзад њена ведра природа надвладала.

— Тек тада сам почео да примећујем необичне квалитете моје сапутнице — сећа се Тони. — Није ми пребацивала што сам је повео на пут, никад није употребила грубу реч, никад се није отимала о храну иако је била мртва гладна, баш као и ја. Увек је била весела и ведра, тешила ме колико је могла говорећи да ће нас најзад наћи неки брод, иако је добро знала да има мало наде.

РЕКЛА ЈЕ »ДА«

Малени сплав, у коме нису могли ни да се опруже, постао је њихов други дом. Од дугог времена причали су о својим породицама, послу, љубави, о Тонијева два неуспела брака.

Исцрпљени од глади, на ивици снаге и наде, они су одлучили, ако се икад спасу — да се венчају!

— Знао сам да сам овакву жену тражио целог живота. Осим тога знао сам још нешто: ако се ја не оженим њом, неки други срећник ће то учинити. Најзад, Робин је имала само 27 година а ја 40. Зато нисам хтео да отежем ствар. Запросио сам је ту, на гуменом чамцу, усред океана, само корак далеко од смрти од глади или ајкула. На моје изненађење, Робин се није ни насмејала а ни помислила да је мој предлог глуп и неумесан. Као да је просидба међу бродоломцима уобичајена ствар, рекла је озбиљно — „да".

Дани су пролазили и Робин и Тони већ су изгубили наду да ће се икад венчати. Више није било ни димова на хоризонту, ни авиона на небу, што је значило да су их струје и ветрови однели са правца којим су пловили бродови.

Најзад је освануо 23. јун, рођендан Робин Роуз. Још се није било сасвим ни разданило, кад је Тони, који је био на стражи, приметио у даљини обрисе неког великог брода. Без много наде испалио је последњу, осамнаесту ракету и клонуо на дно чамца када је видео да се брод губи у даљини, не смањујући брзину и не мењајући курс.

Али, Ђузепе Квартини, капетан „Фервинда", угледао је Тонијев сигнал, само му је требало доста времена да великим бродом начини полукруг и приближи се месту где се на површини воде љуљушкао гумени чамац.

Један морнар је бацио лествице од конопца и спустио се низ бок до бродоломника. Прво је помогао девојци да се попне на палубу, а затим је дошао ред и на Тонија. Међу окупљеним путницима, када су се одморили и окрепили храном Тони је честитао рођендан својој будућој жени и пољубио је.

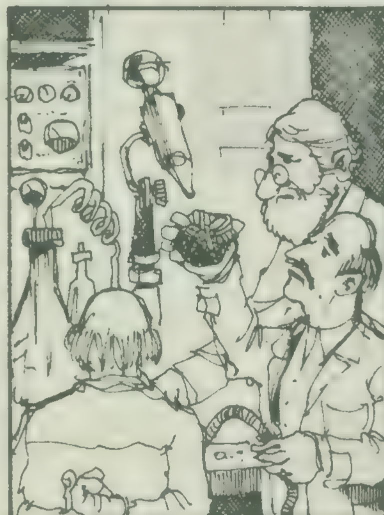
Осмог јула, две седмице касније, Робин и Тони су се венчали у Мајами Бичу у Флориди. Чамац који им је спасао живот и данас стоји надуван у једној соби, као успомена на најтеже и најлепше дане у њиховом животу.

С. К.

наука

ТАЈНА НЕБЕСКОГ

Близу француског места Оргеј 17. маја 1864. године пао је велики метеорит. Становници околних села пронашли су дванаестак његових комада, од којих су неки били и величине брескве, и предали их властима. Још тада су сарадници Академије за науку и литературу у Тулузу почели да проучавају те „каменчиће" и установили да се састоје од мрког угља који је изгорео при проласку кроз атмосферу. Али, недавно се поново почело говорити о том метеориту.

Тројица научника са Фордхемског универзитета у САД, Хенси, Неџи и Мајнштајн, објавили су у њујоршкој Академији наука да су у тим комадићима метеорита пронашли трагове материје сродне воску за коју су поуздано утврдили да је биолошког порекла. До овог открића научници су дошли после брижљивог сушења материје метеорита коју су затим „бомбардовали" снопом електрона. На тај начин открили су молекуле угљоводоника (који се налазе у свакој живој материји).

УБИЦА У БАНЦИ

ПРЕДВОЂЕНИ ДИРЕКТОРОМ, СЛУЖБЕНИЦИ БАНКЕ СУ ПОСЛУШНО ИСПИЛИ ЛЕК КОЈИ ЈЕ КАО ВАТРА СПРЖИО ЊИХОВА ГРЛА.

Било је пола три, банка је већ била затворена за посетиоце.

Човек у белом одсутно је лупкао прстима по стетоскопу који му је висио око врата. Затим, када се 16 мушкараца и жена окупило око њега, почео је да говори тихим али ауторитативним гласом:

— Као што знате — рекао је — у граду влада епидемија дизентерије. Ми из министарства здравља чинимо све што можемо, али обичне хигијенске мере предострожности показале су се недовољне.

Човек је направио значајну паузу, погледом обухватио све присутне и наставио:

— Добио сам инструкције да службенике ваше банке упознам са ситуацијом и да им дам вакцину. Уместо инјекције или пелцовања, нова вакцина је много безболнија пошто се узима орално. Дакле, попићете је уз ваш чај јер, бојим се, лек има прилично непријатан укус...

ДИРЕКТОР ЈЕ ПРУЖИО ШОЉУ

Директор токијске банке Такеиро Јошида климао је озбиљно главом. Тог јутра баш је сазнао да је један од његових цењених клијената умро од дизентерије.

— Чините као што вам доктор Јамагучи каже — рекао је свом особљу. **— А затим идите кући.**

И директор је први пружио своју шољу с чајем.

— Још нешто да вам објасним — наставио је човек у белом. **— Добићете два лека, један за другим. Прву дозу прогутајте одмах, а затим ћу сипати у ваше шоље други лек. Попијте га брзо да бисте уклонили непријатан укус у устима.**

Изгледало је све прилично једноставно. Предвођени директором, службеници банке су послушно прогутали прву вакцину. Она је као ватра спржила њихова грла и они су пожурили да пруже своје шоље лекару. Са захвалношћу су примили другу дозу и журно је испили.

У почетку су осетили извесно олакшање, али већ после једног минута рачуновођа Хидехико Нишемура испустио је страшан крик и пао на под. Благајница Масако Такеучи почела је да трчи у круг све док се и она није срушила у агонији. И остали су се већ грчили на поду, вриштећи од болова док им је пена избијала на уста.

За то време човек у белом је посматрао шта се дешава око њега. Није се узбудио ни када је последња од шеснаест особа у банци престала да дише. Сви су били мртви, или је бар тако изгледало.

УЖАСНУТА ГОМИЛА

Доктор Јамагучи уопште није био лекар већ беспослени глумац који се већ дуже времена тушио у дуговима. А вакцина против дизентерије био је цијанид, један од најстрашнијих отрова.

Убица је почео да претура по опустелим просторијама банке и да граби сву готовину коју би нашао изван закључаних сефова. Сакупио је само око 4.000 динара, али у то време, 1948. године, била је то за просечног Јапанца прилична свота.

Затим је изашао из банке, затворио врата за собом и нестао у бучној токијској улици.

Али унутра ипак сви нису били мртви. Благајница је неколико минута касније дошла свести и вукући се на трбуху испузала из зграде на улицу. Убрзо се скупила гомила света пред банком, ужаснута и непомична. Полиција која је ускоро дошла нашла је унутра 12 лешева. Неки од њих још су у рукама стезали шољице за чај. Благајница Такеучи и још троје других показивали су знаке живота и ускоро се нашли у болници.

Инспектор Охсри успео је, после неколико дана, да од њих добије прилично детаљан и веран опис доктора Јамагучија. Тако је почела једна од највећих полицијских истрага у Јапану. Охсри је са својим људима испитао 7.300 сведока и сумњиваца, све док се није задржао на имену Садимаша Хирасаве. Овај незапослени глумац је дан после масовног убиства у токијској банци дао својој жени новац да врати дугове, а затим је остатак ставио на свој рачун. А само 24 часа раније безуспешно је покушавао а позајми новац од разних пријатеља и познаника.

ДОЖИВОТНА РОБИЈА

Хирасава се бранио да је новац стекао продајом слика и дарова које је добијао од богатих пријатеља. Али полиција није пронашла ниједног од њих, нити је нашла доказе да је глумац било коме продао слике.

Сати су пролазили док је инспектор Охори неуморно постављао глумцу иста питања. Најзад, притешњен доказима, Хирасава је признао:

— У реду, истина је. Ја сам доктор Јамагучи из токијске банке.

Пропали глумац осуђен је на доживотни затвор. Међу сведоцима налазила су се 4 преживела службеника банке који су га одмах препознали. И данас, скоро три деценије после овог страшног злочина, Јапанци се питају да ли су људски животи заиста тако јевтини и безвредни. Јер Садимаша Хирасава је на сваком убијеном „зарадио“ само 333 динара!

С. К.

РЕПУБЛИКА ПОД МОСОРОМ

Седам векова постојала је у далматинском крају мала, али непокорна република Пољица. Настала је негде у 12. веку на обронцима Мосора и била самостална све до 1807, када су је покорили Французи. У 15. веку, када је службени језик у целој Далмацији био латински, Пољичани су израдили статут на свом језику, а написали га босанчицом, у ствари, једном врстом ћирилице. Ова мала република која се простирала на свега 250 км² одувек је била трн у оку Млечанима и Турцима, али њени бунтовни становници никада нису пали у руке завојевачима.

Најсветлија победа у историји Пољица је она под Грацем у Гатима, 1649. године, када су Турци напали ове крајеве. Тада је једна неписмена, али храбра пастирица из села Костања, Мила Гојсалић, успела да се увуче у шатор турског војсковође Топан-паше и да запали барут. Одјекнула је снажна експлозија која је разнела један део турске војске, а преостали Турци радије су поскакали у понор Илинац него да живи падну у руке Пољичанима. Храброј девојци која није жалила свој живот за слободу три века доцније, 1967. откривен је споменик, који је дело Ивана Мештровића.

КАМЕНА

А да се то „ванземаљско камење“ при проласку кроз Земљину атмосферу не би „загадило“ микроорганизмима који се у њој налазе, ови научници су предложили да се за хватање метеорита користе специјални вештачки сателити. Они би имали мреже које би се херметички затварале чим би у њих упао „небески камен“ и тако незагађени земаљским микроорганизмима, са флором или фауном која можда на њима постоји, они би се допремали на нашу планету.

најлепши поклон најмлађима

НОВО

ОСМО КОЛО БАЈКИ

први пут на нашем језику

Шест књига осмог кола бајки:

1. МАЂАРСКЕ БАЈКЕ
2. БАЈКЕ ЛУЖИЧКИХ СРБА
3. ЧЕХОСЛОВАЧКЕ БАЈКЕ
4. АУСТРИЈСКЕ БАЈКЕ
5. ПОЉСКЕ БАЈКЕ
6. РУМУНСКЕ БАЈКЕ

Овим колом најлепших бајки објављених први пут на нашем језику пружићете нова сазнања најмлађима.
Цена целом колу бајки износи 180 динара.
Књиге можете купити за готово и на отплату у шест месечних рата по 30 динара.
При куповини за готово дајемо 5% попуста (каса сконто)
Књиге су повезане у пуно платно са илустрацијама на корици, штампане су ћирилицом.

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем Осмо коло Бајки.

1. ЗА ГОТОВО по цени од 160,00 динара. Платићу поштару кад ми донесе књиге.
2. НА ОТПЛАТУ по цени од 180,00 динара у четири месечне рате по 45,00 динара. Прву рату од 45,00 динара платићу поштару кад ми донесе књиге.

....

(Купац)

....

(Пошт. број, место, улица и број)

....

(Овера предузећа за купце на отплату) (Потпис)

Попуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу: ЖВ „НАРОДНА КЊИГА", 11001 БЕОГРАД, Шафарикова 11.

ПРИЧА ОЧЕВИЦА

СТАРАЦ НА ДРУМУ

ОЧИГЛЕДНО У ШОКУ, НЕСРЕЋНИК ЈЕ НЕПРЕСТАНО ГОВОРИО: »МОЈЕ НОГЕ, МОЈЕ СИРОТЕ, ЛЕПЕ НОГЕ! ШТА ЋУ САДА БЕЗ ЊИХ?«

Изгледало је страшно. Старац је беспомоћно лежао на леђима насред друма док су око њега грмела возила. Није могао ни да се макне јер су му се ноге налазиле под задњим точком тролејбуса — смрскане. Али зачудо, старац се није онесвестио од болова, није запомагао нити плакао. Лежао је мирно, помало уплашен али још више изненађен и окупљени пролазници говорили су са саосећањем:

— Јадник! У шоку је. Ништа не осећа.

ДИЋИ ЋЕМО ТРОЛЕЈБУС

Било је око пола седам увече када сам у лондонској полицијској станици Едгвер примио позив. Несрећа се догодила у близини, али ипак ми је требало десетак минута да полицијским колима доспем кроз сумрак до гомиле која се окупила око заустављеног тролејбуса. Јер био је септембар 1941. године, друга година рата, и у Лондону се строго поштовала наредба о замрачењу града.

Морао сам да употребим сву снагу да бих се пробио кроз гомилу која се тискала око несрећника. Када сам га угледао, од ужаса сам затворио очи: огроман задњи точак притискао је обе старчеве ноге између колена и глежњева.

На моје запрепашћење, несрећник је још био при свести. Очигледно у шоку, непрестано је говорио:

— Моје ноге, моје сироте, лепе ноге! Шта ћу сада без њих? Моје лепе ноге!

Чинио сам све што сам могао да га утешим, ставио му запаљену цигарету у уста а испод главе свој капут. Дошла су и амбулантна кола оштро завијајући и шкрипећи гумама, али лекари нису могли ништа да учине. Требало је прво ослободити несрећника испод тролејбуса који се свом тежином ослањао на његове ноге.

Помислио сам да би било најбоље да покренемо тролејбус и тако наредио шоферу, али лекари су се успротивили. Бојали су се да ће старчеве ноге бити потпуно смрскане. Овако, можда је ипак остала нека нада...

Затим смо одлучили да дигнемо тролејбус. Послали смо поруку ватрогасној бригади која је располагала великом дизалицом. Настали су дуги минути чекања и да бих прекратио време и ублажио старцу болове, запитао сам га како се несрећа догодила.

Лежећи мирно на асфалту, с мојим капутом испод главе и дубоко увлачећи димове цигарете, старац је испричао окупљеним људима да је ветеран из првог светског рата и инвалид после битке на Ипру. Због тога је углавном био прикован за своја инвалидска колица, али то му није много сметало да сваког дана наврати у оближњи локал на чашицу. Тако је и ове вечери паркирао колица крај улаза у крчму и некако се одгегао до стола.

Али када је одлучио да крене кући и сместио се у колица, кочница је изненада отказала и он је свом брзином полетео низ улицу која се спуштала с брда. Занемео од страха, немоћан да ишта учини старац је у полуделим колицима као тане ударио у бок тролејбуса који је управо кретао са станице. Колица су се разлетела у парампарчад а несрећник је пао под точкове.

КОМЕ ВЕРОВАТИ?

У том тренутку, велика ватрогасна дизалица стигла је на место несреће. Убрзо је тролејбус био закачен о јаку челичну ужад и милиметар по милиметар почео да се диже у ваздух. Најзад је спасилачка екипа могла да извуче несрећника.

Нисам смео ни да погледам у остатке његових ногу. Али био сам на дужности. Уз велики напор скренуо сам очи и угледао ужасан призор: старчеве ноге биле су потпуно спљескане на асфалту, баш као у цртаним филмовима. Чудио сам се да је још жив после такве озледе.

Али у том тренутку старац мрдну раменима, ослони се на руке и — усправи. Седео је на асфалту, без трунке бола на лицу, и искрено зачуђен гледао у своје ноге. Најзад завапи ојађеним гласом:

— Моје ноге! Моје лепе нове ноге! Видите шта је остало од њих, А добио сам их тек пре петнаестак дана.

Био сам запрепашћен. Помислио сам прво да је старац у делиријуму и да бунца. Али он је био при чистој свести.

Обе ноге стари ратник је изгубио двадесетак година раније још у првом светском рату. Током времена научио је сасвим добро да се служи протезама, а најновије, од лаког метала, направљене тачно по мери, добио је пре петнаестак дана у болници Рехамптон.

И те ноге сам, грозећи се пола часа, гледао на асфалту дубоко жалећи несрећника! Па сад реците треба ли један полицајац да верује баш сваком грађанину!

Едвард Вест

СТАРЕ РУСКЕ И СОВЈЕТСКЕ ДРАГОЦЕНОСТИ

ЈАЈЕ У ЈАЈЕТУ

Накит у Русији 18. и 19. века изузетне је лепоте. Његови најпознатији творци су Француз Позије а касније и мајстори чувене фирме »Фаберже«. У 20. веку читав низ година ова грана уметности била је запостављена. Међутим, открића великих налазишта дијаманата у Јакутији и на Уралу доводе до отварања радионица и фабрика и до новог процвата древне уметности и занатске вештине. На овим странама доносимо руски накит 18. и 19. века и неке од најлепших примерака модерног совјетског накита и драгог камења.

Крајем 19. и почетком 20. века у Русији је била најпознатија јувелирска радња „Фаберже". Њени мајстори, прави уметници овог заната, стварали су ремек-дела лепоте и раскоши. Међу најпознатије радове спадају и такозвана „ускршња јаја" која је од 1884. до 1917. године израђивала ова фирма. Јаја су као поклоне међусобно размењивали чланови царске породице. На слици јаје — рад мајстора Михаила Перхина — које је у пролеће 1899. године цар поклонио царици. Начињено је од злата, и обложено прозрачним слојем жутог емајла. Горњи део јајета се окретао и показивао време. Јаје је украшено дијамантима а на његовом врху налази се букет обликован од кварцита са прашницима од ситних дијаманата. У овом јајету налази се као изненађење још једно јаје.

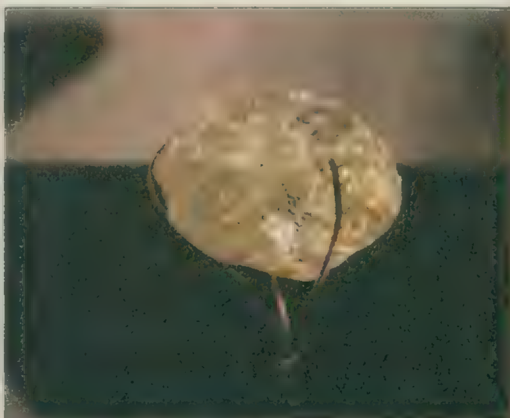

Букет начињен 1750. године од дијаманата одражавао је укус тог времена. Наиме, у то време се нарочито ценило драго камење у боји. Подлоге за безбојне дијаманте обрађиване су емајлом живих боја, који је прозирном камену давао изглед топаза, сафира или смарагда.

Сматрају је најлепшом круном на свету. Начињена је за крунисање Катарине Велике 1762. године. Али, њени творци јувелири Позије и Либија закаснили су са израдом тако да није стигла на време. Међутим, сви каснији руски цареви крунисани су њоме, па и последњи владар Николај II. Круна је заиста ремек-дело златарства. У њу је уграђено 4936 скупоцених дијаманата (укупна тежина 2858 карата), 37 дивних зрна бисера и огроман полирани рубин од 414 карата купљен још 1672. године у Пекингу.

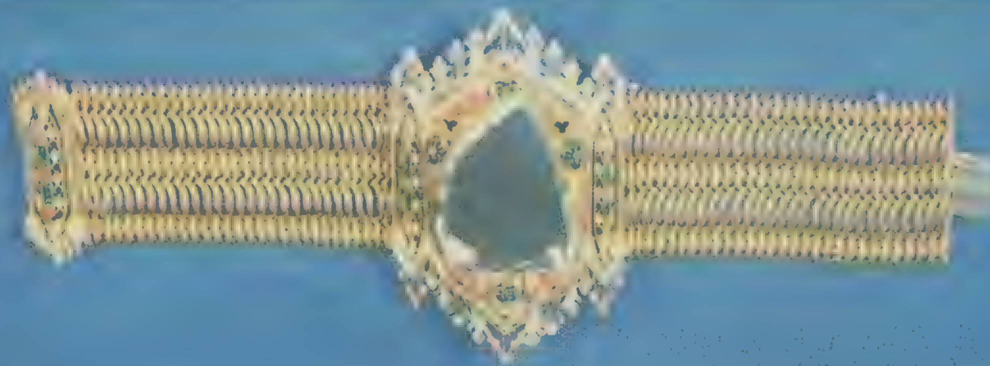

Највећи и најчистији дијаманти у СССР налазе се у Сибиру, у Јакутији. Тако је, на пример, сирови, као лимун жути, дијамант „Марија" (а) тежак 105,98 карата, један од највећих икад нађених дијаманата на овом подручју. Други сирови дијамант зелене боје „планина" (б), савршене кристалне форме, тежак је 44,62 карата. Збирка сирових дијаманата разних нијанси и величина од којих ниједан није мањи од 30 карата (ц).

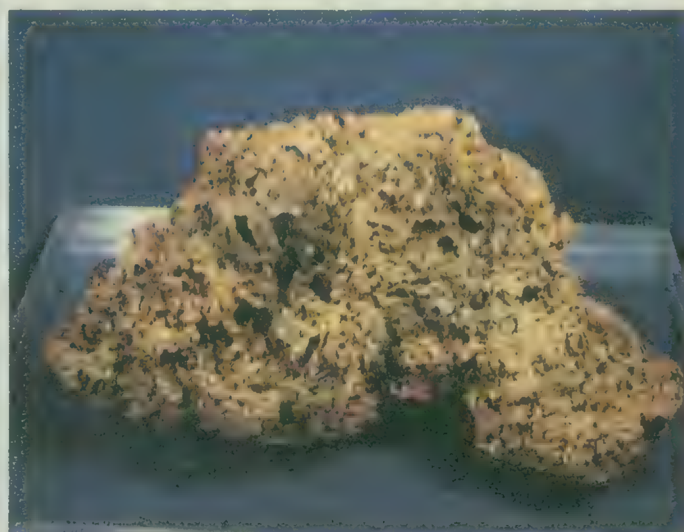
Ова златна наруквица израђена је око 1840. године у псеудо-готском стилу. Дугачка је 20 см и начињена од обојеног емајла и смарагда. У средини наруквице налази се пљоснати такозвани портретни дијамант тежак 25 карата а велик 4 × 2,9 см који спада у највеће познато портретно драго камење на свету. Због величине и апсолутне чистоће камен је толико јединствен да је смештен у збирку историјских драгуља.

Слободно се може рећи да ни совјетски мајстори јувелирства не заостају за својим славним прецима, поготову што Совјетски Савез има велика налазишта драгог камења. Накит на сликама а и б, брош и ружа начињени од платине и брилијаната израђени су у експериментално-производној јувелирској лабораторији Смоленске златарске фабрике.

Самородно злато је веома ретко. Највећи нугат нађен на територији СССР-а, назван „велики троугао" (а) тежак је 7 килограма. Други нугат (б) тежак само 20,25 грама назван је „Мефисто" због тога што његов профил подсећа на лик ђавола.

ХИТ ☆☆☆ СТРАНА

ABBA

Прошле су две године откако је европска музичка јавност сазнала за шведску групу АВВА. Било је то на такмичењу за песму Евровизије 1974. када су, на опште изненађење, композицијом ВАТЕРЛО тријумфовала два младића и две девојке, чланови групе АВВА из Стокхолма. Нико им тада није прорицао блиставу каријеру. Вероватно чак ни они сами нису веровали да ће у релативно кратком року „избацити“ седам хит композиција. Пријатне спољашности, екстравагантног стила у одевању и изврсно режираних шоу-програма, чланови састава Ana, Bjorn, Benny и Annafrid — постали су водећи забављачи европских концертних подијума.

Име групе, које представља почетна слова њихових имена, налазило се на готово свим топ--листама, а хитови су „избацивани“ готово из дана у дан. Последњи »Mamma mia« донео је групи и највише успеха. Уследио је позив за тронедељну турнеју по Сједињеним Америчким Државама, која је морала бити одложена због болести Ане. Наиме, ова симпатична плавуша оперисала је почетком ове године крајнике, тако да месец дана није могла да пева. Турнеја је ипак одржана и завршава се ових дана. Чланови групе одмах потом одлазе на други континент — Аустралију — где такође имају низ заказаних концерата. После Аустралије на реду је европска турнеја за коју припремају потпуно нов програм. Предвиђено је да ова турнеја обухвати следеће земље: Енглеску, Француску, Белгију, Холандију и Западну Немачку. За ту прилику биће сашивени нови костими, панталоне и јакне из једног дела од шареног сомота, са много рајсфершлуса. Међутим, састав не посвећује само пажњу спољним ефектима. Вредно припремају и нове музичке нумере, тако да ће се већ кроз неколико дана појавити њихов нови сингл са композицијом Фернандо. Биће то прва песма у којој се не говори о љубави. Текст наводи на размишљање и песма је у ствари порука свима онима који ратују и воде борбе широм света.

КАКО ДА ИМ ПИШЕМ

Група СУНЦОКРЕТ — БОРА ЂОРЂЕВИЋ — Доситејева 38, 11001 Београд

JOHN LENNON — Apple Records — Inc. 1370 Avenue of the Americas, New York N. Y. SW — 3416 — USA

Laurel & Hardy

The memory of LAUREL & HARDY will live on forever for in the late Twenties and early Thirties, they created and perfected a comedy style so precise, so timeless and so individual that they will continue to entertain generation after generation wherever movies are shown.

The story of Lancashire-born Stan Laurel teaming up with Georgia-bred Oliver Hardy is cinematic history and now, for the first time in Britain, music and dialogue from the soundtracks of their ageless films are being collated to form a record album for release next month.

As a foretaste, UA are releasing a single of one of the boys' most requested items, namely "The Trail of the Lonesome Pine" as heard in the 1937 Hal Roach feature WAY OUT WEST shown on television last Christmas. Assisted by the Avalon Boys and the deep bass voice of Chill Wills, Stan & Ollie deliver this 1913 song with their distinctive charm and warmth. The track is almost forty years old and has never been released as a single before!

Press & Promotion Dept,
United Artists Records, 37-41 Mortimer Street, London W1

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

МАМА МИА (MAMMA MIA)

Текст и музика: Benny Andersson, Stig Andersson и Bjoern Ulveus

Изводи: АБА (Abba)

I've been cheated by you since
I don't know when
So I made up my mind it
must come
To an End
Look at me now
Will I ever learn
I don't know how
But I suddenly lose control
There's a fire within my soul
Just one look I can hear a
Bell ring
One more look and forget
Everything
Oh mamma mia
Here I do again
My, my how can I resist you
Mamma mia,
Does it show again
My, my how I missed you
Yes I've been broken hearted
Blue since the day I parted
Why, why did I ever let
you go
Mamma mia
Now I really know
My, my I could never let
you go
I've been angry and sad about
Things that you do
I can't count all the time that
I've
Told you we're through
And when you go
When you slam the door
I think
You know
That you won't be away
too long
You know that I'm not too
strong
Just one look and I can hear a
Bell ring
One more look and I forget
Everything
Oh mamma mia . . .
Mamma mia
Even if I say
By by leave me now or never
Mamma
It's a game we play
By, by doesn't mean forever
Mamma mia . . .

СТАН ЛАУРЕЛ И ОЛИВЕР ХАРДИ

Двадесете и тридесете године овог века представљале су врхунац филмске комедије. То је време Чарлија Чаплина, Браће Маркс ... и славног пара Стана Лаурела и Оливера Хардија. Када је крајем 1937. године снимљен филм »Way Out West« (Повратак са Запада), нико није могао да претпостави да ће једна, такорећи безначајна, музичка нумера из тог филма постићи велики успех у диско-продукцији. То се догодило чак четрдесет година касније, и то песмом »The Trail of the Lonesome Pine«. Ова нумера, да би куриозитет био још већи, компонована је 1913. године, а прави успех је доживела почетком ове године, значи после више од шездесет година!

Сувоњави Енглез Стан Лаурел и пуначки Американац из Џорџије Оливер Харди и данас су веома популарни иако је прошло више од двадесет година од снимања њиховог последњег заједничког филма. Успомена на Лаурела и Хардија ће живети заједно са успоменом на старо време добрих комедија.

Однедавно се у нашим продавницама може наћи сингл-плоча Стана Лаурела и Оливера Хардија »The Trall of the Lonesome Pine«, док се на другој страни налази песма »Honolulu Baby« из филма »Sons of Desert« (Синови пустиње), који је снимљен 1934. године.

НОВЕ ПЛОЧЕ НАШИХ ДИСКО-КУЋА

РОНДО — ПЕСМА ЧУВАРА ДЕТЕЛИНЕ

Млада акустичарска група РОНДО представља се свим љубитељима овог звука својим првим синглом на коме се налазе композиције: ПЕСМА ЧУВАРА ДЕТЕЛИНЕ и АЛ' МИ САДА... Шеф овог четворочланог ансамбла је Љубиша Лолић, композитор и певач, који је као солиста до сада наступао на неколико фестивала забавне музике.

10 CC

Име групе 10 CC (Тен си си) последњих недеља присутно је готово на свим топ-листама и у радио-емисијама. Њихов хит, УМЕТНОСТ РАДИ УМЕТНОСТИ постао је издавањем ове плоче доступан младим и у нашој земљи. На другој страни плоче је композиција УЗМИ ДОК МОЖЕШ.

КВИНСИ ЏОНС — ТО ЈЕ ЉУБАВ ПЛАЧИ ДЕВОЈКО

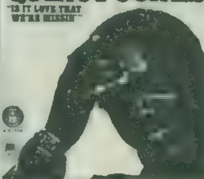
Свестрани музичар Quincy Jones (Квинси Џонс) на синглу који издаје ПГП РТБ још једном је доказао да је ненадмашан у свом фаху. Две његове композиције „ТО ЈЕ ЉУБАВ" и „ПЛАЧИ ДЕВОЈКО" задовољење и највеће сладокусце.

ЛЕО МАРТИН — ЛАКУ НОЋ, ДРАГИ, ЛАКУ НОЋ, ДРАГА

На новом синглу Леа Мартина нашла се и композиција коју је овај врсни интерпретатор са пуно успеха отпевао на недавно одржаном фестивалу забавне музике ОПАТИЈА 76. На другој страни плоче, „лаку ноћ, драги, лаку ноћ, драга" такође је композиција Војкана Борисављевића: „Виђу увек сам".

БИЈЕЛО ДУГМЕ

Непосредно пред излазак овог броја од групе БИЈЕЛО ДУГМЕ примили смо писмо у којем нас обавештавају о одласку на операцију басисте Зорана Рецића и доласку новог члана Љубише Рацића, бившег гитаристе групе ФОРМУЛА 4. Писмо преносимо у целини, а Зорану Рецићу желимо успешно лечење и што скорији повратак старим друговима.

ДРАГИ ПРИЈАТЕЉИ,

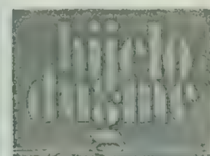
Захваљујући Вам на свој досадашњој помоћи коју смо имали од Ваше редакције, желимо да Вас замолимо да објавите информацију до које нам је у овом часу изузетно стало.

У јавности се већ зна да је наш бас-гитариста Зоран Рецић имао незгоду при којој је повриједио средњи прст лијеве руке. Како се повреда временом искомпликовала, имао је двије операције у Сарајеву. Међутим, њему предстоји, сада у јеку наше општејугословенске турнеје и пред полазак у САД и Канаду, још један хируршки захват у Београду. Повреда је такве природе да је једино рјешење уграђивање пластичног зглоба и ту ће операцију извести екипа еминентних стручњака болнице на Бањици у Београду.

Од 1. марта, када Зоран иде на операцију, њега ће у редовима групе БИЈЕЛО ДУГМЕ замјењивати Љубиша Рацић, музичар из Сарајева.

Уз најлепшу захвалност
Ваши

БИЈЕЛО ДУГМЕ — ГОРАН БРЕГОВИЋ — Милоша Обилића 57, 71000 Сарајево

ХАРПО

Највећа звезда шведске поп-музике, позната и ван граница своје земље, свакако је певач ХАРПО чији се последњи албум »Movi Star« (Муви стар — Филмска звезда) одлично продаје. Мада му је музика песимистички обојена, заснована на критици друштва, не можемо рећи да је и некомерцијална јер између тих мрачних тонова можемо сагледати и нешто светлости. То је музика дана њег живота младих и вероватно због тога и толико тражена и слушана. Од нумера са албума требало би поменути и два најбоља остварења, а то су »Motor-Cycle Mama« и »I wrote a Love Song«.

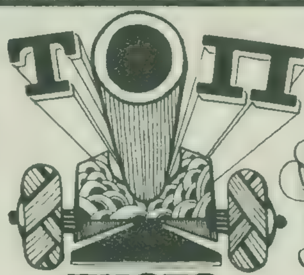
ПОП ВЕСТИ

После Марибора, Љубљане и Загреба, једини рок-фестивал BOOM (Бум) преселиће се ове године у Скопље. Смотра најбољих југословенских група требало би да траје два дана. На фестивалу ће учествовати десет ансамбла.

* * *

Загребачка рок-певачица Зденка Ковачичек снима ових дана материјал за свој албум који ће носити назив „Једна дама је међу нама". Композиције су према текстовима песникиње Десанке Максимовић а музички су их уобличили Корнелије Ковач и Дадо Топић.

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1. DARLIN' — David Cassidy — ЈУГОТОН
2. ROLLING STONES — David Essex — SUZY
3. FLY, ROBIN, FLY — Silver Convention — ПГП РТБ
4. WHAT CAN I DO FOR YOU — Labelle — SUZY
5. ISLAND GIRL — Elton John — ЈУГОТОН
6. GIVE A LITTLE LOVE — Bay City Rollers — ЈУГОТОН
7. ART FOR ARTS SAKE — 10 CC — ПГП РТБ
8. DELILA' S POWER — Ike and Tina Turner — РТВ ЉУБЉАНА
9. HUSTLE — Van Mc Coy — ПГП РТБ
10. ACTION — Sweet — ЈУГОТОН

САД

1. 50 WAYS TO LEAVE YOUR LOVER — Paul Simon
2. YOU SEXY THING — Hot Chocolate
3. I LOVE TO LOVE YOU BABY — Donna Summer
4. I WRITE THE SONGS — Barry Manilow
5. THEME FROM S.W.A.T. — Rhythm Heritage
6. LOVE MACHINE — Miracles
7. BREAKING UP IS HARD TO DO — Neil Sedaka
8. ALL BY MYSELF — Eric Carmen
9. EVIL WOMAN — Electric Light Orchestra
10. TAKE IT TO THE LIMIT — Eagles

— СИНГЛОВИ

1. НЕ ГЛЕДАЈ МЕ ТАКО И НЕ ЉУБИ ВИШЕ — Бијело дугме ЈУГОТОН
2. ВАГАБУНД — Здравко Чолић ЈУГОТОН
3. НЕ МОГУ СКРИТИ СВОЈ БОЛ — Амбасадори ДИСКОТОН
4. ЈА САМ ЧОВЈЕК — Мишо Ковач SUZY
5. ЛАКУ НОЋ, ДРАГА, ЛАКУ НОЋ, ДРАГИ — Лео Мартин ПГП РТБ
6. МАЛА ПЈЕСМА — Даворин Поповић ДИСКОТОН
7. КАД ОТКРИЈЕМ ЧОВЈЕКА У СЕБИ — Дадо Топић ПГП РТБ
8. БАЈ, БАЈ, БАЈ — Бисера Велетанлић ПГП РТБ
9. НОВИ ЗВУК — YU група ЈУГОТОН
10. ОВЕ НОЋИ ЈЕДНА ЖЕНА — Златко Пејаковић ПГП РТБ

ЕНГЛЕСКА

1. FOREVER AND EVER — Slik
2. MAMA MIA — Abba
3. DECEMBER' 63 — Four Seasons
4. LOVE TO LOVE YOU BABY — Donna Summer
5. WE DO IT — R and J Stone
6. LOVE MACHINE — Miracles
7. NO REGRETS — Walker Brothers
8. MOONLIGHT SERENADE — Glenn Miller
9. EVIL WOMAN — Electric Light Orchestra
10. GLASS OF CHAMPAGNE — Sailor

ОМЛАДИНА 76.

Мада је до почетка фестивала младих композитора забавних мелодија ОМЛАДИНА 76. остало скоро два месеца, вредни организатори Дома омладине и пионира из Суботице већ су припремили програм за фестивалске дане. Велик број младих стваралаца и посетилаца фестивала и омладине града домаћина у току три дана моћи ће да прати низ забавно-музичких манифестација.

Први сусрет заказан је за 20. мај када ће се на помоћном концерту под називом „МИ МЛАДИ" уз разговор и музику срести млади радници самоуправљачи, друштвени и културни радници, спортисти и други из свих наших република и покрајина. У музичком делу програма мање афирмисане групе и солисти имаће прилику да искажу свој таленат. Следеће вечери програм се наставља наступом група и солиста и младих песника са Југословенског фестивала поезије, који се такође одржава у склопу ОМЛАДИНЕ 76. Предвиђено је да свака вокална група или солиста за ово вече начини једну музичку нумеру са темом „Млади смо, срећни смо, у слободи смо". Исте вечери у Спортској хали биће одржано полуфинално вече Фестивала на коме ће се извести композиције које је жири одабрао за званични део такмичења. Другог дана, 22. маја, присутнима у великој Спортској хали и свим гледаоцима Југословенске радио-телевизије биће представљене композиције које су се пласирале у финале. У току ових дана млади ће у преподневним часовима посетити радне колективе, разговарати са већ афирмисаним ствараоцима (песницима и музичарима), учествовати у традиционалном такмичењу риболоваца, поетском митингу у Алеји маршала Тита где ће се наћи млади песници, сликари, рецитатори и певачи из целе Југославије. У знак сећања на пале борце у народноослободилачком рату, гости и омладинци из Суботице положиће венце на Споменик жртвама фашизма да би потом били гости и Удружења бораца града Суботице.

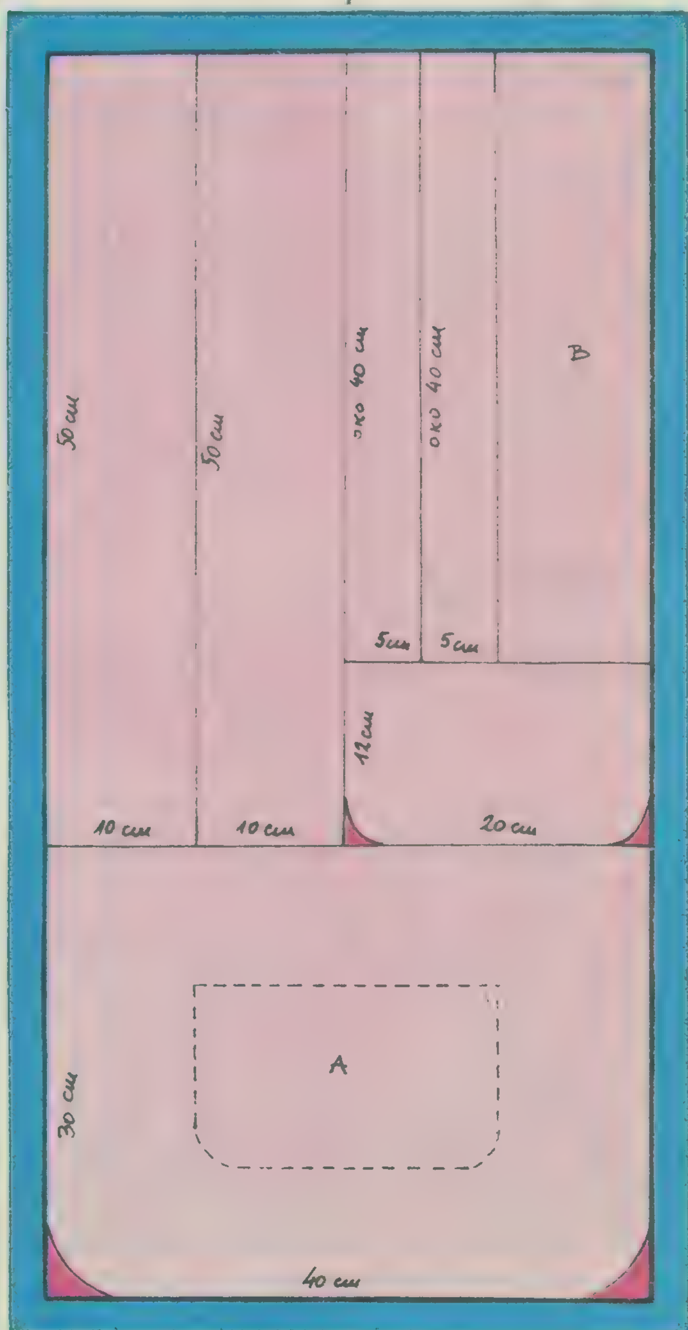
НАПРАВИТЕ САМИ

ТОРБА ОД ТЕКСАС-ПЛАТНА

Тексас-платно је данас толико модерно као материјал да се од њега прави скоро све: од панталона, хаљина и сукњи, до капа и торби. Зато смо одлучили да вам данас предложимо за пролеће једну модерну торбу. Пазите, ако се тачно будете придржавали нашег упутства сигурно ћете успети. Зато на посао!

У робним кућама или платнарама набавите 80 сантиметара тексас-платна обичне ширине. Шема кроја дата је на цртежу број 1. Најпре платно пресавијте на пола по дужини или ширини, само морате да водите рачуна да вам се, уколико је платно шарено, шаре поклапају. Део 30 x 40 см кројте дупло — то су стране торбе. Делове 50 x 10 см кројте дупло јер су вам потребна четири таква дела. По два дела спојте дуж стране од 10 см тако да добијете две траке од по један метар, а широке по 10 см. Затим те две траке зашијте једну на другу. То ће вам бити стране и дно торбе (зато сте и шили дупло да би било чвршће). Делове 20 x 12 см искројте дупло — то ће вам бити џепови на странама торбе, који се стављају на место обележено на шеми тачком А. Делове 40 x 10 см кројте такође дупло — треба да имате четири парчета јер ће вам то бити рубови на ташни. Преостало парче материјала обележено словом Б послужиће вам за дршке на торби, лајснице за џепове и петље за алке. Потребне су вам још две округле дашчице (пречника око 4 см) дугачке 33 сантиметара и четири металне алке (црт. 2). Ивицу стране торбе мало наберите (тако да буде дугачка око 35 сантиметара (црт. 3) На исти начин наберите и џеп (треба да буде дугачак око 18 сантиметара па по ивици пришијте лајсницу од 18 см црт. 4 и 5). Џеп пришијте на страну (црт. 6). Затим спојте стране и траку 10 x 100 см (црт. 7). Направите четири петље дужине од по 6 см а ширине око 1—1,5 см, прошијте их две по две, преврните и увуците алкицу (црт. 8). Узмите по две траке 40 x 5 см поставите петље између њих као што видите на цртежу 9, као на цртежу 10. На крају направите траке за дршке (трака за све то заједно зашијте дуж линије означене цртицама — то су рубови торбе. Рубове преврните и зашијте на стране торбе, као на цртежу 10. На крају направите траке за дршке (трака треба да је дупла) и пришијте их са друге стране алке (црт. 11).

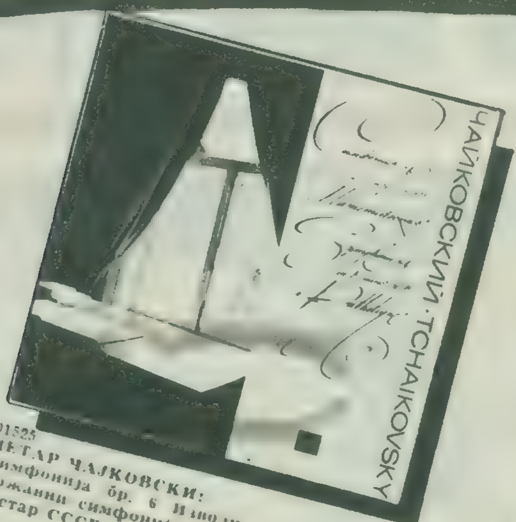

ИЗУЗЕТНА ПРИЛИКА! СОВЈЕТСКЕ ПЛОЧЕ

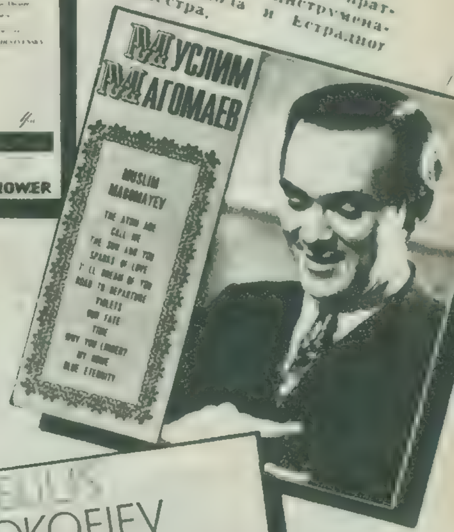
СА ВЕЛИКИМ ПОПУСТОМ САМО ПРЕКО ЗАБАВНИКА!

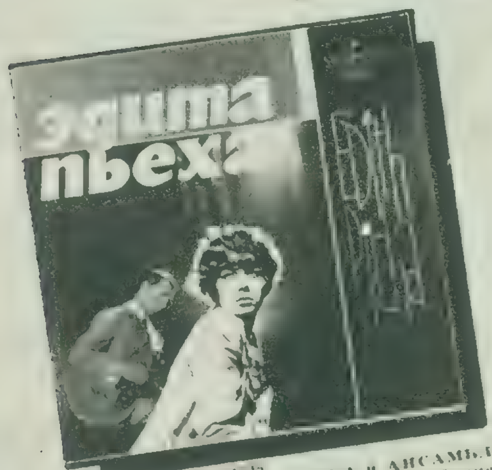
01525
ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: Симфонија бр. 6 Изводи: Државни симфонијски оркестар СССР

01643
СЕРГЕЈ ПРОКОФЈЕВ
„Прича о каменом цвету" (фрагменти из балета) Изводи: Оркестар Бољшог театра СССР

01533
МУСЛИМ МАГОМАЈЕВ: забавне мелодије уз пратњу вокалних инструментала ансамбла и Естрадног оркестра.

01545
ЕДИТ ПЈЕХА И АНСАМБЛ „ДРУЖБА" руске (забавне мелодије и песме)

04261
ЈАН СИБЕЛИУС: СЕРГЕЈ ПРОКОФЈЕВ Концерти за виолину и оркестар

Пружамо вам прилику да преко нашег листа набавите најновије грамофонске плоче из Совјетског Савеза. Избор је велики: од класичне музике и народних песама до циганских романси.

Иако из увоза, плоче се продају по веома ниским ценама за плоче стране производње. Штавише, уместо 70 динара, колико бисте плочу платили у продавници, **преко Забавника је можете добити за 50 динара.** Увозник, Продукција грамофонских плоча РТ Београд, препустила је „Политикином забавнику" ексклузивно право продаје ових плоча преко поште и по нижој цени. То значи да ће вам наручене плоче бити достављене на кућну адресу и да ћете их платити поштару кад их донесе.

Све плоче су врхунског квалитета, израде и репродукције, снимљене у стерео-техници и на свакој се налази од 10 до 14 мелодија, изузев, наравно, на плочама са класичном музиком.

ПАЖЊА: ваша наруџбина не сме бити мања од 100 динара, што значи најмање две лонг-плеј плоче, јер поштарину не плаћате ви, него ми.

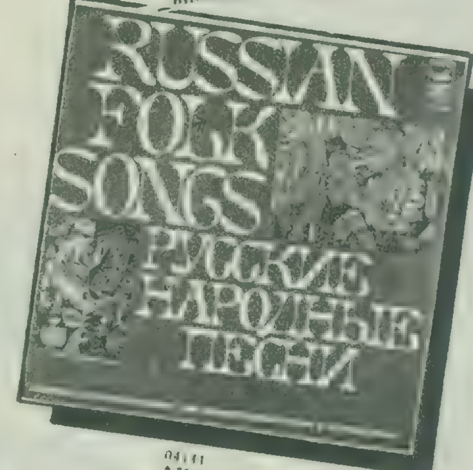
На наруџбеници уместо назива напишите само бројеве плоча које желите. За сваки случај, с обзиром да је количина увезених плоча ограничена, забележите у РЕЗЕРВНУ ЛИСТУ бројеве резервних плоча које ће вам бити послате уколико у складишту нема свих плоча које сте наручили.

Изаберите плоче, испишите њихове бројеве и своје податке на наруџбеницу, залепите је на дописницу и пошаљите на адресу: „Политикин забавник", 11001 Београд, Македонска 29.

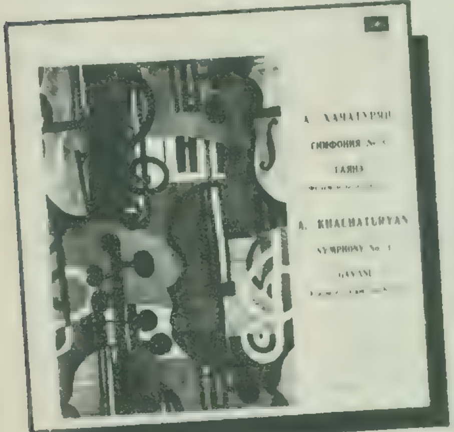
ЕКСКЛУЗИВНО У „ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ"

02167
РУСКА БАЛАЛАЈКА народне песме изводи Инструментални народни оркестар

04141
АНСАМБЛ „РУСКА БАЛАЛАЈКА" изводи руске народне песме

02959
АРАМ ХАЧАТУРЈАН: Симфонија бр. 3. „Gayane" (фрагменти из балета)

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"
11001 Београд, Македонска 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво поручујем плоче под бројевима: ______

РЕЗЕРВНА ЛИСТА: ______

за укупну суму од ______ дин. коју ћу платити поштару кад ми их донесе кући (поузећем).

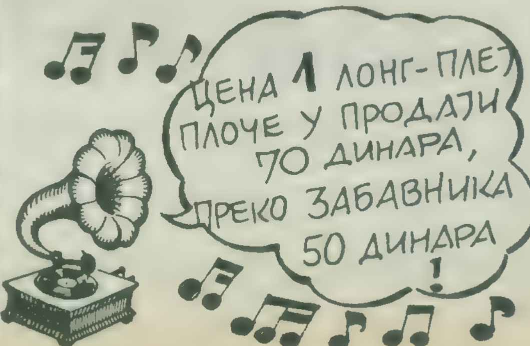
______
(Име и презиме)

______
(Поштански број и место)

______
(Улица и број)

Датум ______ Потпис ______

Наруџбеницу попуњава лице које ће платити плочу.

ОКО ЗА НЕВИДЉИВОГ НЕПРИЈАТЕЉА

ДОВИТЉИВИ РИМЉАНИ — Први микроскоп био је — обична боца напуњена водом! Овај прост начин за увеличавање открили су још стари Римљани, али до проналаска правог микроскопа прошло је много времена — више од 20 векова!

КОРИСНО ЗА СТАРЕ — Да два испупчена стакла дају увећану слику предмета знали су и Арабљани још у 11. веку. Два столећа касније енглески научник Роџер Бекон (1214—1294) предлаже да таква стакла „користе стари људи и сви који имају слаб вид јер ће помоћу њих уочавати слова ма колико ситна била".

ЛАЖНИ ПРОНАЛАЗАЧ САЛВИНО — Нема никакве сумње да микроскоп за своје постојање дугује проналаску наочара за које се зна да су у Италији биле у употреби још пре 1300. године. О томе сведочи и натпис на једном надгробном камену: „Овде лежи Салвино Армати из Фиренце, проналазач наочара. Година 1317." Међутим постоје подаци да наочаре нису изум Салвина Арматија већ непознатог венецијанског стаклара из 13. века.

ПРВИ СУ ФЛАМАНЦИ — Откриће првог микроскопа везује се за 1590. годину и двојицу фламанских научника, Ханса Липерсеја и Захаријаса Јансена. Њихова справа за увеличавање састојала се од испупченог објектива и издубљеног окулара.

КЕПЛЕРОВ МИКРОСКОП — Немачки научник Јохан Кеплер предложио је 1611. године да се начини микроскоп који би се састојао само од испупчених сочива. На основу његове идеје Кристоф Шајнер је 1629. године конструисао справу која је била много савршенија од Јансенове. Овај Кеплеров микроскоп сматра се прототипом данашњег.

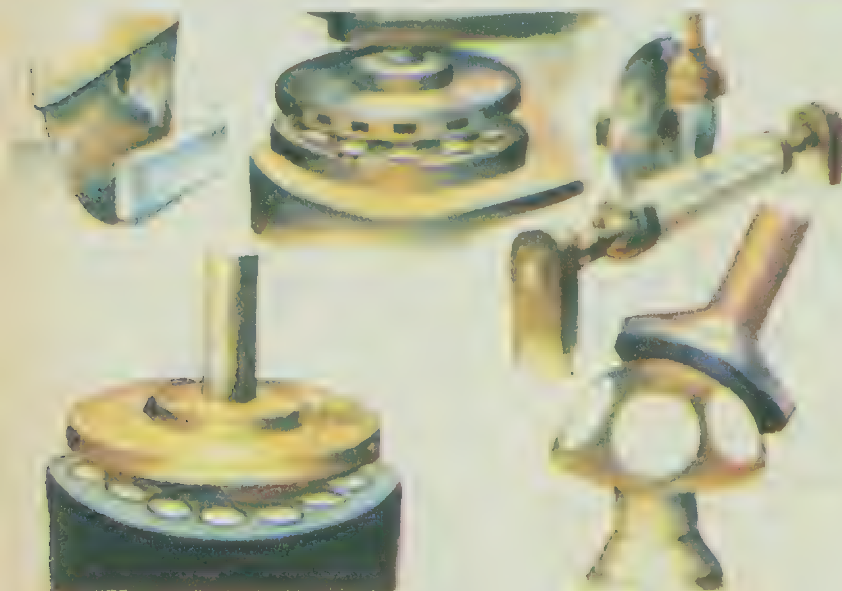
ПРОТИВ НАПАСТИ — Проналазак микроскопа од непроцењиве је вредности за науку уопште, а посебно за медицину. Разлог је једноставан: узрочници многих болести су сићушни организми, невидљиви голом оку. Колико су мали најбоље показује податак да би 400 милиона бактерија, једноћелијских организама, заузело исти простор као и зрнце шећера! Иако тако мале, бактерије су праве напасти јер изазивају и болести као што су колера, лепра, трбушни тифус и туберкулоза.

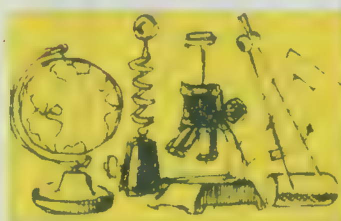
ХИЉАДУ ПУТА ВЕЋИ — Узрочници многих болести су вируси. Те нуклеопротеинске честице су толико сићушне да могу да се посматрају једино помоћу електронских микроскопа који их хиљадама пута увећавају.

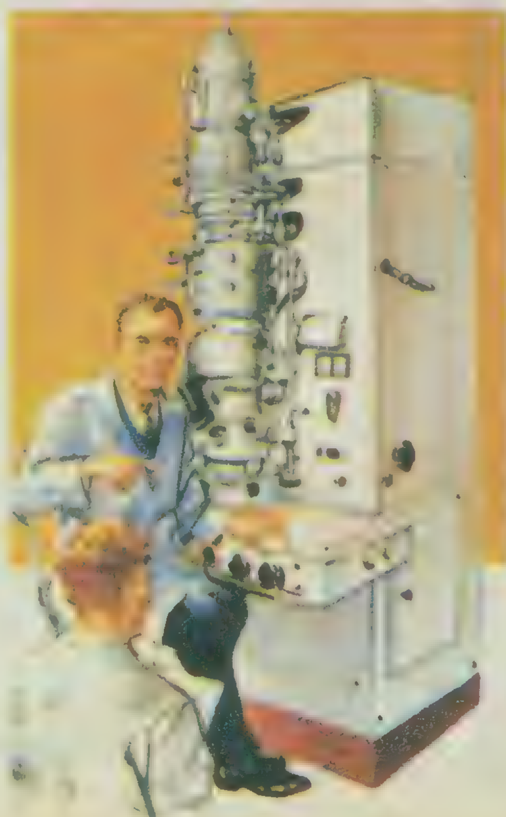
ИЗ НЕЖИВЕ У ЖИВУ — Кад вирус, ултрамикроскопска честица која има многе особине неживе материје, продре у погодну живу ћелију, он одједном почиње да показује карактеристике — живог организма!

СВЕ ЗАВИСИ ОД СОЧИВА — Да ли ће микроскоп бити добар или не зависи од квалитета уграђених сочива. Стакло се сече помоћу нарочите дијамантске плоче а затим бруси и глача. На цртежу су приказани најважнији процеси обраде стакла: сечење (горе лево); брушење равне површине (у средини горе); цилиндрично брушење (десно горе); заокругљавање сочива (лево доле) и глачање сочива (десно доле).

ГРАНИЦЕ СЕ ШИРЕ — Обични оптички микроскопи могу да повећају објект који се посматра неколико стотина, па и хиљаду пута. Међутим, показало се да таква увећања у неким случајевима нису довољна. Упоран и истрајан рад научника Ханса Буша, М. Кнола и Ернста Руске и све бржи развој неких научних грана а посебно електротехнике, довео је у првој половини 20. века до проналаска електронског микроскопа који је у стању да природну величину предмета увећа чак и милион пута. За разлику од обичног микроскопа, електронски користи уместо светлосних електронске зраке а уместо сочива магнет.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ЗАБРАЊЕНА ПРЕДСТАВА

ВЕНС АНДОЛ

Гризући нокте и савлађујући остатке неодлучности, Џон Танталус није скидао поглед са врата, за која се све могло рећи сем да су чиста. Шта се стварно, налазило иза њих? Порно-клуб, као што му је наговестио стари трговац Гавен, значајно намигујући? Или је то била клопка: прилика да падне у руке агентима за борбу против неморала, који се нису баш одликовали нежношћу и који неће олако прећи преко оваквог преступа?

Ништа сумњиво

Танталус је за тренутак помислио на свог суседа и пријатеља Еда Ака. Ухватили су га у возу Вајоминг-Небраска са торбом пуном недозвољених предмета. Шта ту све није било? Олфактивне тродимензионалне слике у боји и разни други материјал, па чак и повелик пакет аутентичне робе. Одвели су га са лисицама на рукама.

Пустили су га три дана касније. Танталус, који је чекао на улици, видео га је како излази из полицијске станице са идиотским осмехом на уснама. Кретао се као аутомат, некако одсечно, као лутка којој неко иза кулиса вуче конце. Прошао је поред њега не погледавши га — или га можда није препознао — и убрзо се изгубио у маси света. Укратко, претворили су га у робота.

Од тога дана га више није видео, али му је касније неко рекао да Ед ради на одржавању машина у једној великој фабрици вештачке глукозе.

Преставши да мисли на Еда, Танталус је слегао раменима и погледао око себе. Ништа сумњиво није могао да примети. Био је сигуран да га нико није пратио док је опрезно пролазио кроз сплет уличица старог дела града. Тако је стигао довде. У џепу је имао цедуљицу са адресом, али није морао да је вади, јер је назив улице и број био научио напамет у току протеклих дана док се одлучивао да ли да се изложи том ризику. Сад је био ту, више није било узмицања.

Мада је било тек три часа ујутро, улица — једна од ретких које су остале асфалтиране — била је пуна високих, аветињских фигура. Иза сваког од ових лица могао се скривати полицајац. Можда им је Ед рекао његово име? Можда су чекали само да он отвори та прашњава врата са којих је одавно отпала боја? А можда све то није тачно: можда је он себе само мучио без потребе?

Сетио се Гаренових пикантних описа. Тврдио је да то нису дијапозитиви, већ прави краткометражни филмови. Танталус је прешао језиком преко усана и одлучио се: уздахнувши, кренуо је према вратима.

Глас иза леђа

Гавен је био у праву: врата нису била закључана. Ушао је у полумрачну просторију, коју је осветљавала једна једина затамњена сијалица што је висила са таванице.

— Здраво!

Глас је одјекнуо иза његових леђа и он је подскочио од изненађења. Окренуо се и угледао смаленог, ћелавог човека који је седео иза некаквог стакленог шалтера. Изгледао је веома стар, али нешто друго је зачудило Танталуса: у овом мраку човек је носио тамне наочари!

— Желите ли нешто занимљиво за читање?

Глас је био пискав и изгледао је као да сваког тренутка може да се прекине.

Упркос помрчини, Танталус је могао да види сплет вена које су пулсирале на слепоочницама старог човека.

— Не ... ја ... овај ...

Пет или шест редова старих, раскупусаних књига имали су апсурдан, анахроничан изглед. Не, он није дошао да чита.

— Можда сте желели нешто друго? — упитао је човек, више се не осмехујући.

— Гавен ми је рекао да ...

Танталус је ућутао у пола речи, осетивши као да му мрави миле по потиљку. Од страха му је дрхтао не само глас него и ноге.

— Ко?

— Гавен. Он ради на одељењу парфимерије у робној кући у центру.

Цена је двеста

Настало је дуго ћутање. Танталус је чекао да старац нешто каже, али он, изгледа, није имао намеру да настави разговор.

— Рекао ми је да овде ... да ви имате .. да се могу видети...

Танталусов глас се поново прекинуо.

— Филмови. — Старац је завршио реченицу уместо њега. — Могу, заиста. Волите ли оне смелије.

Сувише нервозан да би одговорио, Танталус је климнуо главом, питајући се да ли ће старац то приметити. Истовремено, његов поглед се задржао на затвореним вратима иза старчевих леђа.

— Две стотине у готову — рекао је старац, правећи се да не примећује Танталусов поглед.

Цена је била разумна. Само две недеље пре тога Танталус би без размишљања платио два пута толико за туце колор-фотографија као што су биле оне које је Ед носио кад су га ухватили. Избројао је новац и спустио га на шалтер.

— Четири филма — рекао је старац некаквим безличним гласом који више није био пискав. — Приказујемо их сваке ноћи.

Узео је новац, проверио да ли има тачно двеста и ставио га у џеп. Затим, не дижући се, испружио је руку иза себе и отворио врата.

— Уђи!

Танталус се нашао у узаном ходнику, у којем је било још мрачније него у просторији са шалтером. У дну је седео још један старац. Био му је окренут леђима, а главу је био протурио између две мало размакнуте завесе. Чувши Танталусове кораке, трглао се и окренуо. Коса му је била потпуно бела.

— Уђите — промрмљао је и руком обрисао уста. Главу је држао погнуту, као да је хтео да

СА СТАРИХ СТРАНИЦА

ПОШТАНСКЕ ЗАНИМЉИВОСТИ

У лондонским листовима објављен је недавно читав низ занимљивости узет из извештаја дирекције пошта Енглеске.

У минулом лету и сан-
дучићима за писма скуп-
љачи поштанских по-
шиљки наилазили су на
сушену и димљену рибу,
страшила за птице, воће,
гуштере, свилене бубе,
мачиће, кобасице. Из сан-
дучета у улици Ломбард
беше чак извучено штене
расе пудлица, зашивено
у мешину из које му са-
мо њушка штрчаше. То-
ком минулог лета лон-
донски службеници пош-
та уништили су 500.000
писама од чега 25.000 бе-
ше бачено у сандуче без
адресе никакве док на
осталима адреса или не-
довољна или сасвим по-
грешна беше. У једном
лондонском сандучету за
писма беше нађен пакет
с часовником златним и
50 француских франака.
Речени пакет не беше за-
печаћен а уз то још на
њему ни адресе не има-
ше. Из другог једног сан-
дучета беше извађен ко-
верат у коме се нашао
златан часовник и један
медаљон. Коверат беше
сасвим немарно запеча-
ћен и адресован на Аме-
рику али без имена лица
коме је пошиљка упуће-
на.

Прошлог јануара један
нов службеник поште бе-
ше примио експедовања
ради један омањи сандук.
Сортирајући пошиљке у
месту опредељења служ-
беници приметише да се
из сандучета примљеног
из Лондона некакви нео-
бични шумови чују. Сан-
дуче су отворили и у ње-
му једну живу сову наш-
ли, готово сасвим угуше-
ну, па су је стога нахра-
нили прво, воде јој дали,
а потом тек на означену
адресу доставили.

(1887)

Његове очи остале су приковане за платно чак и кад су га два крупна полицајца зграбила и подигла са седишта.

сакрије лице. — Уђите, има места.

Танталус је прошао поред човека и размакао завесу.

Голицање у желуцу

У почетку, све што је видео био је екран. Мало помало очи су му се навикле на мрак. Угледао је једно празно место и сео, погледавши око себе. У сали је било двадесетак људи, углавном старијих. Нико га није ни погледао. Сви су били потпуно одузети оним што се догађало на екрану. Само у првом реду седело је неколико младића; они су се сашаптавали и тихо се смејали.

Сад је и он усредсредио пажњу на екран. Прво што му је пало у очи била је дотрајалост филма. Боја је била лоша, а слика је на десној страни била мало избочена. Затим, што је било још озбиљније, олфактивна трака се уопште није осећала. Можда је није ни било, или пак пројектор није успео да је „пренесе“. На жалост, чињеница је била да се свe могао наћи порнографски филм макар осредњег квалитета, поготову откако је изгласан закон против порнографије.

Танталус је кроз зубе прогунђао неку псовку и погнуо се напред, да би што пажљивије пратио слике на екрану. Наједном, осетио је као неко голицање у желуцу: на платну се појавила слика огромне телеће шницле на тањиру.

У ствари, он никад није имао прилику да једе праву шницлу, али видео је како изгледа и умео је да оцени квалитет. Ова на екрану била је два прста дебела, ружичаста и сочна, баш онаква какву би он волео. Тек што је била скинута са роштиља; пушила се и сок се цедио на слој грашка лепе бледозелене боје. Ту је био и тањир са печуркама тек испрженим на бутеру и посутим мрвицама, а затим још један мањи тањир са мешаном салатом: парадајз, зелена салата, лук, артичока и исечено тврдо кувано јаје.

Танталус је сав отишао напред, тако да је сада седео на самој ивици столице. Рукама је чврсто обухватио колена и упиљио се у призор пред собом.

Узвици страха

А тада је олфактивна трака почела да функционише и просторија се испунила мирисом роштиља. Танталус је осетио грчеве. Чело му се осуло знојем и почео је убрзано да дише. Ох, какво блаженство!

Две руке — анонимне, јер се лице није видело — појавиле су се на екрану наоружане виљушком и ножем. Виљушка се забола у шницлу и оштро, назубљено сечиво лако је одсекло повелик комад.

Танталусово узбуђење примицало се врхунцу. Покушао је да се контролише, али узалуд. Вода му је потекла на уста и стала да се слива низ браду. Вилице су почеле да се покрећу . . .

Био је толико обузет тиме да није чуо узвике страха који су се разлегли око њега:

— Полиција! Бежите!

Његове очи су остале приковане за платно чак и кад су га два крупна полицајца зграбила и подигла са седишта. Чак и док су га вукли ка излазу он није могао да одврати главу од тог божанственог призора.

Два дана касније, док му је скалпел продирао у мозак, његова свест је још била очајнички обузета оном порно-представом, величанственим призором оног ружичастог, меког, сочног, фантастичног меса какво се јело некада давно, пре него што је човек почео да узима синтетичку храну . . .

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Највећи злочинци су они који се играју страхом човечанства.

(Моравија)

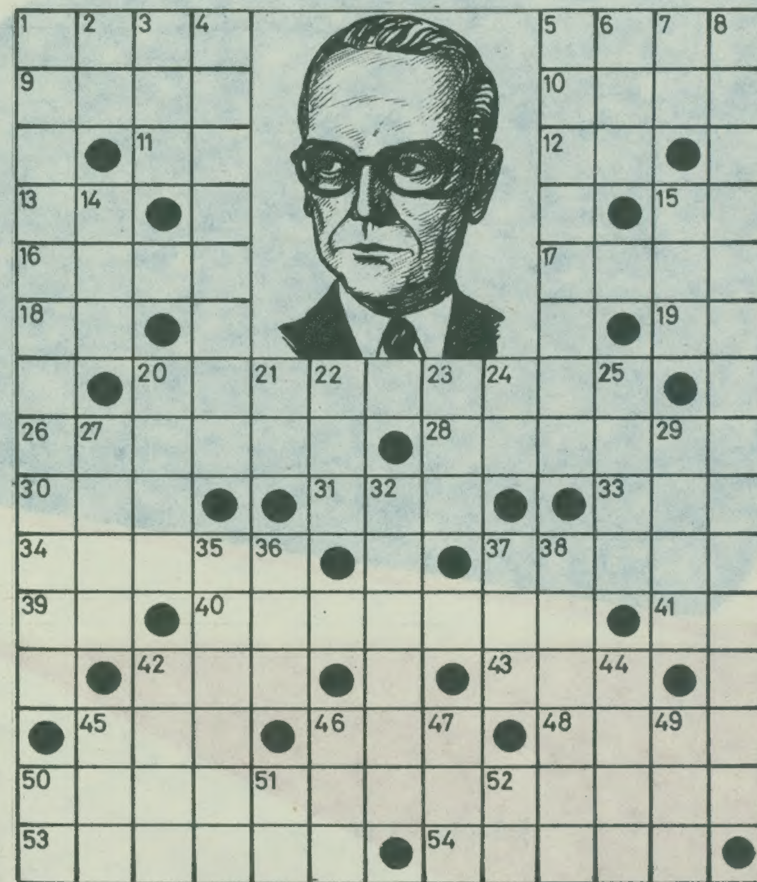
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Оцењивачки одбор код такмичења, **5)** град у Француској, **9)** грчки бог љубави, **10)** сињска витешка игра, **11)** ауто-ознака за Кутину, **12)** предлог, **13)** првак, **15)** злато (франц.), **16)** екстремитет, **17)** део реченице (мн.), **18)** део коњске опреме, **19)** река у Аустрији, **20)** ПРЕЗИМЕ И ИМЕ НАШЕГ КЊИЖЕВНИКА — НОБЕЛОВЦА (види слику!), **26)** индонежанска новинска агенција, **28)** наш песник („Колајна“), **30)** спокојство, **31)** река у Италији, **33)** место у Турану, СССР, **34)** морал, **37)** део ритерске опреме, **39)** негација, **40)** усправно, **41)** 13. и 20. слово азбуке, **42)** зољa, **43)** црногорско коло, **45)** највећи део, **46)** језеро у Северној Америци, **48)** француски књижевник (Жан), **50)** лечење галванском струјом, **53)** електронска цев са три диоде, **54)** краљ Хуна („Бич божји“).

УСПРАВНО:

1) ЗБИРКА ПРИПОВЕДАКА КЊИЖЕВНИКА ПОД 20 ВОДОРАВНО, **2)** хемијски знак за иридијум, **3)** временски термин, **4)** упорна у захтеву, **5)** судски спорови, **6)** шведска филмска глумица (Јакобсон), **7)** врста першуна, **8)** РОМАН НАШЕГ НОБЕЛОВЦА, **14)** речна риба, **15)** орган чула вида (мн.), **20)** град у Италији, **21)** комедија Бранислава Нушића, **22)** скраћеница италијанске радио-телевизије, **23)** нарав, **24)** иницијали нашег књижевника („Вечити младожења“), **25)** лик јајастог облика (стр.), **27)** конци, **29)** предмет обожавања, **32)** КЊИГА ПОЕТСКО-МЕДИТАТИВНЕ ПРОЗЕ КЊИЖЕВНИКА ПОД 20 ВОДОРАВНО, **35)** аутономна покрајина, **36)** лука у Израелу, **37)** наш књижевник (Бихаљи Мерин), **38)** наш књижевни часопис, **42)** аеродром код Париза, **44)** амерички књижевник (Јуџин), **45)** чај, **46)** друга, **47)** позади, **49)** име од миља за мајчиног брата, **50)** 4. и 22. слово азбуке, **51)** подземни свет (мит.), **52)** коњ (турц.).

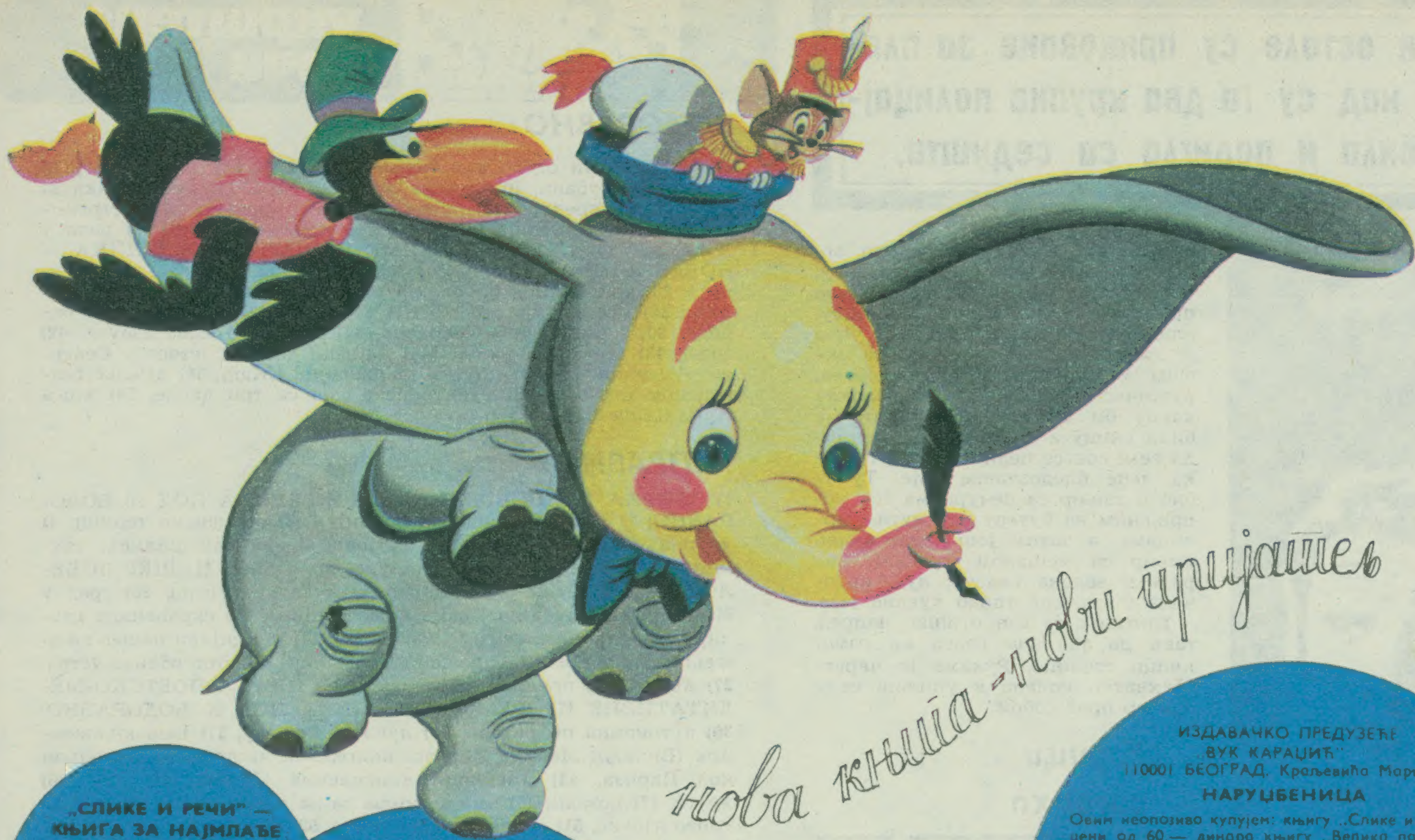

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Сокак, 6) скаут, 11) Иранац, 13) бланша, 14) Нада, 15) Ито, 17) стан, 18) ода, 19) Атлас, 21) ора, 22) на, 23) Орао, 25) Ти, 26) ас, и, 27) опит, 28) кола, к, 30) Милош, 32) суморно, 34) тир, 35) капа, 36) до, 37) ав, 38) кара, 39) лев, 40) Алемани, 42) пенал, л, 44) река, 45) Саси, е, 46) ик, 48) ца, 49) етри, 50) КК, 51) бук, 53) ортак, 55) кот, 56) алир, 58) Тар, 59) суро, 60) боракс, 62) торбар, 64) анима, 65) опали.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић.

Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 220.00 дин, полугодишња 110.00 дин, тромесечна 55.00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440.000 дин, полугодишња 220.00 дин, тромесечна 110.00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет

нова књига - нови пријатељ

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

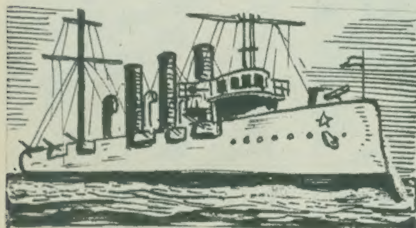
ПЛОТУНИ СА »АУРОРЕ«

Желио бих сазнати нешто више о „Аурори", славној крстарици из октобарске револуције.

Ненад Миловановић, Бихаћ

Када је 7. новембра 1917. један брод са Неве испалио громогласне плотуне на царски Зимски дворац у Петрограду, касније Лењинграду, и кад су морнари кренули на јуриш, то је био почетак пада последњег упоришта Привремене петроградске владе и истовремено почетак нове ере у развитку човечанства. Брод, односно крстарица, који и данас стоји укотвљен пред Зимским дворцем зове се „Аурора".

Овај славни брод подигнут је 1900. године у Лењинграду. Пловио је брзином од 18 чворова наокружен са 8 топова калибра 152 мм, 24 топа калибра 75 мм, 8 топова од 37 мм, 3 торпедне цеви.

У руско-јапанском рату учествовала је у Цушимској бици у саставу 2. тихоокеанске ескадре. У једном сукобу теже је оштећена и склоњена у Манилу. По завршетку рата вратила се у Русију и употребљавана је за обучавање морнара. У другом светском рату била је укључена у систем противавион ске одбране Лењинграда. Од 1948. на њој су смештени питомци лењинградског Нахимовског поморског училишта.

МРТВА ПРИРОДА

Занима ме кад се мртва природа појављује на платнима сликара.

Бранко Кнез, Загреб

Слике воћа, поврћа, посуђа, цвећа, мртве дивљачи и слично, што се у сликарству назива **мртва природа** као самостална уметничка грана појавила се у XVII веку у Холандији (Клас Хеда, ван Бајерен, Калф) и Фландрији (Снајдерс, Фајт).

Појавом Сезана и Реноара у другој половини XIX века долази до препорода и отада се мртва природа често налази на платнима уметника.

Код нас први сликари мртве природе били су Данил и Ивановић. Касније су то Милуновић, Челебоновић, Лубарда, Коњовић...

РЕКЛИ СУ О ВУКУ...

Да ли је истина да су и ван граница наше земље многи знаменити људи знали за Вука Караџића.

Мате Шимић, Макарска

Када је 1823. године Вук боравио у Немачкој посетио је и славног немачког песника Гетеа. При уласку у Гетеову радну собу, велики поета је, показујући Вуку приказ његове граматике српског језика, рекао: „Видите да Ви нисте данас први пут у мојој соби. Ви сте већ одавно овде".

Руски писац Чернишевски рекао је о Вуку и народним песмама: „Срби су били тако срећни да је најбољи од свих скупљача песама, Вук Стефановић Караџић, бележио и бележи српске песме, које ни до данас нису изгубиле од првобитне лепоте..."

У једном писму Марксу, Фридрих Енгелс пише, између осталог, и ово: „Радим живо српски језик и преко песама које је сакупио Вук Стефановић Караџић лакше га схватам него иједан други словенски језик".

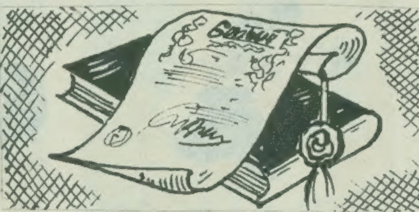
О Вуку су писале многе знамените личности Европе тога времена: браћа Грим, Шилер, Волтер, Бјелински, Пушкин...

БРАЋА ГОНКУР

Због чега се француска књижевна награда зове Гонкур.

Бранко Марковски, Штип

У Француској се од 1903. сваке године награђује најбољи роман у француској књижевности. Награду додељује Академија Гонкур основана 1896. године завештањем браће Едмона и Жила Гонкура, француских књижевника — представника француског натурализма и импресионизма.

ЗНАМ ЗА ЈАДАЦ

Често чујем да старији помињу реч јадац па те молим да ми кажеш шта она значи.

Миомир Глигић, Ниш

Јадац је рачваста кост код птица која се налази под гушом а настала је од обе кључне кости које су срасле у једну.

За ту кост везан је и један народни обичај у Србији, у ствари, то је више игра. Наиме, када се једе кокошка двоје деце (и не само деца) ломи кост-јадац и почиње нека врста игре-опкладе. Суштина игре је у томе да један учесник да другоме неки предмет. Уколико овај прими тај предмет и при том не каже: „Знам за јадац", губи игру. Победник је онај који му је предмет дао.

Међутим, у нашем народу реч јадац се јавља и у идиому — Споља гладац, изнутра јадац, што би требало да значи да је споља све лепо уобличено а унутра нема ничега, односно форми је дат примат над суштином, бити.

СЛЕПИЛО ЗА БОЈЕ

Чуо сам да неком човјеку кажу да је далтониста. Молим те, реци ми шта то значи.

Стипе Комин, Госпић

Далтонизам је неспособност запажања извесних боја, најчешће црвене. Назив је настао по енглеском физичару и хемичару Џону Далтону који је ову појаву први на себи испитивао и уочио.

Слепи на боју „сврстани" су у више категорија: *ахромат* — особа која је уопште слепа за боје; *дихромат* — особа која разликује само две основне боје; *дентераноп* — не разликује зелену боју; *протаноп* — црвену, а *тританоп* — плаву (и жуту).

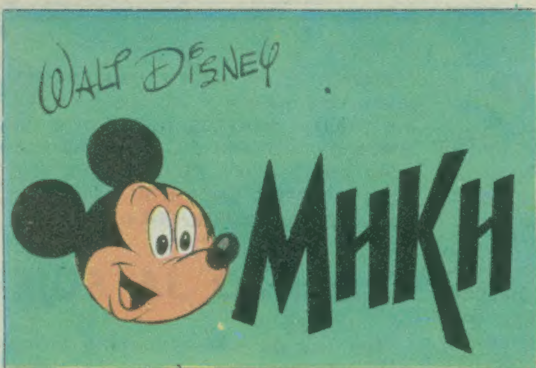

ТРАЖИМО, МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО

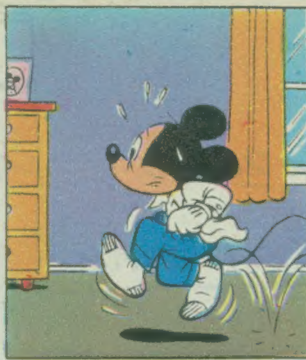
Купио бих или мењао за нешто Забавнике од првог до последњег броја, затим цртане романе од 1952. године наовамо. У замену дајем ЛП плоче по жељи или нешто друго. **Драгољуб Станарчић, Västra Bangatan 35-a 19500 Märsta Swerige**

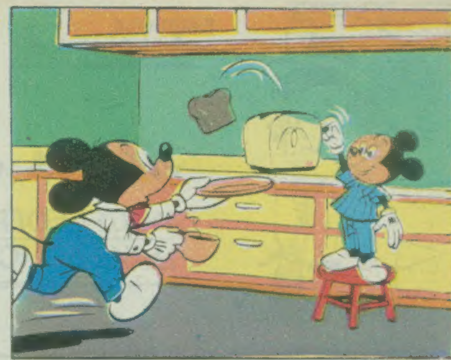
●●●

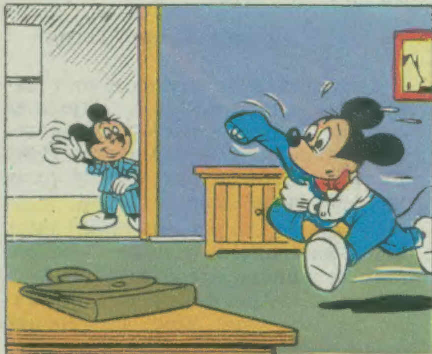
Скупљам разгледнице из цијеле Југославије па бих желио да се са читаоцима Забавника мењам. Ко ми се јави разгледницом из свога места послаћу му разгледницу Мостара. **Един Звонић, Лацина 20, 79000 Мостар**

WALT DISNEY
МИКИ

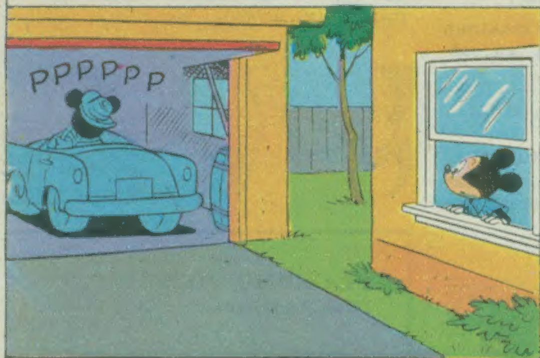

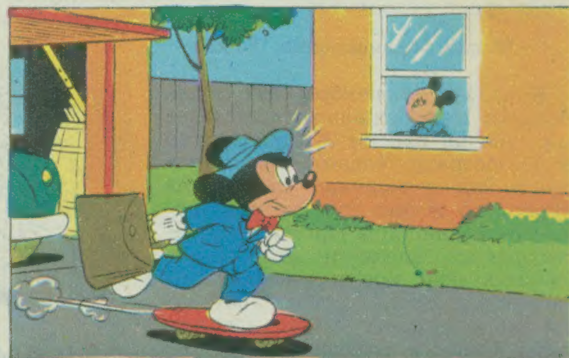

Copyright © 1976
Walt Disney Productions
World Rights Reserved
ХВРРРРР

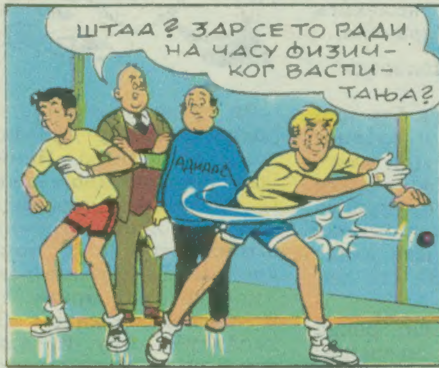

РРРРРР

Р-Р-Р-Р-Р-Р

РАЛЕ

ШТАА? ЗАР СЕ ТО РАДИ НА ЧАСУ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА?
АДИДАС

ДЕЦО! ПРЕСТАНИТЕ!

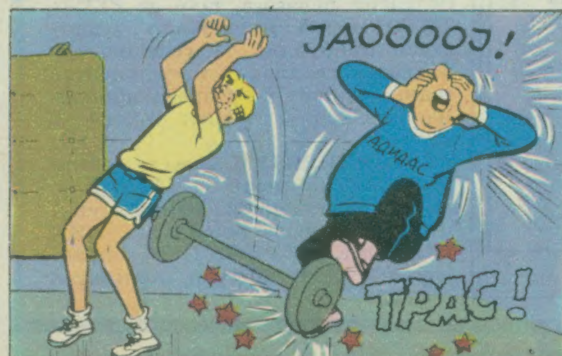

ДОСТА ЈЕ БИЛО ИГРЕ! САД ПРЕЛАЗИМО НА ТЕЛЕСНЕ ВЕЖБЕ!
АДИДАС

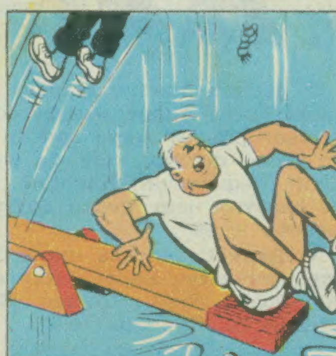

ЖИЛЕ, ПЕЊИ СЕ УЗ КОНОПАЦ! РАЛЕ, ДИЖИ ТЕГОВЕ! А ТИ, ЦАЛЕ, ДУВАЈ У ОВУ ЦЕВ!
ЈА БИХ СЕ РАДИЈЕ ИГРАО!
АДИДА
КАПАЦИТЕТ ПЛУЋА

КО ЈЕ ТО РЕКАО?

КО ЈЕ ОВО УЧИНИО?
МОЈА ЖВАКАЋА ГУМА!
АДИДАС

ЈАОООЈ!
АДИДАС
ТРАС!

ОХ! УУУХ! МОЈИ ПРСТИ!
ЈИПИИ! СИЛАЗИМ!

МОМЦИ, МИСЛИМ ДА МОЖЕМО ДА НАСТАВИМО ДА СЕ ИГРАМО!